COLECȚIA
ÎNȚELEPCIUNEA
INIMII

Nastratin Hogea a fost un învățător și un cleric musulman știutor de carte, care a rămas faimos prin scurte povestiri satirice. În aceste scurte povestiri cu tâlc, el încurajează cinstea și adevărul în defavoarea minciunii și a nedreptății, indiferent de clasa socială din care provin oamenii. Nastratin are întotdeauna răspunsul pregătit, dă dovadă de istețime și de înțelepciune, îmbină umorul și corectitudinea.

De-a lungul generațiilor, noi și noi povestiri au fost adăugate, altele au fost modificate, iar personajul și poveștile sale s-au răspândit și în alte regiuni. Dintre miile de povestiri de astăzi, nu se poate spune care sunt originale și care au fost adăugate ulterior. Temele povestirilor au devenit o parte a folclorului multor popoare și exprimă imaginația colectivă a mai multor culturi. Deși numeroase povestiri îl ilustrează pe Nastratin în satul sau în orașul său natal, ele fac referire la concepte atemporale. Acestea înfățișează un tip de înțelepciune populară viguroasă care triumfă în fața tuturor încercărilor și nedreptăților la care sunt supuși oamenii.

Mihai Cernătescu

5 948417 490012
ISBN: 978-973-111-637-2

EDITURA
HERALD

PERIPEȚIILE LUI NASTRATIN HOGEA

PERIPEȚIILE LUI NASTRATIN HOGEA

Peripețiile lui Nastratin Hogea / trad.: Mihai Cernătescu, Naser Nikoubakht ; pref.: Mihai Cernătescu. - Bucureşti : Herald, 2019
ISBN 978-973-111-637-2
I. Cernătescu, Mihai (trad. ; pref.)
II. Nikoubakht, Naser (trad.)
821.512.161-7=135.1
398.2(560) Nastratin Hogea

Tanz va sukhtabi Mullah Nasr al Din,
ed. Omran Salohi Nakhestin, Teheran, 2000
Mollah Nasr al Din, Pool, Teheran, 2013.

PERIPEȚIILE LUI NASTRATIN HOGEA

Traducere din limba persană și note:
MIHAI CERNĂTESCU
NASER NIKOUBAKHT

EDITURA HERALD
București

Redactor:
Ioana Socolescu

Viziune grafică:
Diana Șerbănescu

Corector:
Marian Săndulache

Pentru noutăți și comenzi
vizitați site-ul nostru:
www edituraherald ro
sau contactați-ne la:
office@edituraherald.ro
OP.10 - CP.33 Sect. II București
Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald.
Copyright © 2017

Prefață

Nastratin Hogea[1] este un personaj satiric prezent în cultura populară din Balcani până în China, din Caucaz până în Arabia. Se apreciază că a trăit aproximativ în secolul al XIII-lea, în timpul dinastiei Selgiucizilor, în Orientul Mijlociu. Mai multe popoare din acest vast teritoriu geografic își atribuie paternitatea acestui personaj[2]; în multe țări se găsesc morminte în care se presupune că este îngropat Nastratin Hogea și unde se fac periodic pelerinaje și se organizează evenimente comemorative.

Nastratin Hogea a fost un învățător și un cleric musulman știutor de carte, care a rămas faimos prin scurte povestiri satirice. În aceste scurte povestiri cu tâlc, el încurajează cinstea și adevărul în defavoarea minciunii și a nedreptății, indiferent de clasa socială din care provin

[1] Traducerea în limba română a numelui arab Nasr al-Din este „victoria credinței". Deși în limba persană numele personajului este Mullah Nasr al-Din, am folosit forma turcească – „Nastratin Hogea" – pentru că le este mult mai familiară cititorilor români. Cuvântul „hogea" aparține limbii turce, este un substantiv articulat și se traduce în română prin „cleric" sau „popă" musulman, exact cum în limba arabă și în persană avem termenul *mullah*.

[2] Iranienii se numără și ei printre cei care revendică paternitatea lui Nastratin Hogea. În acest sens, istoricul iranian contemporan Khosro Motazad duce o adevărată campanie de conștientizare în rândul opiniei publice.

oamenii. Nastratin are întotdeauna răspunsul pregătit, dă dovadă de isteține și de înțelepciune, îmbină umorul și corectitudinea.

De-a lungul generațiilor, noi și noi povestiri au fost adăugate, altele au fost modificate, iar personajul și poveștile sale s-au răspândit și în alte regiuni. Dintre miile de povestiri de astăzi, nu se poate spune care sunt originale și care au fost adăugate ulterior. Temele povestirilor au devenit o parte a folclorului multor popoare și exprimă imaginația colectivă a mai multor culturi. Deși numeroase povestiri îl ilustrează pe Nastratin în satul sau în orașul său natal, ele fac referire la concepte atemporale. Acestea înfățișează un tip de înțelepciune populară viguroasă care triumfă în fața tuturor încercărilor și nedreptăților la care sunt supuși oamenii.

Personajul Nastratin Hogea și povestirile sale sunt reprezentative pentru curentul sufi din religia islamică, un curent care susține apropierea de Dumnezeu mai degrabă prin dragoste decât prin dogmă, așa cum promovează clerul. Dervișii sufi foloseau frecvent acest gen de povestiri, uneori acestea având mai multe sensuri, urmărind să dezvăluie fiecărui ascultător, în funcție de dezvoltarea sa spirituală, un anumit sens. Așa cum spunea Idries Shah, în *Calea sufită*: „Această prezentare cu mai multe sensuri pentru mai multe înțelesuri nu le este familiară multora, majoritatea preferă ca o poveste să aibă un singur înțeles".

O altă caracteristică a povestirilor despre Nastratin Hogea, care le plasează în zona sufi a religiei și a culturii islamice, este diferența adusă de raționamentul și de obiectivitatea procesului gândirii, întâlnite la finalul povestirii. Cititorul este tentat să ajungă la un alt rezultat, instinctiv, de multe ori foarte diferit de cel la care ajunge Nastratin. Rezultatul neașteptat și alternativa umoristică pentru convențional împrumută personajului o nuanță sufi unică.

În zilele noastre, povestirile lui Nastratin sunt răspândite în numeroase regiuni și au fost traduse în multe limbi. Unele regiuni și-au dezvoltat independent un personaj similar cu cel al lui Nastratin, iar povestirile au devenit o parte a unui ansamblu mai larg. În multe regiuni, Nastratin reprezintă o figură cultural importantă, iar citatele sau trimiterile la operele sale sunt foarte prezente în viața de zi cu zi. Din moment ce există mii de povestiri despre Nastratin Hogea, se poate găsi una pentru aproape orice circumstanță. Nastratin apare adesea ca un personaj cu un umor ciudat, în folclorul mai multor culturi: turcă, persană, arabă, paștună, azeră, urdu, sârbă, italiană, hindusă, greacă, bulgară, bosniacă, bengaleză, albaneză și română.

În cultura românească, Nastratin Hogea a intrat în folclor ca urmare a vecinătății de secole cu Imperiul Otoman. Prima variantă cultă a fost întocmită de Anton Pann, care la jumătatea secolului al XIX-lea a transpus în versuri tâlcul și farmecul personajului. Fragmente din *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea* au fost republicate în multe rânduri și sunt recitite și astăzi, la mai mult de un secol și jumătate de la apariție. În 1961, a urmat scurta traducere din limba turcă aparținând Vioricăi Dinescu. Deși de import, Nastratin Hogea a ajuns un personaj al culturii românești: el este prezent în poezie, în muzică, în film, în teatrul radiofonic și în glumele românilor.

Cartea de față este o culegere de povestiri despre Nastratin Hogea, culese, traduse și interpretate din folclorul iranian. Asemenea basmelor persane traduse de profesorul Viorel Bageacu[1], aducem o contribuție la îmbogățirea culturii românești, considerând că, prin cunoaștere, sprijinim prietenia și respectul reciproc dintre popoarele noastre.

Mihai Cernătescu

[1] *Padișahul și vizirul*, basme persane, trad. prof. Viorel Bageacu, Editura Minerva, București, 1971.

Notă asupra traducerii

Pentru a traduce bine și corect un text literar din limba persană în limba română, traducătorul trebuie atât să cunoască foarte bine cele două limbi, cât și să dețină informații bogate de cultură generală din cele două culturi. Sarcina este foarte dificilă și numai o mână de români au reușit această performanță de-a lungul anilor.

Cunoașterea limbilor de traducere este de la sine înțeleasă; exemplific pe scurt numai necesitatea cunoașterii culturale reciproce, cu toate aspectele ei: istoric, geografic, social, religios etc. Un exemplu grăitor este expresia simplă „O zi frumoasă" (în persană, *yek ruze zibo*), expresie care induce traducătorului român ideea unei zile însorite, calde, fără precipitații sau vânt. Dar iranienii vorbesc despre țara lor – care are în medie 300 de zile însorite pe an –, cu puține cursuri de apă dulce și precipitații sărace. O treime din Iran este nelocuibil din cauza lipsei apei potabile, iar în estul țării s-a înregistrat recordul mondial de 70,7 grade Celsius. Pentru iranieni, *yek ruze zibo* este o zi răcoroasă, în care, chiar dacă nu plouă, măcar adie vântul și norii protejează pământul de arșița soarelui.

Un alt exemplu ține de cunoașterea societății medievale persane și l-am întâlnit chiar în prima povestire[1],

[1] Este şi motivul pentru care această pățanie apare prima în culegerea de față..

atunci când nevasta îl trimite pe Nastratin Hogea la târg să-i cumpere *henna* și nămol. Cunoșteam folosirea extractului plantei de *henna* atât în scop medicinal, cât și în scop estetic, căci l-am întâlnit personal, din Turcia până în India. Nu înțelegeam însă de ce ar vrea să-i cumpere nămol și, chiar dacă bănuiam un scop asemănător folosirii extractului plantei de *henna*, nu eram sigur. Aici (ca și în alte situații similare) am primit sprijinul domnului profesor Naser Nikoubakht, autor și cercetător valoros al literaturii persane. Domnia Sa m-a ajutat să înțeleg exact sensul textului original persan, pentru ca apoi să îl pot traduce corect pentru cititorul român.

Dragă cititorule, sper să-ți placă această pagină din folclorul persan iranian, să îți aducă un zâmbet, să le spui prietenilor o glumă întâlnită aici. Poate că unele dintre aceste povestiri îți vor părea seci și fără gust; primește sfatul nostru de a reciti povestea cu pricina, căci ți-am lăsat satisfacția de a sparge nuca și de a mânca miezul dulce pe care îl ascunde. Iar dacă aceste povestioare – unele mai nostime, altele mai triste – îți vor trezi curiozitatea și dorința de a afla mai multe despre frumoasa cultură persană, considerăm că am reușit în demersul nostru de a îmbogăți cultura noastră românească, acesta fiind și scopul traducerii de față.

Eu cine sunt?

Nastratin Hogea avea o oaie bătrână care nu îi mai folosea la nimic, mânca mâncarea degeaba. Într-o zi, nevasta i-a spus:

– Măi Nastratin, du oaia bătrână la târg și în locul ei să-mi aduci zahăr, sare, ceai, *henna*, săpun și nămol[1].

Un trecător a auzit înțelegerea lor și s-a gândit să profite. A pornit spre târg, pe urmele lui Nastratin. După o bucată de drum, Hogea s-a oprit să se odihnească; și-a legat de mână sfoara cu care legase oaia și s-a întins ca să tragă un pui de somn. Cum a adormit Hogea, bărbatul a dezlegat sfoara oii și a legat-o de mâna lui, apoi s-a culcat și el alături. Când s-a trezit, Nastratin a văzut că lângă el dormea un bărbat, cu oaia legată de mână. Și-a spus:

– Eu sunt el sau el e eu?

Oricât s-a gândit, nu s-a luminat. L-a trezit pe bărbat din somn și l-a întrebat:

– Cine ești tu?

Bărbatul a răspuns:

– Păi cine să fiu? Eu sunt Hogea.

Nastratin l-a întrebat apoi:

[1] Nămol medicinal de la Marea Caspică. Acesta se vindea în târguri, în perioada medievală, în recipiente mici. Femeile îl cumpărau și își spălau părul cu el. Acest obicei a dispărut și a fost uitat complet în societatea iraniană contemporană.

– Atunci eu cine sunt?

Bărbatul a răspuns:

– E limpede: tu ești eu.

Într-un sfârșit, Nastratin Hogea a ajuns să creadă că el este acel bărbat. Bărbatul a mers cu oaia la târg, a cumpărat tot ce își dorea nevasta lui Hogea și a mers acasă la ea. Femeia lui Hogea l-a dat afară din curte cu o bâtă, dar femeia bărbatului l-a primit bine pe Nastratin Hogea și, de rușine, nu mai spunem aici ce au făcut împreună...

Cerșetoria

Împins de greutăți, Nastratin Hogea s-a apucat să cerșească în târg. Un om avut i-a arătat două monede, una de aur și alta de argint, și l-a întrebat:

– Ce monedă vrei să-ți dau?

Nastratin a răspuns imediat:

– Pe cea de argint.

Omul i-a dat moneda de argint și s-a pus pe râs, așa cum au făcut și cei care văzuseră întâmplarea. Râdeau cu toții de prostia lui Nastratin.

Oamenii și-au făcut un obicei din a-i arăta moneda de aur și pe cea de argint și din a face haz de Nastratin, căci el alegea întotdeauna moneda de argint. S-a dus vestea și în alte regiuni. Veneau străini în târgul orașului lui Hogea și îl întrebau dacă vrea moneda de aur sau de argint. Hogea alegea întotdeauna moneda de argint, spre hazul celor de față.

Odată, un om bun la inimă a văzut că lumea râde de Nastratin, l-a luat din mijlocul mulțimii și i-a spus încet, ca să nu-l audă ceilalți:

– Când îți vor mai arăta cele două monede, s-o alegi pe cea de aur. Aurul e mai valoros decât argintul și oamenii nu vor mai râde de tine, spunând că ești prost.

Nastratin a văzut sinceritatea omului și i-a răspuns și el cu sinceritate:

– Dumneata ai dreptate. Dacă aleg moneda de aur, oamenii nu vor mai râde de mine, căci va fi limpede că nu sunt mai prost decât ei. Dar nu-mi vor mai da monedele de argint, iar cu păcăleala asta nici nu știi câți bani am reușit să strâng de la oamenii ăștia deștepți.

Visul

Într-o noapte, Nastratin Hogea a visat că a găsit o comoară. Comoara era atât de grea, încât, luptându-se să o care acasă, și-a udat pantalonii.

Dimineața, când s-a trezit, nevasta l-a certat de cum a deschis ochii:

– Să-ți fie rușine! Ești bărbat în toată firea și îți uzi pantalonii în somn. Rușine!

Hogea i-a răspuns calm:

– Nu vorbi prostii, femeie. Dacă și cealaltă jumătate de vis s-ar fi adeverit, acum îmi pupai mâinile, chiar dacă mi-aș fi făcut și cealaltă nevoie în pantaloni.

Găinile

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus la dregătorul orașului și i-a spus:

– Înălțimea Ta, dă-mi în scris o poruncă prin care bărbatul care se teme de nevasta lui să-mi dea pe loc o găină.

Dregătorul îl cunoștea pe Hogea și, fiind obișnuit cu năzbâtiile acestuia, i-a dat porunca scrisă, după cum

ceruse. Nastratin a plecat și după câteva zile s-a întors la casa dregătorului aducând cu sine o sută de găini. Dregătorul s-a mirat văzându-l cu atâtea găini și l-a întrebat:

– Toate găinile astea le-ai luat cu porunca scrisă de mine?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă nu m-aș fi plictisit strângând atâtea găini, aș fi luat câte una de la fiecare dintre supușii Înălțimii Tale. Dar acum am venit să vă spun că, tot umblând după găini, am auzit că în orașul cutare ar fi la vânzare o sclavă frumoasă foc, care cântă ca o ciocârlie. O văd potrivită pentru Înălțimea Voastră.

Dregătorul s-a apropiat și i-a spus încet:

– Vorbește mai încet, Hoge, să nu te audă nevastă-mea.

Atunci Nastratin i-a răspuns:

– Mă cam grăbesc, Înălțimea Voastră. Da-ți poruncă să-mi dea găina care mi se cuvine și merg la treburile mele.

Abia atunci a înțeles dregătorul. A râs și poruncit slugilor să-i dea găina.

Hogea la război

Nastratin Hogea a plecat la război și a luat cu el un scut mare. Dintr-odată, un dușman a aruncat cu o piatră și i-a spart capul. Hogea i-a arătat scutul și i-a strigat supărat:

– Prostule! Nu vezi cât de mare e acest scut? De ai aruncat piatra în capul meu?

Bătaia

Un bărbat l-a întrebat odată pe Nastratin Hogea:

– Cum de se iau oamenii la bătaie și își fac rău unii altora?

Hogea i-a tras o palmă strașnică și i-a spus:

– Uite-așa!

Unde e Dumnezeu

Un prieten a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Dacă îmi spui unde este Dumnezeu, îți dau o monedă.

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă îmi spui tu unde nu este, îți dau eu două monede!

Creșterea omului

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Omul crește în partea de jos sau în partea de sus?

Nastratin Hogea le-a răspuns:

– Adevărul este că și cu nevasta mea am discutat asta și nu ne putem înțelege. Ea spune că omul crește în partea de jos. Îmi demonstrează cu pantalonii ei de acum zece ani de zile, care acum îi vin numai până la genunchi. Eu însă mă uit la oamenii care merg pe stradă. Toți sunt cu picioarele pe pământ la același nivel, dar văd că unii au capul mai sus, iar alții, mai jos. Asta înseamnă că în partea de sus cresc.

Predica

Într-o zi de vineri, oamenii dintr-un sat învecinat l-au invitat pe Nastratin Hogea să vină să le predice în moscheea lor. Hogea a venit și, înainte de predică, i-a întrebat pe cei care veniseră la moschee:

– Știți despre ce vă voi vorbi astăzi?

Oamenii au răspuns:

– Nu știm, Hoge.

Nastratin a răspuns:

– Eu nu vreau să vorbesc unor oameni care nici măcar nu știu despre ce voi vorbi.

Și a plecat.

În vinerea următoare, oamenii acelui sat l-au chemat din nou pe Nastratin Hogea să le vorbească și el din nou s-a dus. Înainte de predică, i-a întrebat:

– Știți despre ce vă voi vorbi astăzi?

Oamenii strânși la moschee au răspuns:

– Sigur că știm, Hoge!

Atunci Hogea le-a răspuns:

– Păi, dacă tot știți, ce rost are să vă mai vorbesc?

Și a plecat.

În a treia zi de vineri, oamenii l-au invitat din nou să le vorbească. Nastratin Hogea a mers la moscheea lor și i-a întrebat din nou:

– Știți despre ce vreau să vă vorbesc astăzi?

Pregătiți fiind, jumătate din oameni au răspuns „da", iar cealaltă jumătate au răspuns „nu".

Atunci Hogea le-a spus:

– Bine. Cei care deja știu ce vreau să predic să le spună și celor care nu știu.

Și a plecat.

Nastratin Hogea mănâncă supă

Într-o zi, nevasta îi pune lui Nastratin Hogea în față un castron cu supă, se așază lângă el și se apucă de mâncat. Supa era atât de fierbinte, încât femeia și-a ars limba de

la prima lingură. De durere, îi dau lacrimile, dar se stăpânește și nu zice nimic, ca să se ardă și Hogea.

Văzând-o cu lacrimi în ochi, Nastratin o întreabă:

– De ce plângi așa, dintr-odată?

Nevasta îi răspunde:

– Așa. Mi-am amintit de săraca mama, cât de mult îi plăcea supa.

Nastratin răspunde:

– Dumnezeu s-o ierte!

Apoi ia și el o lingură și își arde limba așa de tare, că îi dau lacrimile.

Bucuroasă, femeia îl întreabă:

– Și tu ți-ai amintit de cineva?

Nastratin răspunde:

– Nu, eu plâng de viața asta a mea.

– Cum așa? întreabă femeia.

Nastratin răspunde:

– Mă mai gândesc și la mama ta. Cum a putut ea să mă pricopsească cu o asemenea nevastă? Și plâng de ciudă...

Explicația

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea pe stradă, când cineva îi dă o palmă puternică peste ceafă și îi spune:

– Ce mai faci, măi omule?

Hogea se întoarce repede și se uită la el. Bărbatul spune:

– Offf, scuză-mă, te-am confundat cu altcineva.

Dar Hogea se supără, îl ia de guler și îl duce în fața cadiului[1], să i se facă dreptate. După ce ascultă întâmplarea, cadiul spune:

– Ai dreptate Nastratin. Dacă vrei, dă-i și tu o palmă după ceafă, să fiți chit.

Hogea răspunde:

– Eu nu sunt mulțumit!

Atunci judecătorul spune:

– Bine, atunci să-ți dea o monedă de aur și să vă împăcați.

Nastratin Hogea zice:

– Așa, da!

Bărbatul spune:

– Nu am o monedă de aur la mine. Dacă îmi dați voie, merg acasă să iau.

Cadiul primește, bărbatul pleacă și nu se mai întoarce.

Sătul de atâta așteptare, Nastratin îi trage judecătorului o palmă zdravănă peste ceafă și spune:

– Onorat judecător, am foarte multă treabă și nu mai pot aștepta. Când se întoarce omul, luați dumneavoastră moneda de aur pentru palma asta și suntem chit.

Compensare

Într-o zi, fiica lui Nastratin Hogea vine plânsă la părinții ei și le spune:

– Bărbatul meu m-a bătut și m-a dat afară din casă.

[1] În Orientul Mijlociu judecătorului i se spune „cadiu", termen provenit din limba arabă (în arabă şi persană: qozy). Cadiul provine din rândul clerului şi judecă atât pricini religioase, cât şi laice.

Fără să stea pe gânduri, Nastratin ia o nuia, o bate bine și el, iar apoi îi spune:

– Acum du-te la bărbatul tău și zi-i că, dacă îmi mai bate fata, drept compensare îi voi bate și eu nevasta.

Vorba

Într-o zi, Nastratin Hogea se duce acasă la un negustor cu care avea treabă, dar sluga negustorului îi răspunde din spatele ușii închise:

– Stăpânul nu este acasă!

A doua zi, se întâmplă ca același negustor să aibă treabă cu Nastratin Hogea și vine să bată la ușa lui. Din spatele ușii închise, Hogea răspunde:

– Nu sunt acasă, domnule!

Negustorul răspunde:

– Îți arde de glumă? Ce vorbă-i asta? Doar ți-am recunoscut vocea.

Nastratin Hogea îi răspunde:

– Ție îți arde de glumă. Adică eu am crezut ieri minciuna slugii tale, iar tu astăzi nu crezi vorba mea?

Păcăleală

Într-o zi, un grup de oameni vine la Nastratin Hogea:

– Hoge, închipuie-ți că mâine se va sfârși lumea și că vom muri cu toții. Cât mai e timp, hai să mergem toți lângă râu, la umbră, să tăiem și să mâncăm ca pomană

berbecul tău cel gras. Tu ne ospătezi și, în felul acesta, o să te speli de păcate la Judecata de Apoi.

De voie, de nevoie, Nastratin s-a învoit. Au luat berbecul cel gras, l-au dus lângă râu, l-au tăiat și l-au mâncat. După o masă așa de bogată, fiind și foarte cald, s-au dezbrăcat și au intrat în râu să se scalde. Nastratin regreta că fusese păcălit și nu îi ardea de scăldat. A strâns hainele oaspeților și le-a pus pe foc.

Când au ieșit din râu, au văzut că hainele lor erau arse și l-au întrebat:

– De ce ai făcut asta, Hoge? Ai înnebunit?

Nastratin a răspuns:

– Închipuiți-vă și voi că mâine va fi sfârșitul lumii și că vom muri cu toții. La ce vă mai trebuie haine?

Învățătura vițelului

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus pe izlaz să aducă vițelul acasă, dar acesta, încăpățânat, l-a alergat în lung și-n lat peste tot izlazul, și acasă tot n-a venit. Rupt de oboseală după atâta alergătură, Hogea s-a întors acasă, a luat o bâtă și a luat vaca la bătaie.

Nevasta l-a văzut și, speriată, a venit repede să vadă ce se întâmplă. I-a strigat:

– Ce ai, omule? Vrei să omori bietul animal?

Hogea a răspuns:

– Lasă, tu nu știi cât m-a alergat vițelul ăla nemernic pe tot izlazul.

Femeia a spus:

– Vițelul te-a alergat. Cu vaca ce ai?

Hogea i-a zis:

– Copilul învață de la părinți! Dacă maică-sa nu îl învăța să alerge atât, și să smucească, și să fie așa de încăpățânat, el nu ar fi știut. Iar eu nu mai alergam pe tot izlazul și nu o mai pedepseam.

Omul fără cap

Într-o zi, Nastratin Hogea a plecat la vânătoare cu un prieten. Deși au umblat toată ziua, nu au vânat nimic și abia spre seară au văzut un lup, care s-a ascuns repede în vizuină. Prietenul lui Hogea a vrut să vâneze măcar acel lup, ca să nu se ducă acasă cu mâna goală, și a băgat capul în vizuina acestuia.

Văzând că trece vremea și prietenul nu mai scoate capul din vizuină, Hogea l-a tras de picioare afară, dar acesta nu mai avea cap, căci fusese mâncat de lup. Nastratin s-a întors repede în oraș și, mergând întins la casa prietenului său, i-a întrebat nevasta:

– Măi femeie, când bărbatul tău a plecat de dimineață de acasă și-a luat și capul sau l-a lăsat pe undeva prin casă?

Om deștept

Într-o zi, Nastratin Hogea a plecat cu măgarul la târg, să îl vândă. Ajungând în târg, i-a spus samsarului târgului:

– Dacă poți să-mi vinzi măgarul ăsta nărăvaș, îți voi da o plată frumoasă.

Samsarul a luat măgarul de funie, a mers în mijlocul târgului și a început să îl laude în gura mare: „...măgarul

este atât de ascultător, atât de muncitor, atât de sănătos..." Lui Nastratin i-a părut rău că vinde un măgar atât de bun și și-a spus:

– Un om deștept nu vinde un asemenea măgar!

S-a dus repede la samsar, i-a luat funia din mână și a plecat bucuros, cu măgarul, spre casă.

Dovada prostiei

Într-o seară, Nastratin Hogea a citit într-o carte că a avea barba lungă și capul mic este dovada prostiei omului. S-a dus repede în fața oglinzii și s-a studiat cu grijă. Când a văzut că are capul mic și barba lungă, și-a spus: „E limpede că sunt prost și trebuie să fac ceva ca să schimb asta!"

A mers apoi la lumânare și, la flacăra ei, a început să-și ardă barba, dar i s-au aprins barba și părul și și-a pârlit fața. După ce i-a mai trecut arsura, a luat din nou acea carte și a scris pe marginea paginii: „Este corect, am dovedit-o chiar eu".

Chemarea la rugăciune

Într-o zi, Nastratin Hogea striga chemarea la rugăciune[1] în timp ce alerga. Oamenii l-au întrebat:

– Hoge, de ce alergi când chemi oamenii la rugăciune?

Hogea a răspuns:

[1] Chemarea la rugăciune – *azon*, în persană – se face de către muezin, din minaretul moscheilor, pentru a se auzi cât mai departe. Ulterior, locul muezinului a fost luat de boxe și de echipamente moderne.

– Atunci când chem oamenii la rugăciune, vreau să știu până unde ajunge vocea mea și câți oameni o pot auzi, ca să vină la rugăciune.

Neașteptat

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus la toaletă, iar când s-a apropiat, a tușit de câteva ori, ca să vadă dacă este cineva înăuntru. Cum nu a răspuns nimeni, a deschis încet ușa și, văzând că toaleta este goală, a intrat. Apoi a spus supărat:

– Dacă tot nu e nimeni aici, de ce nu-mi spune mai repede, ca să nu mai strig, să nu tușesc și să nu aștept atât!

Dator măgarului

Nastratin Hogea avea un măgar gras ca el însuși. Prietenii au văzut că măgarul a slăbit și l-au întrebat:

– Hoge, de ce a slăbit atât de mult măgarul tău? Nu îi dai de mâncare?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Ba da, în fiecare seară îi dau doi mani[1] de secară.

Prietenii au întrebat:

– Păi și de ce a slăbit atât de mult?

Hogea le-a spus:

[1] *Man* – una dintre cele mai răspândite unități tradiționale de măsură din vechiul Iran; cântărea aproximativ 3 kilograme.

– Vai de păcatele și de zilele mele! De o lună de zile nu i-am dat secară măgarului. I-am rămas dator, căci n-am cu ce cumpăra secara.

Nastratin Hogea sărac

Într-o zi, Hogea rămase fără nici un ban în casă. Apucă măgarul de funie, să plece cu el spre târg ca să-l vândă. Îngrijorată, nevasta îi spuse:

– Ce faci, Hoge? Dacă vinzi măgarul, cu ce o să ne mai câștigi mie și copiilor pâinea de toate zilele?

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Lasă, că m-am gândit eu la toate. O să pun un preț atât de mare pe măgar, că nu îl va cumpăra nimeni.

Foarfeca scumpă

Într-o zi, un bărbat a venit cu o sabie la târg, să o vândă. Nastratin Hogea l-a întrebat:

– Omule, cu cât vinzi sabia?

Bărbatul a răspuns:

Cu trei mii de dinari[1].

Hogea l-a întrebat:

– De ce atât de mult?

Bărbatul a răspuns:

– La război, sabia asta se întinde cinci metri și-l ajunge pe dușman.

[1] Dinarul este o monedă din aur care a circulat în Persia medievală.

Nastratin Hogea a mers repede acasă, a luat foarfeca și s-a întors cu ea în târg, strigând:

– Oameni buni, vând foarfeca asta cu trei mii de dinari!

Un trecător l-a întrebat:

– Hoge, nu merită nici măcar un dinar foarfeca asta. Cum poți să ceri trei mii de dinari pe ea?

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Dacă o sabie care la război se întinde cinci metri merită trei mii de dinari, atunci de ce nu merită trei mii foarfeca asta, pe care nevastă-mea mi-a aruncat-o în cap de atâtea ori, chiar și de la o depărtare mai mare?!

Blestemul mamei

După ce a strâns bani, Nastratin Hogea a plecat la târg și și-a cumpărat un măgar. Pe drumul de întoarcere spre casă, doi hoți s-au luat după el, vrând să-i fure măgarul. Încet, unul dintre hoți a dezlegat măgarul și a legat funia de gâtul său. Al doilea hoț a luat măgarul și s-a făcut nevăzut. Când a ajuns acasă și a vrut să bage măgarul în staul, Hogea a rămas cu gura căscată de mirare văzând că duce de funie un tânăr. L-a întrebat:

– Tu de unde ai apărut?

Hoțul a răspuns:

– Ei, Hoge, am trecut printr-o mare nenorocire. Tânăr fiind, nu mi-am respectat mama, ea m-a blestemat și m-am transformat în măgar. Familia mea e săracă, nu m-a putut ține și m-a vândut în bazar[1], ca să-și poată cumpăra de

[1] „Bazar" – piață sau târg în Orientul Mijlociu medieval; prin intermediul limbii turce, cuvântul a intrat și în limba română.

mâncare. Pentru că m-ai cumpărat dumneata, m-am transformat din nou în om și te rog acum să-mi dai drumul să mă întorc din nou la ai mei.

Având suflet milos și fiind impresionat de tânăr, Nastratin Hogea spuse:

– Îți dau drumul cu condiția să fii om bun și să-ți respecți întotdeauna mama.

Apoi a dezlegat funia de la gâtul hoțului și i-a dat drumul.

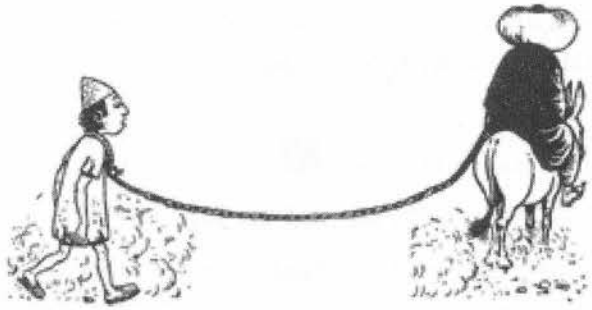

În ziua următoare, Nastratin Hogea s-a împrumutat și a mers din nou în bazar, să își cumpere alt măgar. Când a ajuns în bazar, a recunoscut măgarul pe care îl cumpărase în ziua trecută. S-a apropiat de el și i-a șoptit la ureche:

– Nu ai minte deloc, tinere! Nu ți-am spus eu ieri să-ți respecți mama?!

Mâncarea

Într-o zi, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Tu ai inventat ceva până acum?

Mândru, Hogea a ridicat capul și a spus:

– Da, am inventat mâncarea făcută din pâine și zăpadă, dar, cu toate calitățile ei, nu îmi place nici mie.

Goana

Într-o zi, califul Bagdadului a vestit cu surle și trâmbițe că-și va da fiica de soție, împreună cu patruzeci de cufere pline cu aur și multe pământuri roditoare, aceluia dintre supuși care va pleca imediat, cu o solie grabnică, la fratele său. Fratele califului ducea o luptă înverșunată împotriva unor răzvrătiți, departe, în ținuturile de la miazănoapte.

Călătoria era foarte grea; drumul era lung și trecea prin ținuturi primejdioase, prin mlaștini întunecate unde piereau oameni, prin munți înalți, unde se ascundeau o mulțime de tâlhari, și chiar prin păduri bântuite de monștri și de sălbatici. Viteazul în stare să treacă toate aceste piedici avea să ducă la întoarcere o viață fericită și lipsită de griji.

Auzind această veste, Nastratin Hogea s-a repezit ca o vijelie spre palat. Și-a ridicat poalele halatului, ca să alerge mai iute, a îmbrâncit trecătorii și a dărâmat tejghelele negustorilor. A împins gărzile palatului, a urcat în goană scările, a pătruns în palatul califului, a țâșnit pe lângă alte gărzi și, în final, a ajuns în sala tronului.

A trecut cu răsuflarea tăiată prin mulțimea curtenilor, asudat și cu turbanul în mână. S-a prăbușit în fața tronului califului și i-a strigat:

– Califule! Califule!... NU EU!

Descoperit și experimentat

Dregătorul orașului le-a cerut tuturor locuitorilor ca fiecare să scrie ce mâncare știe să gătească și modul ei de preparare, pentru a scrie o carte de bucate. Fiecare a scris rețetele mâncărurilor știute. Când i-a venit rândul lui Nastratin Hogea, el a scris: „Eu am inventat recent o mâncare nouă. Laptele și mierea se amestecă și se gătesc".

Când a auzit despre descoperirea lui Nastratin, dregătorul l-a invitat să ia micul dejun împreună. A gătit lapte cu miere și i-a dat să mănânce. Hogea a luat puțin din noua mâncare și s-a oprit. Dregătorul l-a întrebat:

– Nu e asta mâncarea descoperită de tine? Mănâncă!

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Ba da. Eu am descoperit-o, dar încă nu am experimentat-o!

Horoscopul

Într-o zi, un bărbat l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Ia spune, Hoge, tu în ce zodie te-ai născut?

Hogea a răspuns:

– În zodia Berbecului.

Mirat, bărbatul a întrebat:

– Cum așa? Dintre toate zodiile, am auzit de zodia Mielului, dar niciodată de a Berbecului[1]!

Nastratin Hogea a răspuns:

[1] În Iran, zodia Berbecului este cunoscută sub numele „zodia Mielului".

– Acum zece ani de zile, când m-am uitat în calendar, eram în zodia Mielului. Au trecut însă zece ani și mielul a crescut, ajungând acum un berbec mare și frumos.

Experiența

Într-o zi, oamenii i-au spus lui Nastratin Hogea:

– Măi omule, mai termină cu prostiile pe care le faci! Până când vrei să te păcălească lumea și să râdă de tine?

Hogea a răspuns:

– E drept că oamenii mă păcălesc zilnic, dar la fel de drept este și că experiența mea crește din zi în zi.

Insomnia

Nastratin Hogea s-a trezit din somn într-o noapte și apoi nu l-a mai luat somnul. A pornit să se plimbe pe străzile orașului și s-a întâlnit cu un prieten, care l-a întrebat:

– Hoge, unde te duci acum, în puterea nopții?

Hogea a răspuns:

– Cum să spun...? M-am trezit dintr-odată[1] și mi-am pierdut somnul. Acum îl caut ca să mă pot culca la loc.

Nevoia de doctor

Pe nevasta lui Nastratin Hogea o durea rău burta. Văzând că nu îi trece, Nastratin a ieșit din casă să meargă

[1] Joc de cuvinte. În persană, atunci când te-ai trezit din somn și nu mai adormi, se folosește expresia „mi-am pierdut somnul"– în original, *khobam az dast dadam*.

după doctor. Chiar când ieșea din curte, nevasta i-a strigat pe fereastră:

– Nu mă mai doare burta! Nu mai e nevoie de doctor.

Dar Hogea nu a ascultat-o, a mers la casa doctorului, iar când a ajuns în fața lui, i-a spus:

– Pe nevastă-mea o durea rău de tot burta. Eu veneam după dumneavoastră, când nevasta m-a strigat pe fereastră și mi-a spus că nu o mai doare burta și nu mai are nevoie de doctor. De aceea am venit, să vă spun că nu mai este nevoie să veniți.

Boală ciudată

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus la doctor și i-a spus:

– Doctore, ajută-mă! Simt că mor!

Doctorul l-a întrebat:

– Unde te doare?

Hogea a răspuns:

– Mă dor firele bărbii, doctore.

Doctorul a întrebat:

– Ce ai mâncat astăzi?

Nastratin a răspuns:

– Pâine și zăpadă.

Doctorul a spus:

– Scoală-te și du-te la treaba ta. Nici mâncarea și nici boala ta nu sunt normale.

Mâncarea de vinete

Într-o zi, Nastratin Hogea și unul dintre prietenii lui au intrat într-un han. Nu aveau prea mulți bani, așa că au hotărât să ia împreună o mâncare de vinete și s-o împartă.

Dar ce mâncare? Nu s-au înțeles și au început să se certe. Prietenul lui Hogea era un om foarte încăpățânat și voia vinete umplute[1]. Nastratin dorea vinete prăjite cu roșii, dar, fiind prea flămând, s-a lăsat păgubaș. Au cerut, așadar, vinete împănate.

Așteptând ei să li se aducă mâncarea, deodată prietenul lui Nastratin a căzut de pe scaun. Palid la față, respira cu greutate și-și ținea mâna la piept, în dreptul inimii.

Nastratin s-a ridicat în grabă. Un om care ședea la masa vecină l-a întrebat:

– Te duci să aduci un doctor?

– Da' de unde! i-a răspuns Hogea. Mă duc să văd dacă pot schimba comanda!

Băiatul neînțelegător

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a certat băiatul și i-a spus:

– Mai termină cu prostiile pe care le faci și seara vino mai devreme acasă. Când aveam eu vârsta ta, dacă aș fi venit noaptea acasă atât de târziu, tata m-ar fi pedepsit amarnic.

Băiatul lui Hogea a răspuns:

– Asta înseamnă că tatăl dumneavoastră a fost un om neînțelegător.

Nastratin Hogea s-a supărat și i-a strigat:

[1] De-a lungul timpului, câteva rețete culinare au intrat din bucătăria persană în bucătăria românească, fiind aduse în Europa de turcii otomani. Deși cunoaștem aceste mâncăruri după proveniența lor turcească, ele provin din spațiul persan: chiftele (în persană, *cufte*), sarmale în foaie de varză murată sau de viță-de-vie, ardei și vinete umplute.

–Taci din gură! Tatăl meu era de o mie de ori mai bun și mai deștept decât prostul de taică-tău.

Mai bun decât măgarul

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea pe jos, în spatele măgarului său. S-a întâlnit cu un prieten care l-a întrebat:

– Hoge, de ce nu mergi călare pe măgar?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Crezi că eu sunt mai bun decât măgarul, ca eu să merg călare și el, pe jos?

Hoțul de pâine

Într-o zi, băiatul lui Nastratin Hogea stătea pe malul râului și mânca pâine. Deodată, o bucată a căzut în apă și, aplecându-se să o ia, băiatul s-a văzut în apă, mâncând pâine. S-a speriat și a luat-o la fugă spre casă, unde i-a spus lui Hogea:

– Dragă tată, un băiat din râu mi-a luat pâinea și nu mi-o mai dă înapoi.

Cum a auzit, Hogea s-a grăbit să ajungă pe malul râului, s-a aplecat și și-a văzut chipul în apă. Apoi a spus:

– Măi prostule, nu ți-e rușine de barba ta albă? Iei pâinea băiatului meu și o mănânci?!

Negoțul

Nastratin Hogea cumpăra în fiecare zi, cu un *derham*[1], nouă ouă de găină, iar apoi mergea într-un sat apropiat și vindea zece ouă cu un *derham*. Un cunoscut i-a zis:

– Hoge, ce fel de negoț faci tu? Nu vezi că mereu ieși în pierdere?

Stăpân pe sine, Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Sigur că este negoț! Nu contează dacă pierd sau câștig. Simplul fapt că zilnic merg dintr-un sat în altul și oamenii văd că am ce lucra îmi este de ajuns!

Numărarea stelelor

Un cunoscut îl întreabă pe Nastratin Hogea:

– Hoge, știi câte stele sunt pe cer?

Hogea stă puțin și se gândește, apoi răspunde:

– Să spun drept, nu știu! De multă vreme vreau și eu să aflu câte sunt, dar, oricât încerc, nu reușesc. Trebuie să merg chiar eu în cer și să le număr.

Cunoscutul întreabă:

– Păi, de ce nu ai mers până acum să le numeri?

Hogea răspunde:

[1] Derham – monedă de argint în sistemul monetar arab. A circulat în toate teritoriile califatului. De origine grecească, denumirea a fost preluată de arabi de la perși, care băteau aceste monede înainte ca țara să fie cucerită de arabi. Cântărea 4,25 grame. În povestirile populare, toate monedele de argint sunt cunoscute drept derhami (Bageacu Viorel, *Padișahul și vizirul*, Editura Minerva, București, 1971, p. 320).

– Din două motive! În primul rând, ziua am multă treabă și, chiar și așa, ziua nu sunt stele pe cer. Unde să merg? În al doilea rând, mi-e frică.

Cunoscutul întreabă:

– De ce ți-e frică?

Nastratin Hogea răspunde:

– Mă tem că, dacă merg atât de mult, până în cer, acolo n-o să am lumină și nu voi putea număra stelele pe întuneric.

Vânzarea măgarului

Într-o zi, Nastratin Hogea a plecat cu măgarul la bazar, l-a dat samsarului să îl vândă și s-a așezat deoparte să privească. Samsarul a început să laude animalul:

– Oameni buni! Mă jur că nu am mai văzut un măgar ca acesta! Este cel mai bun măgar din întreaga lume! Cine îl va cumpăra se va îmbogăți!

Impresionat de lauda samsarului, Hogea și-a spus: „Dacă este un măgar deosebit, de ce să nu-l cumpăr eu?"

S-a dus la samsar și, după ce s-au tocmit și au negociat prețul, Hogea și-a cumpărat măgarul. A mers apoi voios acasă și i-a spus nevestei toată întâmplarea din târg.

Nevasta lui Hogea a spus:

– Bravo, bărbate! Și eu am avut astăzi noroc cu carul.

Hogea a spus:

– Să-i mulțumim Domnului! Spune, ce noroc ai avut?

Femeia a răspuns:

– Când am vrut să cumpăr lapte de la lăptar, am pus încet brățara de aur pe cântarul lăptarului. Lăptarul n-a văzut și l-am păcălit, căci greutatea brățării nu am plătit-o. Apoi și-a strâns cântarul, a luat și brățara și a plecat.

Hogea a spus:

– Bravo ție! Ești femeie deșteaptă! Eu cumpărând măgarul și tu cumpărând lapte, am dat amândoi dovadă de istețime și tot așa ne vom câștiga traiul și ne vom trăi viața de aici înainte, cu bucurie.

Iertarea lui Nastratin

Într-o zi, nevasta îi spune lui Nastratin Hogea:

– Astăzi, bucătarul nostru a căzut și și-a rupt piciorul.

Nastratin Hogea s-a supărat și a zis:

– De data asta îl iert, dar dacă de aici înainte mai rupe sau mai sparge ceva, prețul stricăciunii i-l voi opri din simbrie.

Ulciorul

Într-o zi, Nastratin Hogea a mers la târg și a cumpărat de la olar un ulcior frumos, vechi și foarte scump. Când să plece spre casă, s-a gândit și și-a spus: „Dacă duc eu ulciorul ăsta acasă și apoi se sparge, atunci ce fac?"

S-a gândit și a găsit o soluție; și-a spus: „Nu am altă soluție decât să merg iar la olar, să-mi îmbrace ulciorul[1]. Cel mai bine e să fac asta chiar acum, că tot sunt în bazar și nu mai bat încă o dată drumul până acasă".

[1] Referire la o meserie din Iranul medieval. Vasele scumpe din ceramică se îmbrăcau cu un fir de sfoară sau de sârmă, pentru a fi mai rezistente la lovituri. Chiar și sparte, vasele se asamblau, se lipeau și se îmbrăcau în sfoară sau în sârmă, putând fi refolosite. Acest obicei a dispărut în Iranul contemporan.

Oricum s-a gândit, Hogea nu a găsit un răspuns mai bun. A luat ulciorul și l-a izbit de pământ, de s-a făcut bucăți. A strâns apoi cioburile și s-a întors la olar, ca acesta să-i refacă ulciorul și să-l îmbrace.

Răspuns respectuos

Într-o zi, Nastratin mergea pe drum, când s-a întâlnit cu o cunoștință care l-a întrebat:

– Unde ți-e măgarul, Hoge? De ce mergi pe jos?

Nastratin a răspuns:

– Lasă-mă, omule, că sunt supărat! Acum două zile mi-a murit măgarul, iar anii săi ți i-a dat ție[1].

Vânzarea casei

Hogea cumpărase jumătate din casa în care locuia, iar pentru cealaltă jumătate plătea chirie. Într-o zi, s-a dus la un samsar și i-a spus:

– Dacă poți să vinzi jumătate din casa mea, voi cumpăra eu jumătate, iar în felul ăsta toată casa va fi a mea!

Datoria

Într-o zi, Nastratin Hogea i-a spus slugii sale:

– Sunt atât de obosit, că nu mai pot ține ochii deschiși. Eu mă culc. Să mă trezești numai dacă este ceva important.

[1] Iranienii cred că, atunci când moare cineva, decedatul oferă anii pe care putea să îi mai trăiască unui prieten sau unei rude.

Nu trecuse un ceas de când se culcase, și sluga îl trezi. Pe jumătate adormit, Nastratin Hogea a întrebat:

– Ce s-a întâmplat?

Sluga a răspuns:

– Păi nu ai spus, stăpâne, să te trezesc dacă este ceva important?

Hogea a răspuns:

– Ba da, așa am spus!

Sluga a zis:

– Exact! Am vrut să-ți spun că nu s-a întâmplat nimic important și că poți dormi liniștit. De asta te-am trezit.

Hogea a răspuns:

– Bravo ție! Îți cunoști bine datoria!

Și s-a culcat la loc.

Somn dulce

Într-o noapte, casa lui Hogea a ars și nevasta i-a murit în incendiu. Apoi, un prieten a venit la el să îl consoleze pentru pierdere. A spus:

– Hoge, nu s-a putut să-ți salvezi nevasta din foc?

Hogea a răspuns:

– Ba da! Dar cum abia adormise și avea somnul dulce, nu m-a lăsat inima să o trezesc.

Știe ea

Într-o zi, Nastratin Hogea a văzut că o vacă străină paște pe pământul lui. A luat o bâtă și a pornit după vacă să o alunge, dar nu a reușit să o lovească nici măcar

o dată. După câteva zile, a mers în bazar și a recunoscut la vânzare chiar vaca după care alergase. Fără să piardă timpul, Hogea a tăbărât cu pumnii și cu picioarele pe animal.

Stăpânul vacii a sărit și l-a oprit, întrebând supărat:

– Ce faci, omule? Ești nebun?

Hogea a răspuns:

– Tu să taci! Știe ea de ce o bat, nu vezi că nu spune nimic?

Ruga la Dumnezeu

La moschee, în timpul rugăciunii comune de vineri, hogea din acea moschee, fiind impresionat de sfințenia momentului[1], a exclamat:

– O, Doamne, stăpân al lumii și al morții! Dă-mi credință! Dă-mi smerenie și milă pentru semenii mei! Dă-mi pace sufletească! Fă-mă iubitor de dreptate! Fă-mă iertător și darnic cu cei sărmani și necăjiți.

Nastratin Hogea, care era de față, s-a ridicat brusc în picioare și a început să strige:

– O, Doamne, stăpân al lumii și al morții! Dă-mi douăsprezece ulcioare pline cu aur! Dă-mi o casă mare, răcoroasă, cu grădină și havuz[2]! Dă-mi patru femei[3] tinere și frumoase care să-mi dăruiască fericire!

[1] Clericul parohiei conduce rugăciunea de vineri, el alege subiectul temei pe care o va dezbate în ziua respectivă. Dacă se întâmplă ca și alți clerici să fie prezenți, cum este aici cazul lui Nastratin Hogea, ei sunt simpli credincioși.

[2] Havuzul este un bazin de mică adâncime aflat în grădina din fața caselor tradiționale iraniene. Era umplut cu apă curată și slujea la răcorirea aerului grădinii. În limba persană se pronunță *houz*.

[3] Conform dogmei islamice, un bărbat poate avea simultan maximum patru neveste oficiale, cu condiția ca și acestea să își dea consimțământul.

Acel hoge a încercat să-l facă să tacă, l-a numit necredincios și hulitor, iar într-un sfârșit, le-a cerut oamenilor să-l scoată din moschee.

– Dar pentru ce? a protestat Nastratin. Fac același lucru ca hogea!

– Cum adică același lucru? l-au întrebat oamenii.

– Fiecare dintre noi cere ce nu are!

Prostia

Când era mai tânăr, Hogea avea obiceiul să se plimbe pe câmp. Odată, a văzut cum un om a fost omorât, iar trupul a fost aruncat lângă casa lui. Lui Nastratin i s-a făcut frică, a luat leșul și l-a aruncat într-o groapă adâncă din spatele casei.

Tatăl lui a văzut și și-a dat seama ce prostie făcuse acesta. A scos trupul din groapa adâncă și a tăiat repede un țap, pe care l-a aruncat în groapă.

Cu cât se gândea mai mult la trupul din groapă, cu atât mai mult îl cuprindea frica pe Hogea. A mers repede în bazar și le-a povestit tuturor ce s-a întâmplat, a venit la groapă cu o mulțime de oameni. A coborât în groapă cu o funie cu care să lege leșul și să îl scoată la lumină, dar a găsit acolo numai țapul. A strigat:

– Leșul omului s-a transformat în țap. Acum, de ce să-l leg? De coadă sau de coarne?!

Oamenii strânși în jurul gropii au început să râdă de Nastratin Hogea și au plecat la treburile lor.

Minciuna

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– De ce merge nevasta ta mereu la petreceri și cântă și dansează?

Hogea le-a răspuns:

– Minciună! Dacă ar fi așa, de ce până acum nu a făcut niciodată asta acasă?

Măgarul fără coadă

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea cu măgarul la târg să îl vândă, când acesta a căzut într-o groapă și și-a murdărit coada. Hogea s-a gândit apoi că, dacă duce măgarul cu coada murdară la târg, nu i-l mai cumpără nimeni. Așa că i-a tăiat coadă și a pus-o în coburul șeii. A ajuns la târg și a scos măgarul la vânzare.

Primul mușteriu[1] i-a spus:

– Foarte frumos măgarul. Păcat că nu are coadă.

Bucuros, Hogea i-a răspuns:

– Cumpărați dumneavoastră măgarul, că vă dau și coada. Este în coburul șeii și o primiți după ce-l cumpărați!

Și eu la fel

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a întâlnit cu un om și a început să-l întrebe de sănătate. Omul i-a răspuns:

[1] „Mușteriu" – cuvânt originar din limba persană, unde se pronunță „moștari". Prin limba turcă, acest cuvânt a ajuns în limba română.

– Eu cred că dumneavoastră mă confundați cu altcineva, căci eu nu v-am văzut niciodată și nu vă cunosc.

Hogea a răspuns:

– Și eu la fel!

Turbanul cel mare

Într-o zi, Nastratin își înfășura turbanul[1] în jurul capului, dar oricât se căznea, nu reușea deloc să-l aranjeze, deoarece era prea lung. Supărat pe turban, hotărî să îl vândă și a doua zi merse cu el în bazar. Primul om venit a probat turbanul și i-a spus:

– Hoge, ăsta este un turban bun, de ce îl vinzi?

Hogea a răspuns:

– Să spun drept, turbanul meu are o problemă, căci, dacă nu o avea, nu îl vindeam niciodată.

Omul a răspuns:

– Care e problema?

Hogea a zis:

– Este mai lung decât ar trebui să fie!

Măgarul econom

Stând prost cu banii, într-o zi, Nastratin Hogea a hotărât să facă economii și să reducă porția de mâncare a măgarului.

După o săptămână, Hogea era încredințat că rețeta funcționează și că face economie. Văzând că măgarul muncea ca înainte, deși primea mai puțină hrană, i-a

[1] Turbanul clericilor șiiți din Iran constă dintr-o fâșie lungă de material textil, de culoare albă sau neagră, care se înfășoară pe cap.

redus și mai mult porția, până când nu i-a mai dat nimic să mănânce și măgarul a murit de foame.

Hogea jelea, supărat de moartea măgarului, când a venit la el un cunoscut și l-a întrebat:

– Ei, Hoge, la moartea unui măgar nu se ține doliu și nu se jelește atât!

Nastratin Hogea a răspuns:

– Nu știi dumneata ce măgar bun a fost... Ba chiar învăța să muncească fără mâncare când s-a prăpădit. Mare păcat cu acest măgar...

Noaptea nunții

În noaptea nunții lui Nastratin Hogea, musafirii au mâncat tot ce se găsea în casă. Spre seară, Hogea, înfometat, nu a mai găsit nimic de mâncare și a ieșit supărat pe stradă. S-a întâlnit cu alți prieteni care l-au oprit și i-au spus:

– Ce faci acum pe stradă, Hoge? E noaptea nunții, ar trebui să fii cu mireasa.

Nastratin a răspuns:

– Asta e dreptate? Alții îmi mănâncă mâncarea și munca grea tot mie îmi rămâne de făcut?

Dorința nevestei

Nastratin Hogea s-a întâlnit cu un prieten care l-a întrebat:

– Ei, Hoge! De ce ești așa de supărat? Ce s-a întâmplat?

Nastratin a răspuns:

– Mi-am pierdut batista.

Prietenul a răspuns:

– Și de asta ești tu supărat?

Nastratin i-a răspuns:

– Știu eu bine de ce! Batista pierdută era deosebită. Nevastă-mea îi înnodase un colț, ca atunci când mă întorc acasă, să nu uit să-i cumpăr rodii. Acum, că am pierdut batista, nu știu cum să-mi amintesc dorința nevestei!

Vârsta

Un cunoscut l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Onorabile Hoge, care este diferența de vârstă dintre tine și fratele tău?

A răspuns:

– Nicio diferență.

Bărbatul a continuat:

– Sunteți gemeni?

Hogea a răspuns:

– Nu! Nu suntem gemeni, dar anul trecut mama a zis că fratele meu este cu un an mai mare decât mine, așa că anul acesta suntem de-o seamă.

Trei proști

Doi proști mergeau pe drum. Primul a spus:

– Aș vrea să-mi dea Dumnezeu o turmă de o mie de oi, să trăiesc și eu viața asta mai bine!

Al doilea a spus:

– Și eu vreau să-mi dea Dumnezeu o turmă cu sute de vaci. Le-aș fi trecut peste turma ta de oi și ar fi devenit toate ale mele!

Cei doi au început să se certe și să se bată.

Nastratin Hogea trecea pe acolo și a văzut bătaia celor doi proști. I-a întrebat de ce se bat. Cei doi s-au liniștit și i-au povestit cauza certei lor.

Hogea, care avea cu el un ulcior cu miere, a dat cu el de pământ și le-a spus celor doi proști:

– Să-mi curgă sângele ca mierea ce se varsă din ulciorul spart, dacă vă mint cu ceva! Sunteți cei mai proști oameni pe care i-am întâlnit până acum pe pământ!

Banii lui Nastratin

De câteva zile, Nastratin Hogea se tot gândea unde să-și ascundă banii, ca să nu fie furați. Într-o noapte, a luat o lopată și a săpat o groapă în grădina casei, unde a ascuns banii. Dar dacă cineva auzise și înțelesese că a îngropat bani?

Hogea s-a gândit și-a zis:

– Bine că m-am gândit la asta! Dacă îmi află cineva secretul, îmi fură banii și mă nenorocește!

A dezgropat banii din grădină și i-a ascuns în altă parte, dar tot nu s-a liniștit. A mai mutat de câteva ori banii dintr-un loc în altul. În final, i-a pus în coburii șeii măgarului. A bătut un par în pământ, în vârful dealului, iar șaua a legat-o în vârful parului. Apoi s-a culcat liniștit.

Un hoț a înțeles că trebuie să fie ceva important cu parul din vârful dealului, a luat pe ascuns banii și în locul lor a pus balega unei cămile, găsită în apropiere.

După câteva zile, Hogea s-a dus la parul din vârful dealului, vrând să ia o parte din bani, și a văzut că banii fuseseră luați. Mult s-a mai mirat și și-a spus:

– Ce lucru de mirare! Cum a putut să urce cămila în vârful parului și să-și facă nevoia în coburi?!

Medicina lui Nastratin Hogea

Într-o zi, Hogea a anunțat tot satul că poate vindeca orice boală. Sătenii i-au adus apoi o bătrână care înghițise un șoricel și i-au spus:

– Onorabile Hoge, cum facem să scoatem șoricelul din gâtul bătrânei?

Hogea a răspuns:

– E limpede! Fierbeți o pisică în apă și apoi dați-i-o bătrânei să bea. De frică, șoricelul va ieși imediat din gât!

Adevărul

Un bărbat i-a dat lui Nastratin Hogea zece dinari ca să depună mărturie în fața judecătorului că unul dintre vecini îi datorează o sută de *harvari*[1] de grâu.

Hogea a luat banii omului și au mers împreună în fața judecătorului.

[1] „Harvar"– numit și „povara măgarului", unitate de greutate din Iranul medieval, egală cu 100 de mani. Un harvar cântărea proximativ 300 de kilograme.

Judecătorul l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Depui mărturie că acest bărbat i-a dat vecinului o sută de harvari de grâu?

Hogea a răspuns:

– Da, stăpâne!

Judecătorul a întrebat:

– Pe ce te bazezi?

Hogea a scos din buzunar cei zece dinari luați de la bărbat și i-a arătat judecătorului:

– Pe asta mă bazez!

Socoteala

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a bandajat jumătate din trup cu fâșii de pânză. Prietenii, care l-au văzut atât de bandajat, au crezut că a pățit ceva, au venit la el și l-au întrebat:

– Doamne ferește de vreo nenorocire! Ce ai pățit, Hoge?

Nastratin a răspuns liniștit:

– Nicio problemă, n-am pățit nimic. Sunt sănătos tun. Mi-am bandajat jumătate din corp numai ca să fac economie de trup.

Plânsul

Într-o zi, a murit un om bogat. Când îl duceau la groapă, s-a alăturat și Nastratin Hogea convoiului de îngropăciune și a început să plângă și să jelească în gura mare, de îi acoperea pe toți. Una dintre rudele mortului l-a întrebat:

– Onorabile, ce rudă îi erați defunctului?

Supărat și plâns, Hogea a răspuns:

– Nu sunt deloc rudă cu defunctul. De-aia și sunt atât de supărat!

Sfatul

Într-o zi, la Nastratin Hogea a venit un prieten care i-a spus:

– De ceva vreme mă doare rău o ureche. Am încercat de toate, dar durerea nu mă lasă.

Hogea l-a sfătuit:

– Mergi repede la măcelar să ți-o scoată.

Mirat, bărbatul i-a răspuns:

– Dar ce, urechile se scot?

Hogea a răspuns:

– Sigur că da! Cu ceva vreme în urmă, mă durea o măsea. Am mers la măcelar și mi-a scos-o, după care s-a terminat și cu durerea.

Copilul

Într-o zi, Hogea avea un oaspete, și acesta l-a întrebat:

– Dumneata ai copii, Hoge?

Hogea a răspuns:

– Sigur! Am un băiat.

Bărbatul l-a întrebat:

– Sper că nu este ca tinerii din zilele noastre, care pierd timpul degeaba?

Hogea a răspuns:

– Nu!

Bărbatul a continuat:

– Și nu bea alcool[1] și nu joacă nici zaruri și nici cărți?

Hogea a răspuns:

– Sigur că nu. Niciodată!

Oaspetele a continuat:

– Să-i mulțumești lui Dumnezeu pentru un asemenea flăcău! Și câți ani are minunea asta de băiat?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Încă este sugar. De câteva luni ne-a binecuvântat Dumnezeu cu venirea lui pe lume.

Facerea lumii

Într-o zi, Nastratin Hogea lucra la gardul care îi separa curtea de ferma vecină și, tot lovindu-l, a căzut o bucată din el, lăsând o gaură cât să vezi dincolo. Și-a strigat repede nevasta și i-a spus:

– Vino repede, femeie, că am găsit o fermă plină de cai și cămile!

Bucuroasă, femeia a privit și ea prin gaura gardului și a văzut caii și cămilele de dincolo.

Nastratin Hogea a continuat:

– Dacă nu greșesc, dobitoacele astea sunt închise acolo de la facerea lumii!

Concurs de călărit

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a încălecat vaca și a mers la concursul de călărit din târgul satului. Văzându-l călare pe vacă, oamenii au izbucnit în râs și l-au întrebat:

[1] Consumul de alcool este interzis în țările islamice.

– Nastratin, cum vrei să alergi cu vaca la concurs de călărit pentru cai?!

Hogea a răspuns:

– Sunt vaci și vaci! Eu cunosc vaca asta de când era vițică și știu că, dacă se pune pe alergat, niciun cal n-o poate întrece. Acum, că este ditamai vaca, mă aștept să alerge chiar mai repede decât ca atunci când era vițică și să vă întreacă pe voi, cu tot cu caii voștri.

Peștii la soare

Într-o zi, Nastratin Hogea se plimba cu un prieten pe malul mării.

Prietenul a spus:

– Ia uite, Hoge, ce pești mari sunt acolo!

Hogea s-a întors spre nisipul plajei și se uita după pești.

Prietenul a spus:

– De ce privești nisipul? Că doar peștii sunt în apă și nu altundeva.

Hogea a răspuns:

– Știu eu că sunt în apă, dar m-am gândit că poate au ieșit pe nisip să se întindă la soare.

Ocupația

Într-o zi, unul dintre prietenii lui Nastratin Hogea l-a văzut și l-a întrebat:

– Onorabile Hoge, pe unde umbli? Nu te-am mai văzut de multă vreme.

Hogea a răspuns:

– Nu am nimic de ascuns! Săptămâna trecută am cumpărat câteva gâște și mă temeam să nu cadă în bazinul de lângă casă și să se înece. Am stat acasă cu gâștele, să le învăț să înoate.

Moartea lui Nastratin

Într-o zi, Hogea se plimba pe la marginea orașului când, dintr-odată, s-a simțit ciudat. Și-a spus:

– Doamne ferește! O să mor.

S-a întins pe pământ și a așteptat să treacă vreun om și să-i spună că își așteaptă moartea. Dar nu trecea nimeni și din nou și-a spus:

– Văd că nu trece nimeni pe-aici. După moarte, o să mă mănânce animalele și păsările cerului.

Cu părere de rău, s-a ridicat, a mers acasă și i-a spus nevestei:

– Unde ești, femeie?! Eu zac mort la marginea orașului, în cutare loc, și nu știe nimeni că mi-am dat sfârșitul! Apoi a mers repede la marginea orașului și s-a întins în același loc.

Nevasta lui Hogea s-a pus pe bocet și pe plâns. Vecinii au auzit plânsul femeii și au venit cu toții în curte. Au întrebat-o de ce plânge.

Printre lacrimi și bocete de plâns femeia a răspuns:

– Mi-a murit bărbatul și zace în cutare loc, la marginea orașului. Nu am pe nimeni care să meargă să-i aducă trupul acasă.

Unul dintre vecini a întrebat-o cine i-a adus vestea morții lui Nastratin Hogea și de unde știe că exact acolo a murit.

Femeia i-a răspuns:

– Parcă sunt oameni care nu au nimic de făcut, așa cum e bărbatul meu? El însuși a venit și m-a anunțat exact unde zace mort!

Despre moarte

Într-o zi, Nastratin Hogea își întreabă un prieten:

– Măi prietene, atunci când moare omul, ce se întâmplă cu el?

Prietenul a răspuns:

Mâinile și picioarele i se fac ca gheața.

După câteva zile, într-o zi rece de iarnă, Hogea a mers cu măgarul în pădure, să aducă lemne pentru foc. Din cauza gerului, i-au înghețat mâinile și picioarele. Crezând că a murit, s-a întins pe zăpadă.

După ceva vreme, câțiva lupi s-au apropiat de Hogea și de măgarul său. Nastratin a ridicat capul din zăpadă și le-a spus lupilor:

– Acum că ați găsit un măgar mare și gras, iar pe stăpânul lui mort în zăpadă, ce mai așteptați? Faceți ce vreți cu măgarul!

Nu știu

Într-o zi, oamenii i-au pus o întrebare lui Nastratin Hogea. El a răspuns:

– Nu știu și nici nu am auzit vreodată despre așa ceva! Îmi amintesc că l-am auzit pe tata întrebându-l pe tatăl lui despre așa ceva și tatăl lui a spus că nici el nu știe.

Echitabil

Într-o zi, câțiva hoți au furat frâul măgarului lui Nastratin Hogea. La câteva zile după aceea, Hogea a văzut în târg un măgar care avea frâul furat de la el.

A pus repede mâna pe frâu și a spus:

– Este echitabil! Capul acestui măgar îmi aparține, dar nu am nimic de-a face cu corpul.

Halatul[1]

Într-o zi, un vecin a venit la Hogea și i-a spus:

– Măi Nastratin, ce s-a întâmplat aseară la voi în casă? S-a auzit un zgomot de parcă ar fi căzut ceva greu de la înălțime.

Hogea a răspuns:

[1] În Persia medievală, bărbații purtau pe deasupra hainelor un halat lung, deschis în partea din față. Turcii otomani au adus și în Balcani această haină lungă, ce a purtat în limba română numele „caftan".

– Nu s-a întâmplat nimic! Nevastă-mea era supărată și mi-a aruncat halatul pe trepte.

Vecinul a insistat:

– Onorabile, un halat aruncat nu face atât zgomot pe cât am auzit noi aseară.

Hogea a răspuns:

– Păi, eram și eu în halatul ăla!

Sfârșitul

Într-o zi, Nastratin Hogea se urcase într-un copac și tăia craca pe care stătea. Un cunoscut care trecea pe acolo i-a spus repede:

– Măi Hoge, nu tăia craca aia! O să cazi de acolo!

Nastratin nu a ascultat, a tăiat craca și a căzut din copac. Bușit bine după căzătură, a alergat după acel cunoscut și l-a întrebat:

– Stai puțin, omule! De unde ai știut că voi cădea din copac? Dacă tot știi atâtea, spune-mi când voi muri.

Văzând că nu renunță, cunoscutul i-a spus:

– Vei muri atunci când măgarul tău împovărat nu va putea urca vârful dealului și va răcni de două ori.

După câteva zile, ca un făcut, s-a întâmplat exact cum spusese acel cunoscut. Măgarul împovărat nu a putut urca vârful dealului și a răcnit de două ori. Hogea și-a spus:

– Ăsta e sfârșitul! Am terminat cu treburile pe lumea asta.

S-a întins chiar acolo, pe deal, și a închis ochii.

După câteva ore, l-au găsit câțiva oameni și au crezut că este mort. L-au luat pe sus și l-au pus în coșciug, vrând

să-l ducă la cimitir să-l îngroape[1]. Pornind din vârful dealului, spre cimitir, erau două drumuri și oamenii au început să se certe: pe care dintre cele două să meargă se ajunge mai repede? Cearta s-a prelungit până când Hogea s-a ridicat din coșciug[2] și a spus:

– De ce durează atât? Știți cu toții că, mergând pe drumul din stânga, ajungem mai repede la cimitir. Eu când merg vinerea[3] la cimitir, mereu merg pe drumul ăsta.

Gazdă primitoare

Într-o zi, când se plimba pe câmp, Nastratin Hogea a găsit o oaie. A luat-o acasă, a tăiat-o și și-a poftit vecinii la ospăț. După ce au mâncat bine, unul dintre oaspeți a întrebat:

– Ei, Nastratin, ia spune de unde ai luat oaia asta grasă, de ai făcut acest ospăț și ne-ai poftit pe toți la masă?

Hogea a răspuns:

–Am găsit oaia rătăcită pe câmp.

Unul dintre oaspeți a spus:

– Măi Hoge, ce ai făcut tu este furt! E un păcat mare, iar la Judecata de Apoi vei da socoteală pentru oaia asta.

Hogea a răspuns:

– Dacă voi toți veți păstra secretul și vă veți ține gura, la Judecata de Apoi nu se va ști nimic de oaia asta.

[1] Dacă decesul are loc până la apusul soarelui, musulmanii îngroapă mortul în aceeași zi. În caz contrar, înmormântarea are loc a doua zi, în jurul prânzului.

[2] Musulmanii folosesc coșciugul doar pentru transportul mortului până la groapă. Mortul este îngropat fără sicriu, complet dezbrăcat și înfășurat în pânză albă fără cusături.

[3] Vinerea este ziua sfântă a musulmanilor, asemenea duminii pentru creștini și sâmbetei pentru iudaici.

Oaspeții l-au certat:

– Hoge, cum e posibil așa ceva? La Judecata de Apoi și oaia va fi înviată de Dumnezeu și cu limba ei de animal va spune că ai tăiat-o, și te vei face de râs.

Hogea le-a întors-o:

– Dacă va învia oaia, eu o voi duce la stăpânul ei și îi voi povesti toată pățania.

Oaspeți nepotriviți

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a întâlnit cu niște prieteni și i-a poftit la masă. El a plecat mai repede să aranjeze lucrurile, iar oaspeții veneau în urma lui. Ajungând acasă, i-a spus nevestei:

– Îmi sosesc musafiri. Ce avem prin casă, să-i cinstim pe oaspeți?

Nevasta a răspuns:

– Nimic.

Hogea a întrebat:

– Păi și ce facem?

Nevasta a răspuns:

– Nu îi putem primi, că nu avem ce pune pe masă. Descurcă-te!

Hogea a spus:

– Când sosesc, ieși la poartă si spune-le că nu sunt acasă.

Zis și făcut: când au sosit musafirii, nevasta le-a spus că Hogea nu este acasă. Oaspeții s-au mirat și au zis:

– Cum așa? Dar chiar acum ne-am întâlnit cu el și ne-a invitat acasă, și l-am văzut intrând în casă înaintea noastră.

Hogea a scos capul de după ușă și a spus:

– Casa noastră are două uși. Poate că a ieșit pe ușa cealaltă.

Oaspetele lui Dumnezeu

Un cerșetor a venit trei zile la rând la ușa lui Nastratin Hogea și de fiecare dată a primit câte ceva. În a patra zi, Hogea a auzit că cineva bate din nou la ușă. A întrebat:

– Cine e?

Cerșetorul a răspuns:

– Oaspetele lui Dumnezeu[1]!

Hogea a deschis ușa, l-a luat pe cerșetor de mână, l-a dus la moschee și i-a spus:

– Măi omule, casa lui Dumnezeu aici este! În cele trei zile tu ai greșit venind la ușa mea!

[1] Iranienii obișnuiesc să spună că oaspeții sunt trimiși de Dumnezeu și că primirea lor face multă cinste gazdei.

Înghițitura

Nastratin Hogea se afla cu alți oaspeți în casa unuia dintre mai-marii orașului. Erau la masă, când Hogea a văzut un fir de păr pe dumicatul pe care voia să îl bage în gură.

Gazda a spus:

– Dragă Hoge, scoate firul de păr din dumicat și mănâncă mai departe.

Hogea a pus mâncarea jos[1] și s-a dat la o parte. Mai-marele orașului s-a supărat văzând că Hogea nu mai mânca și l-a întrebat din ce pricină face asta.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Atât de atent îmi numeri înghițiturile, că ai văzut până și firul de păr. Dumicații ăștia din mâncarea ta îmi stau în gât și nu mai pot mânca!

La țară

Plecat din orașul său, Nastratin Hogea era oaspete într-un sat. El s-a dus prea repede în locul unde trebuia să se țină ospățul la care fusese invitat, așa că încă nu veniseră toți oaspeții. Hogea a început să caște.

Gazda l-a întrebat:

– Onorabile Hogea, ce se întâmplă de cești așa?

Nastratin i-a răspuns:

[1] În mod tradițional, vechii iranieni obișnuiau să mănânce pe jos. Masa și scaunele sunt folosite de puțină vreme – o influență a culturii occidentale – nu numai de iranieni, dar și de toată populația Orientului Mijlociu.

– De obicei, casc de oboseală când mi-e somn. Acum însă nu sunt obosit.

Cunoștință

O mână de oameni erau la marginea drumului și tocmai se opriseră să mănânce. Nastratin Hogea trecea pe acolo, s-a oprit și s-a apucat să mănânce vârtos din mâncarea lor.

Stânjenit, unul dintre oameni l-a întrebat:

– Stimabile, dumneata cunoști pe careva dintre noi?

Nastratin Hogea a arătat spre mâncare și a spus:

– O cunosc pe dânsa...

Lecție de viață

Într-o dimineață, Nastratin Hogea i-a spus nevestei:

– Femeie, astăzi avem un oaspete la prânz. Îți spun de pe acum, ca să ai timp să pregătești ceva de mâncare.

Supărată, femeia i-a răspuns:

– Cum de ai invitat pe cineva la masă? Știi doar că trebuie s-o aduc pe mama să aibă grijă de copii. Trebuie apoi să merg repede până la sora mea, să văd ce mai face, iar la întoarcere trebuie să trec prin târg să iau tuciurile date la albit. Nu mai spun că nu avem nimic de mâncare în toată casa!

Hogea a răspuns:

– Tocmai de asta l-am invitat astăzi pe prietenul meu să ia prânzul la noi. El vrea să se însoare și va fi o lecție de viață pentru el, ca să-i vină mintea la cap, să lase însurătoarea și să nu se nenorocească!

Oaspete neinvitat

Într-o seară, un vecin de-al lui Nastratin Hogea a dat o petrecere și pe el nu l-a invitat. Când a auzit Hogea că se aducea mâncarea la ospăț, a luat o foaie de hârtie, a scris ceva pe ea și a mers la vecin. I-a dat vecinului scrisoarea, a intrat neinvitat și s-a pus pe mâncat.

Vecinul s-a uitat și pe o parte, și pe cealaltă a foii de hârtie și l-a întrebat:

– Hoge, ești sigur că scrisoarea asta este pentru mine?

Nastratin i-a răspuns:

– Sigur că da. Am adus scrisoarea ca, atunci când mai dai petreceri, să mă inviți și pe mine.

Mâncare completă

Într-o zi, când se afla cu prietenii la masă, Nastratin Hogea a spus:

– Niciodată nu am mâncat o mâncare completă.

Prietenii l-au întrebat:

– Cum așa?

Hogea a răspuns:

– Când avem orez, nu avem carne; când avem carne, nu avem orez; iar când sunt toate cele de trebuință, nu sunt eu de față ca să mănânc.

Mulțumirea

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a pierdut măgarul. Apoi a ieșit pe uliță și a început să-i mulțumească lui Dumnezeu în gura mare.

Un prieten care trecea pe uliță l-a întrebat:

– Hoge, pentru ce îi mulțumești lui Dumnezeu?

Nastratin a răspuns:

– Pentru că, dacă aș fi fost călare pe măgar când s-a pierdut, acum aș fi fost și eu pierdut.

Închinare de mulțumire

Într-o zi, Nastratin mergea călare pe măgar spre casă, unde îl aștepta nevasta. Cum mergea el, a simțit un cutremur puternic care a mișcat pământul. A coborât imediat de pe măgar și a început să se roage, mulțumindu-i lui Dumnezeu. Un prieten l-a văzut și l-a întrebat:

– Măi Hoge, acum și aici e locul rugăciunilor?

Hogea a răspuns:

– Sunt sigur că, din pricina cutremurului, acoperișul stricat al casei mele s-a surpat. Dacă aș fi fost acasă, sigur aș fi murit sub dărâmături. Dumnezeu m-a păzit de o moarte sigură. Trebuie să-i mulțumesc, nu-i așa?

Pomana

Într-o zi, nevasta lui Nastratin Hogea i-a spălat cămașa și a pus-o pe un deal, să se usuce. Dintr-odată, vântul a suflat cu putere și a dat cămașa jos de pe deal. Hogea a văzut asta și și-a strigat nevasta:

– Femeie, să nu uiți că astăzi trebuie să dăm de pomană!

Nevasta a întrebat:

– Ce s-a întâmplat? De ce să dăm de pomană?

Hogea a răspuns:

– Cum adică, ce s-a întâmplat? Dacă aș fi avut cămașa spălată pe mine, m-ar fi lua vântul și cine știe ce mai pățeam!

Pantofii norocoși

Într-o zi, Nastratin Hogea ara pământul, când un cui i-a intrat în pantof și în picior. Cu greu, Hogea a scos cuiul și și-a legat piciorul cu batista. A înălțat mâinile a rugă către Dumnezeu și a spus:

– Doamne, îți mulțumesc pentru mare mila ta!

S-a întâmplat ca prin apropiere să treacă un cunoscut, care a văzut ce se întâmplase. S-a apropiat de Nastratin și i-a spus:

– Măi Hoge, acum e vremea mulțumirilor către Dumnezeu?

Hogea a zâmbit și i-a răspuns:

– Măi omule, eu îi mulțumesc lui Dumnezeu că azi nu m-am încălțat cu pantofii cei noi, cumpărați ieri de la târg. Dacă i-aș fi purtat, acum ar fi fost găuriți.

Nastratin Hogea cântă

Într-o zi, Hogea a plecat la baia publică și, făcând baie, a început să cânte. I-au plăcut mult cum cânta și vocea lui,

așa că s-a hotărât să meargă și să le cânte și altora, mai ales mai-marelui orașului.

Zis și făcut: a doua zi, a mers la dregătorul orașului și i-a spus:

– Conducătorule, poruncește să se aducă un butoi, ca să intru în el și să vă cânt așa cum n-ați mai auzit niciodată cântând!

Porunca fiind îndeplinită, Nastratin s-a dezbrăcat, a intrat în butoi și a început să cânte. Atât de prost cânta, încât dregătorul s-a supărat și le-a poruncit slugilor să bage mâinile în apa butoiului și să-l pălmuiască pe Hogea, cu mâinile ude, până se va termina apa din butoi.

Auzind porunca, Hogea a îngenuncheat și a început să se roage, mulțumindu-i lui Dumnezeu. Mai-marele orașului l-a întrebat:

– Hoge, acum este timpul să te rogi și să mulțumești?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Mulțumesc lui Dumnezeu că am cântat în butoi! Dacă aș fi fost în bazinul de la baia publică, Dumnezeu știe câte palme trebuia să iau până se termina apa.

De rușine

Într-o seară, un hoț a intrat în casa lui Nastratin Hogea.

Hogea l-a auzit, s-a ridicat din pat și s-a ascuns în lada de zestre.

Hoțul a căutat în toată casa, dar nu a găsit nimic de furat. A ajuns și la lada de zestre, a deschis capacul și l-a văzut pe Hogea ascuns în ea. Aproape mut de mirare, l-a întrebat:

– Ce faci aici, Hoge?

Roșu la față de rușine, Nastratin i-a răspuns:

– Cum să spun, măi hoțule...? Știu că în toată casa nu am nimic care să merite furat, așa că, de rușine, m-am ascuns în lada asta.

Puii în doliu

Într-o zi, lui Nastratin Hogea i-a murit cocoșul. El a rupt câteva fâșii de pânză neagră și le-a legat la gâtul puilor de găină.

Un prieten care trecea pe lângă curtea lui l-a văzut și l-a întrebat:

– De ce faci asta, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Cum adică, de ce? Sărmanii pui poartă doliu după tatăl lor.

Legea lumii

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea îngenuncheat lângă un mormânt proaspăt, plângând și jelind de ți se rupea sufletul:

– De ce ai murit? De ce nu ți-a fost milă de mine? De ce ai plecat și m-ai lăsat singur cu nenorocirea asta?!

Un cunoscut care trecea pe lângă cimitir l-a văzut și, impresionat de necazul lui Nastratin, s-a oprit și i-a spus:

– Fii tare, Hoge! Asta este legea lumii și nimeni nu are ce face. E scris că toți vom muri odată și-odată.

Cu lacrimi în ochi, Hogea i-a răspuns:

– Așa o fi, dar m-a nenorocit!

Cunoscutul a spus apoi:

– Dumnezeu să-l ierte! Dar ce rudă era cu dumneata?

Hogea a răspuns:

– A fost primul bărbat al nevestei mele.

Înotul

Într-o zi, Nastratin stătea pe marginea unui bazin cu apă și bocea. Unul dintre prieteni l-a văzut și l-a întrebat:

– De ce ești așa de supărat, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Cum? Nu știi? Acum câțiva ani, prima mea nevastă a căzut în acest bazin și s-a înecat.

Prietenul l-a sfătuit:

– Lasă trecutul, Nastratin, și nu te mai gândi la ce a fost. Între timp, ți-ai luat o altă nevastă, mai tânără și mai frumoasă.

Hogea a răspuns:

– Tocmai de asta sunt supărat. Spre deosebire de prima nevastă, a doua nu vrea deloc să înoate!

Mama lui Nastratin

Mama lui Hogea era în vârstă. Într-o zi, fiind acasă împreună cu câțiva prieteni, Nastratin a început să le vorbească despre mama lui.

Unul dintre prieteni l-a întrebat:

– Dacă ai o mamă atât de bună, de ce nu îi cauți un soț?

Hogea s-a supărat și a răspuns:

– Vezi-ți de treaba ta și nu mai face glume de-astea!

– Mama lui Hogea era prin apropiere, l-a auzit și a spus:

– De ce te superi, dragul meu? Adevărul nu trebuie să supere pe nimeni.

Nevasta urâtă

Într-o seară, Nastratin Hogea s-a supărat pe nevasta lui și s-a culcat într-un colț al casei.

Nevasta s-a dus în fața oglinzii, s-a uitat la chipul ei urât și a început să plângă, spunând:

– Dacă aș fi fost o femeie frumoasă, bărbatul meu nu s-ar purta atât de urât cu mine.

Hogea nu adormise încă. A auzit-o, s-a ridicat din pat și a început să plângă în hohote. Nevasta l-a auzit și s-a dus să-l întrebe de ce plânge așa de amarnic:

– Ce s-a întâmplat, dragul meu? De ce plângi așa, dintr-odată?

Hogea a răspuns:

– Plâng pentru viața asta a mea. Tu, când ți-ai văzut o dată chipul în oglindă, ai început să plângi. Ia gândește-te: în toți anii ăștia, de câte ori ți-am văzut eu chipul și de câte ori îl voi mai vedea? De aceea plâng pentru viața asta a mea!

Săracul măgar

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea cu nevasta la masă când, dintr-odată, un vecin l-a strigat de pe uliță și i-a spus:

– Ei, Hoge! Măgărița mea a fătat un măgăruș fără urechi și fără coadă.

Hogea s-a oprit din mâncat și a rămas dus pe gânduri. Nevasta i-a spus:

– Mănâncă! La ce te tot gândești?

Hogea a răspuns:

– Mă gândesc la săracul măgar. Dacă va cădea împovărat de greutate, cum îl vor ridica? Doar nu are nici urechi și nici coadă.

Nu fi supărat

Într-o zi, un prieten stătea de vorbă cu Nastratin:

– Am avut câțiva mani de grâu, dar până să-i mănânc eu, șoarecii au prins de veste și i-au mâncat ei.

Hogea i-a răspuns:

– Nu fi supărat! Dacă aș fi avut eu câțiva mani de grâu, până să prindă șoarecii de veste, i-aș fi mâncat eu.

Mare prost

Într-o noapte, nevasta lui Nastratin Hogea a început să vorbească în somn. Hogea a trezit-o și a întrebat-o:

– Ce s-a întâmplat?

Nevasta a răspuns:

– Am visat urât.

Nastratin Hogea a întrebat:

– Ce ai visat?

Nevasta a răspuns:

– Am visat că am căzut de la mare înălțime și am murit pe loc. Apoi s-au strâns vecinii și oamenii satului, mi-au luat plângând trupul, l-au spălat și l-au dus la cimitir să-l îngroape. Atunci m-ai trezit tu.

Nastratin Hogea a răspuns:

– Mare prost am fost, că te-am trezit într-o asemenea situație bună!

Stimate hoț

Într-o noapte, un hoț a intrat în casa lui Nastratin Hogea și a început să caute prin întuneric, pe bâjbâite, ceva de furat.

Hogea l-a auzit, s-a ridicat din pat, l-a văzut și i-a spus:

– Stimate hoț, Dumnezeu mi-e martor pentru ce-ți spun. Ce cauți tu acum pe întuneric eu caut ziua în amiaza mare, pe lumină, și tot nu găsesc!

Oțet de șapte ani

Într-o zi, la Nastratin Hogea a venit un bărbat și i-a spus:

– Hoge, am auzit că ai oțet de șapte ani. Așa este?

Nastratin i-a răspuns:

– Așa este, am.

Bărbatul a spus:

– Te rog să-mi dai și mie o cană din el.

Hogea a răspuns:

– Serios?! Dacă i-aș fi dat fiecăruia câte o cană de oțet, nu mi-ar fi ajuns nici măcar o lună.

Lungimea lumii

Într-o zi, o mână de oameni l-au oprit pe Nastratin Hogea pe uliță și l-au întrebat:

– Câți metri are lumea?

Până să răspundă Hogea, au văzut că alți oameni duceau un mort la groapă. Nastratin Hogea a arătat spre sicriu și a răspuns:

– Întrebați-l pe el. El a măsurat lumea și acum, că a terminat-o, pleacă.

Eu cine sunt?

Într-o zi, Nastratin Hogea călătorea spre un sat îndepărtat. Ca să nu se piardă, a găsit un dovleac și l-a atârnat de gât[1].

Într-o noapte, când Hogea dormea, unul dintre prietenii săi, vrând să facă o glumă, i-a luat dovleacul și l-a atârnat de propriul gât. Dimineața, când s-a trezit, Nastratin a văzut că dovleacul atârna la gâtul altcuiva și și-a spus:

– Dacă cel cu dovleacul de gât este Nastratin Hogea, eu cine sunt?

[1] Obicei medieval al iranienilor crescători de oi și de vaci, care atârnau diferite obiecte mici la gâtul animalelor, pentru a le putea deosebi.

Fiecare cu a lui

Într-o zi, Nastratin Hogea călătorea împreună cu un prieten spre un sat și fiecare avea o bucată de pâine.

Prietenul lui Hogea a spus:

– Hai să împărțim în bucăți egale bucățile noastre de pâine.

Hogea a răspuns:

– Parcă am avea și altceva în afara bucăților de pâine... Dacă nu ai vreun gând rău, tu mănâncă bucata ta, și eu o mănânc pe a mea.

Stăpân sau slugă

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– E mai bine să fii stăpân sau slugă?

Hogea a răspuns:

– Sigur că slugă e mai bine să fii!

L-au întrebat:

– Pe ce te bazezi când spui asta?

Hogea a zis:

– Păi, dacă n-ar fi slugile ca să muncească, stăpânii ar muri de foame.

Haina tâmăcopului

Într-o zi, un bărbat a găsit o cizmă înaltă[1] și, pentru că nu mai văzuse până atunci așa ceva, s-a dus cu ea la Nastratin Hogea și i-a spus:

[1] Iranienii nu foloseau cizme în trecut; cizma a intrat în cultura persană abia mult mai târziu, ca o influență a culturii occidentale.

– Stimate Hoge, ce mai e și asta?

Hogea s-a uitat la cizmă și a răspuns repede:

– E limpede ce este. E haina unui târnăcop.

Vreme de primăvară

Cineva se plângea de frigul vremii.

Un altul i-a răspuns:

– Omule, cât ești de nerecunoscător! Vara te plângi de căldură, iar iarna, de frig. Mereu te plângi!

Nastratin Hogea i-a spus:

– Nu vorbi prosti! Oamenii au dreptate. Până acum, nimeni nu s-a plâns de vremea primăverii.

Abia sosit

Într-o zi, Nastratin Hogea sosise în alt oraș și se plimba pe străzile acestuia.

Un om l-a întrebat:

– Stimate Hoge, astăzi în ce zi suntem?

Nastratin i-a răspuns:

– Mă jur că nu știu! Abia am sosit în acest oraș și încă nu îl cunosc.

Hoge sărman

Doi bărbați au găsit o pungă cu bani și, la împărțirea ei, s-au luat la ceartă. Au mers la Nastratin Hogea și i-au spus:

– Onorate Hoge, tu ești mai deștept decât noi doi[1]. Tu să hotărăști și să împarți între noi banii găsiți.

Hogea a răspuns:

– Voi împărți banii găsiți, dar jurați să-mi respectați hotărârea?

Bărbații au răspuns:

– Da, jurăm!

Hogea a luat punga cu bani și le-a spus:

– Acuma eu am mai mare nevoie de banii ăștia decât voi. Când nu voi mai avea nevoie de bani, vă voi anunța să veniți, iar banii rămași îi voi împărți în mod egal între voi.

Socoteala

Trei oameni l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Hoge, știi să socotești?

Nastratin a răspuns:

– Da, la socoteli pot spune că sunt priceput.

Oamenii i-au zis:

– Hoge, noi am găsit patru *dirhami* și vrem să-i împărțim între noi trei. Cum faci?

Hogea s-a uitat la ei și a spus:

[1] Fiind hoge, Nastratin absolvise învățătura teologică, astfel încât știa cel puțin să scrie și să citească.

– La doi dintre voi le dau câte doi *dirhami*, iar celui de-al treilea îi dau sfatul să aștepte până se vor găsi alți doi *dirhami*.

Împrumut

Un bărbat a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Acum câteva zile, am visat că cineva a venit la mine și i-am dat împrumut douăzeci de dinari. A promis să-mi dea înapoi banii după două zile, dar a trecut mai mult de douăzeci de zile și nici vorbă de înapoierea banilor. Stimate Hoge, ajută-mă să-mi recuperez banii dați împrumut!

Hogea i-a răspuns:

– Singura soluție pe care o văd este să visezi din nou și, în vis, omul să-ți înapoieze banii luați cu împrumut.

Zilele intrate la apă

Câțiva oameni discutau despre faptul că zilele de iarnă sunt mai scurte decât cele de vară. Neajungând la niciun rezultat, au mers la Nastratin Hogea și i-au spus:

– Hoge, asta este problema noastră. Tu socotește care dintre noi are dreptate.

Hogea a spus:

– E limpede! Știți că atunci când materialul este ud și apoi se usucă, intră la apă?

Toți au răspuns:

– Știm!

Hogea a continuat:

– Bine. Pentru că iarna ninge și plouă mai mult decât vara, zilele intră la apă și sunt mai scurte.

Iertarea păcatului

Într-o seară, Nastratin Hogea se uita țintă la nevastă, încât la un moment dat aceasta l-a întrebat:

– Ce s-a întâmplat de te uiți atât la mine?

Hogea a răspuns:

– Astăzi am văzut o femeie frumoasă ca luna[1]. Oricât am încercat să-mi iau ochii de la ea, nu am putut. Pentru a-mi spăla păcatul în seara asta, mă uit la tine de două ori mai mult.

Luna plină

Într-o seară cu lună nouă, Nastratin Hogea a sosit în alt oraș și a văzut că toți oamenii urcaseră pe acoperișuri[2], se uitau la lună și arătau cu degetul, vorbind însuflețit.

Hogea a murmurat:

– Ce nebuni trăiesc în orașul ăsta! Acum, când este atât de puțină lumină, se chinuie să vadă luna. În orașul nostru, și când este lună plină, mare cât o tavă, nu se uită nimeni atât de mult la ea.

[1] În cultura tradițională persană, femeile frumoase au fața rotundă ca luna plină.

[2] În Evul Mediu, casele iraniene aveau acoperișul plat.

Rușine

Într-o zi, Nastratin Hogea trecea pe lângă mare. Era foarte însetat și, oricât a căutat apă dulce, nu a găsit. Într-un sfârșit, a mers spre munte, a găsit un izvor și a băut pe săturate. A luat apoi puțină apă de izvor, a mers și a vărsat-o în mare, spunând:

– Degeaba ești atât de întinsă! Și mai faci și atât de mult zgomot! Bea puțin din apa asta dulce, să-ți fie și ție rușine de cât de sărată ești!

Busola

Într-o zi, un bărbat a găsit o busolă și, văzând pentru prima dată în viață așa ceva, a mers cu ea la Nastratin Hogea și a spus:

– Hoge! Am găsit un lucru ciudat, dar nu știu ce este. Uită-te și tu!

Nastratin a întors busola pe toate fețele și a început să plângă. Apoi a început să râdă.

Bărbatul care adusese busola s-a mirat și l-a întrebat:

– Ce se întâmplă, Hoge? Plângi și apoi râzi?

Nastratin a răspuns:

– Plâng fiindcă înțeleg cât de prost ești că nu știi ce este lucrul ăsta. Apoi râd de mine, căci nici eu nu știu ce este.

Vițelul

Odată, vine un bărbat la Nastratin Hogea și îi spune:

– Onorabile Hoge! Dacă într-o zi boul tău împunge vaca mea de-i omoară vițelul din burtă, cum ne descurcăm?

Nastratin răspunde:

– Animalului nu-i poți cere nimic. Asemenea întâmplări s-au mai văzut, iar paguba nu trebuie s-o plătească proprietarul animalului.

Omul a continuat:

– Hoge, acum hai să punem situația pe dos: dacă boul meu împunge vaca dumitale și îi omoară vițelul din burtă, atunci cum ne descurcăm?

Nastratin Hogea s-a gândit puțin și a răspuns:

– În această situație, trebuie să mă uit în carte și să văd cum putem rezolva problema.

Calitățile brânzei

Odată, Nastratin Hogea strigă la nevastă și îi spuse:

– Femeie! Adu-mi niște brânză să mănânc, căci face bine la sănătate și face poftă de mâncare.

Nevasta răspunse:

– Dragă Nastratin, brânza noastră s-a terminat.

Hogea a răspuns:

– Foarte bine! Brânza este foarte nesănătoasă, are multă grăsime și îngrașă sângele.

Nevasta a răspuns:

– De ce vorbești prostii? Eu tot n-am înțeles: brânza este bună sau nu?!

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– E foarte ușor: dacă am fi avut brânză, era bună, dar, cum nu avem, este foarte rea!

Sărmanul

Întâmplător, Nastratin Hogea a fost ales judecător în oraș. Într-o zi, un grup de oameni au adus la judecată un bărbat cu mâinile și cu picioarele legate.

Hogea a întrebat:

– Ce este cu acest bărbat legat?

Oamenii au răspuns că le este dator și că nu-și plătește datoriile. Apoi, Hogea l-a întrebat pe bărbat:

– Recunoști că ești dator acestor oameni?

Bărbatul legat a răspuns:

– Recunosc, înalt judecător al nostru.

Hogea l-a întrebat:

– Păi de ce nu-ți plătești datoriile?

Omul a răspuns:

– Judecătorule, să mă lase să-mi vând bunurile, și le voi plăti datoriile. Dar nu mă lasă.

Atunci oamenii au spus:

– Înalt judecător al nostru, omul minte. Nu are niciun lucru pe care să-l poată vinde și să-și plătească datoriile. Vrea să ne păcălească.

Nastratin Hogea a spus apoi:

– Dacă așa este, să-l dezlegați. Săracii sunt în grija lui Allah[1] și nimeni nu are dreptul să-i pedepsească. Nu trebuia să-l împrumutați, dacă știați că nu vă poate da banii înapoi.

Păcăleli

Oamenii orașului au mers la dregător și s-au plâns că Nastratin Hogea îi păcălește, apoi au cerut să fie alungat din oraș. Dregătorul a trimis după Hogea și l-a întrebat dacă este adevărat.

Nastratin a răspuns:

– Acești oameni sunt nerecunoscători; și eu vă cer să fie alungați din oraș.

Dregătorul a spus:

– Chiar dacă ai dreptate, nu pot alunga toți oamenii din oraș.

[1] Creștinii, mozaicii și musulmanii cred în același Dumnezeu, dar în limba arabă (limba de cult a Islamului) numele lui este Allah. Arabii creștini din Liban și Siria folosesc termenul „Allah" pentru Dumnezeu. Iranienii folosesc cuvântul persan „Khoda".

Hogea a continuat:

– Altă cale nu-i. Eu nu pot renunța, din cauza unor proști, la casa și la viața pe care o am în acest oraș.

Astronomul

Odată, vine la Nastratin Hogea un bărbat care îi spune că este astronom, că știe și cunoaște toate stelele cerului.

Nastratin Hogea îl întreabă:

– Ia spune-mi, cine sunt vecinii tăi?

Omul răspunde:

– Nu știu.

Atunci, Nastratin Hogea zice:

– Tu, care nu-ți cunoști vecinii, cum poți spune că ești astronom și cunoști toate stelele cerului?!

Coada măgarului

Într-o zi, o mână de oameni au mers acasă la Nastratin Hogea, ca să râdă de el. Primul l-a întrebat pe Hogea:

– Hoge, tu știi unde este centrul pământului?

Nastratin a răspuns:

– Sigur, este chiar sub piciorul stâng al măgarului meu.

Omul s-a mirat de răspuns, dar a continuat:

– Cum se poate?

Hogea a răspuns:

– Dacă nu mă crezi, te poți apuca de măsurat.

Al doilea bărbat a l-a întrebat pe Hogea:

– Știi tu, Hoge, câte stele sunt pe cer?

Nastratin a răspuns:

– Sigur, sunt atâtea stele câte fire are coada măgarului meu.

Bărbatul a întrebat:

– Cum e posibil așa ceva?

Hogea a răspuns:

– Sunt sigur. Dacă nu mă crezi, te poți apuca de numărat.

Al treilea bărbat și-a mângâiat barba lungă și a spus:

– Ia spune, Hoge, știi câte fire de păr sunt în barba mea?

Nastratin a răspuns:

– Sigur că știu. Tot atâtea fire de păr are și coada măgarului meu.

Bărbatul a răspuns:

– Ce legătură are barba mea cu coada măgarului tău?

Hogea a răspuns:

– Sunt sigur. Dacă nu mă crezi, hai să smulgem câte un fir din coada măgarului și câte unul din barba ta. Vei vedea că tot atâtea sunt.

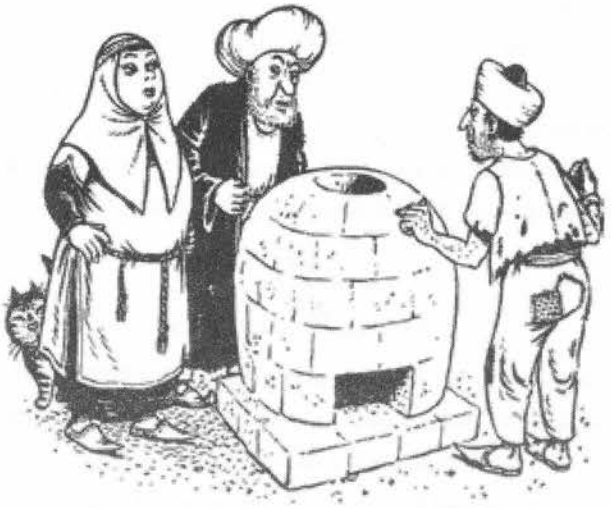

Nastratin arhitect

Nastratin Hogea cumpărase o bucată de pământ. A venit apoi cu un prieten la acea bucată de pământ, povestindu-i unde și cum își va construi casa acolo:

– Aici va fi un perete, aici va fi o odaie, aici va fi o magazie...

La urmă, a spus:

– Nu știu însă unde să construiesc toaleta.

Tocmai când spunea asta, a tras un vânt. S-a întors spre prietenul lui și i-a spus:

– Acum e limpede unde voi construi toaleta.

Istețime

Într-o zi, un bărbat care se tot certa cu Nastratin Hogea a venit la el și i-a cerut măgarul cu împrumut.

Hogea i-a răspuns:

–Trebuie să mă învoiesc cu măgarul.

Nastratin a mers la măgar și, când s-a întors, i-a răspuns bărbatului:

– Măgarul meu nu vrea. Mi-a spus să nu-l dau, căci o să-l bați, iar stăpânului său îi tot spui minciuni.

Judecată dreaptă

Odată, a venit la Nastratin Hogea un prieten supărat pe un alt om. Atât de mult s-a plâns și l-a vorbit de rău pe acel om, încât Hogea i-a răspuns:

– Tu ai dreptate.

În ziua următoare, a venit la Hogea celălalt om și l-a vorbit și el de rău pe bărbatul care venise cu o zi înainte. Nastratin i-a răspuns și lui:

– Tu ai dreptate.

Nevasta lui Nastratin, care auzise judecata lui, l-a întrebat:

– Ce judecată e asta, măi bărbate? Cum e posibil ca amândoi să aibă dreptate?

Hogea i-a răspuns:

– Așa-i. Și tu ai dreptate.

Partea mai mare

Doi oameni au cumpărat împreună o cămilă și încărcătura ei. Unul dintre bărbați a dat trei sferturi din suma totală, iar al doilea bărbat, un sfert. S-a întâmplat ca acea cămilă să cadă în apă și să se înece, iar încărcătura s-a pierdut. Când au vrut să socotească paguba, nu s-au înțeles și au mers la Nastratin Hogea să le facă dreptate.

Hogea a ascultat ce au avut de spus cei doi bărbați și apoi a hotărât:

– Cum tu ai pus trei sferturi din încărcătură, este vina ta că a fost atât de încărcată cămila și s-a înecat. Acum trebuie să-l despăgubești pe acest bărbat, care a pus numai un sfert din greutate.

Vorba măgarului

Odată, a venit la Nastratin Hogea un vecin și i-a cerut măgarul cu împrumut. Hogea i-a răspuns:

– Din păcate, măgarul meu nu este acasă.

Chiar atunci, măgarul a început să zbiere, iar bărbatul i-a spus Hogei:

– Cum nu e acasă? Se aude limpede, chiar de lângă casă!

Nastratin s-a supărat și i-a răspuns:

– Măi omule, tu mă crezi pe mine, om bătrân, cu barbă albă, sau îl crezi pe măgarul meu cel prost?

Boala nevestei

Odată, când s-a întors acasă dintr-o călătorie, Nastratin Hogea și-a găsit soția grav bolnavă. A rămas la căpătâiul ei, copleșit de durere. Lacrimile îi curgeau șiroaie, umerii i se încovoiau de plâns, nu se mai oprea din gemut și din oftat. Nenorocirea îl zdrobise.

Vecinii l-au luat deoparte și i-au spus:

– Ascultă, Hoge, nu are rost să plângi în halul ăsta! Dumnezeu este mare! Poate că soția ta o să se vindece! Poate că mâine o să rădeți împreună la masă!

– Dar nu pentru asta plâng eu, le-a spus Nastratin.

– Păi atunci, de ce plângi?

– Păi, dacă se întâmplă cumva să mor eu înaintea ei, vreau să-și amintească de mine ca de un soț iubitor, care a plâns-o foarte mult.

Vă rog

Într-o zi, Nastratin Hogea a intrat într-un magazin de halva, a înghițit în sec de poftă și l-a întrebat pe vânzător:

– Dacă cineva mănâncă halva și nu are bani să plătească, ce faceți?

Bărbatul i-a răspuns:

– Îl arunc în stradă cu un șut în fund.

Nastratin a luat o bucată de halva, a mâncat-o, s-a întors cu spatele spre vânzător și i-a spus:

– Vă rog să-mi socotiți bucata de halva.

Obosit

Nastratin Hogea călătorea cu un prieten spre un alt oraș. Aproape de ora prânzului, Nastratin a descălecat de pe măgar și i-a spus prietenului:

– Am obosit. Se face ora prânzului și ar trebui să ne gândim ce o să mâncăm.

Prietenul i-a răspuns:

– Uite, în zare se vede un sat; mergi și cumpără o bucată de carne, să o frig și să o mâncăm.

Nastratin i-a răspuns:

– Eu sunt obosit. Fă tu efortul ăsta.

Prietenul a plecat și după un timp s-a întors cu bucata de carne. L-a trezit pe Nastratin, care dormea dus, și i-a spus:

– Am adus carnea. Apucă-te de fă focul și frige carnea.

Nastratin i-a răspuns:

– Eu sunt obosit. În plus, nici nu știu să frig carnea.

Prietenul a fript carnea și i-a spus:

– Măcar mergi până la pârâu să aduci apă.

Nastratin i-a răspuns:

– De câte ori să-ți spun că sunt obosit, ca să înțelegi? Fă tu treaba asta.

Prietenul a adus și apă de la pârâu și i-a strigat lui Nastratin:

– Măcar ridică-te și hai să mănânci. Totul este gata.

Nastratin i-a răspuns:

– Câte mi-ai spus să fac, n-am putut să le fac din pricina oboselii. Astă însă o fac de gura ta, să nu spui că ai făcut chiar totul singur.

Supărat și îngrijorat

Unul dintre prietenii lui Nastratin Hogea era negru de supărare. Hogea l-a întrebat care e pricina acestei supărări, care se vedea că îi macină sufletul. Prietenul i-a răspuns:

– Nu pot da înapoi banii luați cu împrumut de la creditori. De-aia sunt atât de supărat și îngrijorat.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Păi tu de ce să fii supărat și îngrijorat? Creditorii trebuie să fie supărați și îngrijorați.

Fără plată

Într-o zi, doi oameni au venit la Nastratin Hogea, să le facă dreptate. Primul bărbat a spus:

– Eu mergeam prin bazar, când acest bărbat mi-a cerut să-l ajut să-și pună în spate un sac greu. L-am întrebat cât îmi dă ca să-l ajut și mi-a răspuns că nu-mi dă nimic. Eu am ridicat sacul cel greu și i l-am pus în spate. Acum trag de el să-mi plătească munca, dar nu vrea.

Nastratin Hogea a făcut sul covorul de sub picioare și i-a arătat bărbatului podeaua goală, întrebându-l:

– Ce vezi tu acum pe podea?

Bărbatul a răspuns:

– Nimic.

Hogea a continuat:

– Ia tu atunci nimicul ăsta ca plată pentru ridicarea sacului și du-te de aici.

Măgarul nărăvaș

Într-o zi, Nastratin Hogea a plecat la târg cu măgarul său nărăvaș, ca să îl vândă. Măgarul se smucea, lovea cu copitele și încerca să muște oamenii.

Un om a venit la Hogea și i-a spus:

– N-o să cumpere nimeni măgarul ăsta nărăvaș.

Nastratin i-a răspuns:

– Dar nici nu vreau să-l vând. Am venit cu el la târg numai ca să vadă lumea cât mă chinui eu cu animalul ăsta.

Pepenele și nuca

Odată, Nastratin Hogea stătea la umbra unui nuc și se odihnea. Ca să se mai răcorească, și-a scos turbanul. Se uita lung la o bucată de pământ din apropiere, pe care erau niște pepeni grozav de mari, și și-a spus:

– Mare e mila ta, Doamne, dar și ciudată e lucrarea ta. Pepenele atât de mare crește pe un vrej atât de mic și de subțire! Iar nucile atât de mici cresc în pomul ăsta uriaș.

Chiar când își spunea asta, o nucă a căzut din pom și l-a lovit pe Hogea drept în cap. Nastratin s-a ridicat imediat, și-a pus turbanul pe cap și a spus supărat:

– Iartă-mă, Doamne, că am greșit când mi-am dat cu părerea despre lucrarea ta! Acum înțeleg că, dacă ar fi crescut pepenele în copac și ar fi căzut în capul meu, m-ar fi nenorocit.

Arătatul cu degetul

Într-o zi, Nastratin Hogea se pregătea să meargă la baia publică. Când a ajuns la baie, băiețul i-a spus:

– Domnule Hoge, astăzi baia este rezervată numai pentru mai-marii orașului.

Nastratin l-a întrebat:

– Cine sunt mai-marii orașului?

Băiețul a răspuns:

– Mai-marii orașului sunt cei pe care îi arată lumea cu degetul când merg prin oraș.

Hogea a plecat repede acasă, a luat pătura, șaua și hamul măgarului și l-a pregătit de drum. I-a mai atârnat de gât talanga, iar el a încălecat pe măgar cu spatele înainte și a pornit iarăși spre baia publică. Cum îl vedeau, oamenii izbucneau în râs și îl arătau cu degetul. Oamenii se strângeau și veneau după măgar, astfel încât, atunci când a ajuns la baia publică, în urma lui se strânsese o adevărată mulțime de oameni.

Acolo s-a oprit și i-a spus băiețului:

– Domnule băieș, dă-te la o parte, căci cel mai arătat cu degetul din oraș a venit la baie!

Broasca

Odată, trei proști au găsit o broscuță, dar nu știau ce este acea făptură. Primul a spus:

– Cred că este o vrabie care a căzut în apă și de asta arată așa.

Al doilea a spus:

– Vorbești prostii. N-ai văzut că era în apă? Sigur este un pește mai mic.

Al treilea a continuat:

– Sunteți amândoi niște proști. Nu auziți ce zgomote scoate? Este un greier mai mare.

Neajungând la nicio concluzie, au hotărât să meargă la Nastratin Hogea să le spună el ce este animalul zgomotos. În fond, Hogea știa să scrie și să citească.

Când a văzut Nastratin broasca, și-a pieptănat barba cu mâna și a spus:

– După părerea mea, este un canar.

Cei trei oameni au protestat:

– Păi nu are pene!

Nastratin Hogea a răspuns:

– Este limpede că e un canar. Ori este pui și nu i-au crescut încă penele, ori este bătrân și i-au căzut toate.

Măgarul judecător

Odată, Nastratin Hogea și-a pierdut măgarul. Umbla prin oraș să îl caute, când s-a întâlnit cu un prieten care i-a spus:

– Unde mergi, Hoge? Cauți ceva?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Măgarul meu s-a pierdut și acum îl caut.

Ca să râdă puțin de el, omul i-a spus:

– Ți-am văzut eu măgarul în cutare loc. A ajuns judecător.

Nastratin i-a răspuns:

– Te cred că spui adevărul. Mereu am spus că până la urmă măgarul ăsta va ajunge cineva. Când dădeam lecții, el se apropia întotdeauna și asculta atent ce spuneam.

În ziua următoare, Hogea a luat o mână de secară, hamul măgarului și a plecat unde îi spusese bărbatul. A intrat la judecător, i-a pus secara în față și i-a spus:

– Dragul meu măgar, am venit să te iau acasă.

Apoi i-a aruncat hamul pe după gât și l-a tras afară.

Oamenii au rămas cu gura căscată văzând ce face Nastratin Hogea, iar apoi i-au spus:

– Ce faci, Hoge? Ai înnebunit?

Hogea a răspuns:

– E numai vina voastră că mi-ați făcut măgarul judecător cu de-a sila.

Samarul măgarului

Odată, Nastratin Hogea stătea pe malul unui râu. S-a dezbrăcat de la brâu în sus, și-a pus hainele pe măgar și a intrat în apă să își răcorească fața. Neobservat, un hoț i-a furat hainele.

Când s-a întors la măgar, Hogea a văzut că lipsesc hainele. A luat samarul măgarului în spate și i-a spus bucuros:

– Când o să-mi dai hainele, o să-ți dau și eu samarul înapoi.

Hoțul nevinovat

După un somn liniștit peste noapte, Nastratin Hogea a văzut că măgarul îi fusese furat. Când au auzit, vecinii s-au strâns cu toții la el în curte.

Unul l-a întrebat:

– Hoge, de ce nu ai avut grijă de măgar?

Un altul l-a întrebat:

– Măi omule, de ce nu ai încuiat ușa grajdului?

Un al treilea s-a interesat:

– Cum de nu ai auzit când s-a furat măgarul?

Nastratin Hogea s-a înfuriat pe ei și le-a spus:

– Ce mă certați atât? Ca și cum nu hoțul, ci eu aș fi de vină că mi s-a furat măgarul!

Măgarul și rodiile

Într-o zi, Nastratin Hogea a încărcat cu rodii măgarul și a plecat la târg, să le vândă. Cum a ajuns în târg, s-a pus pe lăudat marfa, dar măgarul a început să zbiere, de nu se mai auzea vocea lui Nastratin. Văzând că nu mai poate să-și laude marfa, i-a spus măgarului:

– Ei măgarule, dacă nu poți să te oprești din zbierat, să vinzi tu rodiile!

Dorința

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea de vorbă cu niște prieteni și, din una în alta, au ajuns să discute despre dorințele lor. Un prieten l-a întrebat pe Hogea:

– Tu ce îți dorești, Hoge?

Hogea a răspuns:

– Îmi doresc să ajung dregătorul orașului nostru.

Prietenul a continuat:

– Păi, și dacă ajungi dregător, ce vei face?

Nastratin a răspuns:

– Dau poruncă să mi se dea în fiecare lună o mie de dinari, ca să nu mai trebuiască să muncesc ca un sclav de dimineața până seara pentru o bucată de pâine[1].

Chemarea la rugăciune

Odată, când a mers la baia publică, Nastratin Hogea a început să cânte. Între bolțile băii, vocea avea ecou, iar lui Nastratin i-a plăcut mult cum se auzea. Și-a spus:

– E păcat să nu audă și ceilalți oameni vocea mea.

După ce a ieșit din baia publică, a urcat în minaretul moscheii și a început să cânte chemarea la rugăciune. De jos, oamenii au strigat la el:

[1] Dregătorul gestiona toți banii comunității medievale iraniene. Prin urmare, nu era necesar să mai poruncească acordarea celor o mie de dinari lunar, pentru că oricum avea toți banii pe mână.

– Hoge, oprește-te! Nu e nici timpul rugăciunii și nici nu vrem să auzim vocea ta!

Nici lui Nastratin nu îi plăcea cum se auzea vocea lui și a răspuns resemnat:

– Dacă printre voi, păcătoșilor, s-ar găsi și un om credincios care să construiască un minaret deasupra băii publice, atunci m-ați ruga să-mi ascultați vocea!

Vizita

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus în vizită la un prieten bolnav. Când a ajuns, l-a întrebat:

– Cum te mai simți?

Bărbatul a răspuns:

– Mulțumesc lui Dumnezeu, până astăzi am avut febră, mă durea și în gât. De azi de dimineață însă, m-am simțit mai bine și mi s-a rupt febra[1].

Hogea a răspuns:

– Dumnezeu e mare! Sper să ți se rupă și gâtul.

Păcatele

Nastratin Hogea a auzit odată un predicator islamic spunând că, dacă cineva ține post în ziua Sărbătorii Arafe[2], i se iartă toate păcatele dintr-un an de zile. Era vară și se apropia ziua Sărbătorii Arafe. Chiar în ziua Sărbătorii,

[1] Joc de cuvinte în limba persană: *tab shekastan* se traduce prin „a rupe febra", adică a depăși starea de febră.

[2] Sărbătoare islamică anterioară cu o zi Sărbătorii Sacrificiului, cea mai mare sărbătoare islamică.

Nastratin a ținut post[1], dar atât de cald a fost în acea zi, încât a băut apă și a încălcat postul.

Nevasta l-a văzut și l-a întrebat:

– Ce-ai făcut, Hoge?

Foarte calm, Nastratin i-a răspuns:

– Nu fi supărată, nevastă. Jumătatea asta de zi de post, cât am ținut-o, mi-e de ajuns să-mi șteargă păcatele timp de șase luni de zile. În ceea ce privește păcatele din celelalte șase luni, am încredere în bunul Dumnezeu.

Tunetul

Într-o zi, Nastratin Hogea urcase în *membar*[2] și ținea obișnuita predică de vineri oamenilor veniți la moschee. Le spunea credincioșilor adunați:

– Oameni buni, dintre ciudățeniile creației, una este crearea tunetului.

Oamenii, fiind fără știință de carte, au întrebat:

– Onorabile Hoge, ce este tunetul?

Nastratin a răspuns:

– Tunetul este un înger mai mic decât musca, dar mai mare decât albina.

Oamenii s-au mirat și au spus:

– Hoge, probabil că te înșeli. E mai mare decât musca și mai mic decât albina.

Enervat, Hogea le-a răspuns:

[1] Postul islamic prevede ca o persoană să nu bea și să nu mănânce nimic de la răsăritul până la apusul soarelui. Este similar postului negru al creștinilor.

[2] Scaun înalt așezat în partea din față a moscheii, unde stă clericul islamic și ține predicile pentru credincioși dinaintea rugăciunii comune de vineri.

– Dacă era așa, nu se mai număra printre ciudățeniile creației și nu mai era nimic de mirare la el!

Alchimia

Într-o zi, Nastratin Hogea își ducea sacul cu grâul la moară să îl macine. Pe drum, se gândea la greutățile vieții. A privit apoi spre cer și a spus:

– Ei, Doamne, de ce nu transformi grâul meu în aur, ca să mă salvezi din sărăcie? N-ar fi mare lucru pentru tine.

Abia a făcut câțiva pași, că fundul sacului s-a desfăcut și tot grâul s-a vărsat pe jos. Hogea s-a apucat să strângă iar grâul și a spus cu obidă:

– Doamne, dacă nu vrei să faci alchimie pentru mine, nu vrei și gata! Dar măcar nu mă amărî și mai mult!

Depășit

Odată, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Tu ai întrecut vreodată pe cineva, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Chiar foarte mult.

Oamenii au continuat:

– Pe cine ai întrecut tu?

Hogea a răspuns:

– Pe voi toți, de nenumărate ori. Eu vin întotdeauna ultimul la moschee și plec primul[1].

[1] Moscheea este pentru musulmani un loc sfânt. La moschee, adevăratul credincios trebuie să vină primul și să plece ultimul.

Visul de trei dinari

Într-o noapte, Nastratin Hogea a visat că își făcea de mâncare dintr-o balegă de vacă. În ziua următoare, a mers la un vraci care tălmăcea visele și i-a spus ce visase cu o noapte în urmă.

Vraciul i-a spus:

– Hoge, eu îți voi tălmăci visul, dar te costă trei dinari.

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă aveam eu banii ăștia, îmi făcea o mâncare mai bună decât cea din balega de vacă.

Împrumutul

Într-o noapte, Nastratin Hogea a visat că un bărbat avea să-i dea zece monede de aur. L-a luat repede de guler și i-a spus:

– Aha! Te-am prins în cele din urmă și vreau să-mi dai datoria!

Bărbatul a scos din buzunar opt monede de aur și a spus:

– Măi Hoge, vezi că am doar opt monede. Primește-le și-ți voi da și restul data viitoare când voi avea.

Însă Nastratin voia să-și recupereze toată datoria de la acel bărbat și i-a spus:

– Nu primesc. Ori îmi dai toată datoria acum, ori nu te mai las în pace.

Apoi s-au luat la ceartă și Hogea s-a trezit din somn. Când a văzut că nu avea nicio monedă în mână, s-a culcat înapoi și și-a spus:

– Măcar să iau înapoi în noaptea asta cele opt monede, că restul îl iau în altă noapte.

Mâncarea și ușa

Odată, mama lui Nastratin Hogea i-a spus:

– Dragă Nastratin, când intri cu mâncarea, închide bine ușa în urma ta.

Nastratin i-a răspuns:

– Iartă-mă, dar ai vorbit prea repede și nu am înțeles. Ai spus să aduc mâncarea mai întâi și apoi să închid ușa? Sau mai întâi să închid ușa și apoi să aduc mâncarea?!!

Cu gândul la halva

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea de vorbă cu niște prieteni și, din vorbă în vorbă, au ajuns să vorbească despre ce mâncare le place. Nastratin Hogea a spus:

– Nu mă mai amărâți. Mie îmi place foarte mult halvaua, dar până acum nu am putut să fac și să mănânc halva.

Prietenii s-au mirat și l-au întrebat:

– De ce, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Atunci când avem făină, nu avem zahăr, iar când avem zahăr, nu avem ulei. Când avem ulei în casă, ne lipsește altceva trebuincios pentru halva.

Prietenii l-au întrebat:

– Și nu s-a întâmplat niciodată să aveți în casă tot ce trebuie pentru pregătitul halvaua?

Hogea a răspuns:

– Ba s-a întâmplat, dar atunci când am avut tot ce trebuie pentru halva, nu am fost eu acasă!

Răspuns prompt

Copil fiind, Nastratin Hogea mergea la școală. Odată, hogea[1] care era învățătorul lui l-a întrebat:

– I-a spune, Nastratin, ce fel de cuvânt este *nasr*[2]?

Nastratin a răspuns:

– Este un infinitiv.

Învățătorul l-a întrebat în continuare:

– De ce nu răspunzi corect?

Nastratin i-a răspuns:

– În fond, este un verb, și verbele au mai multe forme, precum trecutul, prezentul și viitorul. Am spus intenționat greșit că verbul e la infinitiv, ca să fie mulțumitor pentru amândoi și să nu mă mai întrebați și altceva.

Eu ce spun, tu ce auzi...

Lui Nastratin Hogea îi murise măgarul. Odată, a trebuit să plece cu treburi într-un alt oraș și mergea pe jos prin deșert. Era foarte cald și suferea mult de sete. S-a așezat pe marginea drumului să se odihnească. A ridicat mâinile spre cer și-a spus:

[1] În Antichitate și în Evul Mediu, clericii erau cei care îi învățau pe oameni să scrie și să citească.

[2] Cuvântul persan *nasr* se traduce prin „victorie" și este prima parte a numelui lui Nastratin Hogea.

– Doamne, ai milă de mine! Oare nu-mi poți trimite un măgar, ca să mă scoți din suferința asta?

Abia rostise aceste cuvinte, că din zare s-a văzut venind un bărbat înalt și puternic, care trăgea de funie un măgăruș. Bărbatul a ajuns la Nastratin și i-a spus:

– Ce faci aici, omule? Stai degeaba în drum! Pune mâna și ia măgărușul ăsta în spinare! Nu vezi că se sfârșește de sete și de oboseală?

De frica necunoscutului puternic, Nastratin Hogea a trebuit să ia măgărușul și să-l care în spinare. Apoi, și-a spus încet în barbă:

– Offf, Doamne! Ce-am spus eu și ce-ai înțeles tu? Eu am vrut un măgar ca să mă care el pe mine, nu să-l car eu în spinare!

Dogh[1]

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea pe malul mării și cu o lingură vărsa iaurt în mare. Oamenii care l-au văzut s-au mirat și l-au întrebat:

– Ce faci, Hoge? Ți-ai pierdut mințile?

Hogea a răspuns:

– Ba dimpotrivă, pregătesc *dogh*.

Oamenii au continuat:

– Păi crezi că, dacă pui câteva linguri de iaurt în mare, apa se va preschimba în *dogh*?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Sigur că nu, dar, dacă s-ar fi preschimbat, vă închipuiți ce aș fi avut eu aici?

[1] Băutură orientală constând într-un iaurt foarte diluat. Se prepară din apă, iaurt, sare și mentă.

Dorința

Nastratin Hogea își dorea mult să stea între coarnele vacii. Așa încât odată, când vaca venise de la pășune și se culcase, Hogea s-a urcat pe gard și de acolo a sărit drept între coarnele animalului. Vaca s-a speriat, a smucit capul și l-a aruncat cât colo pe Nastratin.

Nevasta lui Hogea l-a auzit când a lovit pământul și a venit în fugă. L-a găsit lovit și cu capul spart.

– Ce prostie ai mai făcut, bărbate?

Printre vaiete, Hogea i-a răspuns:

– Nu fi supărată, femeie. În sfârșit, am reușit să fac ce mi-am dorit și am stat între coarnele vacii.

Distanța

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a întrebat un prieten:

– Oare tu știi câți *farsanghi*[1] sunt între Qazvin și Zanjan[2]?

Prietenul a răspuns:

– Sunt douăzeci de *farsanghi*.

Hogea a continuat:

– Bine, acum să vedem dacă știi câți *farsanghi* sunt între Zanjan și Qazvin.

Prietenul a răspuns:

– Sunt tot douăzeci de *farsanghi*.

Hogea i-a răspuns:

– Cred că greșești.

[1] Unitate tradițională iraniană de măsură a lungimii, egală cu distanța parcursă pe jos într-o oră; aproximativ 6 kilometri.

[2] Orașe în nordul Iranului.

Celălalt l-a întrebat:

– De ce spui asta?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că distanța din Sărbătoarea Sacrificiului[1] și Sărbătoarea Ashura[2] este de o lună; dar distanța dintre Sărbătoarea Ashura și Sărbătoarea Sacrificiului este de unsprezece luni de zile.

Oaspete supărător

Într-o zi, Nastratin Hogea a mers în vizită la o cunoștință și nu dădea semne că ar vrea să plece. Nevasta gazdei și-a luat soțul deoparte și i-a spus:

– Măi bărbate, hai să ne luăm la ceartă în fața musafirului și așa îi dăm de înțeles că a stat destul și că e timpul să plece.

Zis și făcut: omul și nevasta s-au luat la ceartă în fața oaspetelui. Bărbatul s-a întors spre Nastratin și i-a spus:

– Stimate Hoge, pentru că e posibil ca mâine să pleci de la noi, înainte de plecare te rog să-mi spui: eu am dreptate sau nevasta mea?

Nastratin Hogea, care tocmai tăia și mânca un pepene, i-a răspuns:

– Nu pot să-ți răspund. Vezi doar că mănânc pepene. Cu voia lui Dumnezeu, în lunile astea, cât voi sta la voi, îți voi răspunde cine are dreptate.

[1] Cea mai mare sărbătoare a credincioșilor musulmani, preluată din religia iudaică, face referire la episodul biblic în care Dumnezeu i-a cerut profetului Avraam să-și sacrifice unicul fiu.

[2] Mare sărbătoare a musulmanilor șiiți iranieni ce comemorează sacrificiul de sine al lui Hossein, lider șiit și nepot al profetului Mohammad, în anul 680, la Karbala, în Irakul de astăzi.

Donația

Nastratin Hogea zăcea foarte bolnav. A cerut să vină un hoge ca să-i fie martor și să-i scrie testamentul. Nastratin i-a lăsat cinci sute de dinari hogei satului, a lăsat alți cinci sute de dinari săracilor, alți cinci sute de dinari i-a dat pentru repararea moscheii, alte sume de bani le-a lăsat familiei și vecinilor, precum și bani de investit în caravane comerciale.

Hogea l-a întrebat mirat pe Nastratin Hogea:

– Unde ai îngropat toți banii ăștia pe care vrei acum să-i lași moștenire? Vreau să merg să dezgrop comoara.

Nastratin i-a răspuns:

– Care bani? Care comoară? Vreau ca, atunci când le vei citi oamenilor testamentul meu, aceștia să nu spună că am fost un om zgârcit.

Părere de rău

Într-o zi, Nastratin Hogea a mers la un prieten și i-a spus:

– Măi cutare, îmi pare foarte rău de tine.

Omul s-a mirat și l-a întrebat:

– Cum așa?

Hogea a răspuns:

– Pentru că, după multă ceartă cu nevastă-mea, astăzi am mers la bazar și i-am cumpărat tot ce-i trebuia.

Omul a continuat:

– Și ce are asta de-a face cu mine?

Nastratin i-a răspuns:

– Sigur că are! Atunci când nevastă-ta va vedea că i-am cumpărat nevestei mele încălțări și haine noi, va vrea și ea să-i cumperi încălțări și haine noi. Vă veți certa rău din această pricină și până nu-i vei cumpăra tot ce vrea, nu vei avea liniște în casă. Acum înțelegi de ce îmi pare rău de tine?

În schimb

Într-o noapte, când Nastratin Hogea și nevasta lui dormeau duși, un hoț le-a intrat în casă și a furat tot ce a găsit pe acolo.

A doua zi, Hogea s-a dus la moschee, a smuls ușa din perete și a adus-o la el acasă.

Când l-au văzut cu ușa moscheii în spate, oamenii l-au întrebat:

– Ce faci, Hoge? Ți-ai pierdut mințile?

Nastratin Hogea a răspuns calm:

– Dumnezeu știe cine e hoțul. Să mi-l arate, și îi voi înapoia ușa casei lui.

Ulciorul

Într-o dimineață, când Nastratin Hogea a mers cu ulciorul la fântână, să ia apă, ulciorul i-a alunecat din mână și a căzut.

S-a făcut seară și Hogea nu s-a mai întors acasă nici cu apă, nici fără apă. Nevasta lui a plecat îngrijorată să-l caute și l-a găsit stând lângă puț. Ea i-a spus supărată:

– Măi omule, tu ai plecat să aduci apă sau să faci apă?

Nastratin i-a răspuns:

– Mi-a căzut ulciorul în apă și s-a înecat. Acum aștept să se umfle ca să-l ridice apa la suprafață.

Împărțeala

Nastratin Hogea călătorea laolaltă cu alți oameni. Când a venit ceasul prânzului, s-au oprit la marginea drumului să mănânce. Fiecare a scos din desagă bucățile de pâine pe care le avea la el.

Nastratin Hogea și-a pus bucata de pâine la mijloc și a spus:

– Mie nu mi-e foame acum. Vă împart vouă toată pâinea mea. În schimb, voi să-mi dați fiecare jumătate din bucățile voastre de pâine.

Cuiul

Nastratin Hogea voia să-și vândă casa, dar i-a pus cumpărătorului o condiție, și anume ca acel cui bătut într-unul dintre pereții sufrageriei să îi aparțină în continuare. Cumpărătorul a acceptat, au făcut actele și a cumpărat casa. Așa au trecut câțiva ani de zile.

Într-o zi, proprietarul și-a însurat băiatul și a dat petrecerea de nuntă în casa cumpărată de la Hogea. Nastratin a venit cu o bucată de carne de măgar stricată, care putea îngrozitor, și a vrut să o agațe în cuiul din sufragerie, care îi aparținea. Oaspeții și gazda au protestat, dar Nastratin le-a arătat actul care dovedea că acel cui îi aparține.

Astfel, proprietarul a fost nevoit să cumpere și cuiul din perete, cu un preț foarte mare.

Durere fără leac

Într-o seară, Nastratin Hogea a fost oaspetele primarului unui sat din apropiere. Cina a fost foarte îmbelșugată, Hogea a mâncat și a băut cât a putut, rămânând să doarmă peste noapte lângă așternutul[1] copilului primarului. L-a trezit nevoia de a merge la toaletă, s-a ridicat din așternuturi ca să iasă din casă, dar a văzut că un câine mare stătea legat chiar în pragul ușii. De frica acelui câine, nu a mai mers la toaletă, ci și-a făcut nevoia chiar în așternutul băiatului lângă care dormise.

Dimineața, nevasta primarului a dat să strângă așternuturile copilului și a găsit totul ud. S-a îngrijorat și i-a spus bărbatului:

– Măi bărbate, cu copilul se întâmplă ceva. L-a durut rău de tot burta, de a făcut în așternuturi. Trebuie să-l lecuim.

Nastratin i-a spus:

[1] În mod tradițional, iranienii dormeau pe saltele întinse pe jos, care se strângeau dimineața.

– Atât timp cât oaspetele mănâncă și bea atât de mult și un câine atât de mare e legat chiar în pragul casei, nu există leac pentru durerea copilului.

Întrebarea corectă

Califul din Bagdad se mira că Nastratin Hogea, ajuns faimos pentru înțelepciunea lui, nu venea niciodată la întrunirile savanților și filosofilor, organizate la palatul lui. Astfel, califul i-a comunicat o zi anume și i-a poruncit să participe la una dintre aceste întruniri. În ziua hotărâtă, Nastratin Hogea s-a dus la palat călare pe măgar de-a-n-doaselea, întors cu fața spre coada animalului. Tot orașul îl arăta cu degetul și râdea de el. Nastratin nu-i lua în seamă pe oameni și, încălecat de-a-ndoaselea, a ajuns la sala unde se ținea adunarea savanților și a filosofilor. Înțelepții au râs și ei de Hogea, iar unii l-au întrebat:

– Măi Nastratin, ai încălecat pe măgar invers, cu fața spre coadă! Nu ți-ai dat seama? De ce-ai încălecat de-a-ndoaselea?

Nastratin nu a răspuns, ci doar se uita la ei. Atunci califul a spus:

– Hoge, de ce nu vii la întâlnirile noastre? Ești lăudat peste tot pentru înțelepciunea ta.

– Pentru că nu vreau să mă amestec cu niște idioți de teapa ăstora, Înălțimea Ta, a răspuns Nastratin.

– Adică înțelepții mei sunt idioți? a întrebat califul.

– N-am nicio îndoială! i-a răspuns Nastratin.

– Și cum ți-ai dat seama de asta? s-a interesat califul.

– Dacă ar fi înțelepți, ar pune întrebarea corect.

– Și ei cum pun întrebarea? a vrut califul să știe.

– Întreabă ca niște proști de ce am încălecat invers pe măgar!

– Păi nu e corectă întrebarea?

– Firește că nu! a răspuns Nastratin.

– Atunci spune-mi tu: cum e întrebarea corectă? a continuat califul.

– Ar trebui să întrebe foarte clar: cine e așezat de-a-n-doaselea? Nastratin sau, dimpotrivă, măgarul?

Apoi a plecat acasă așa cum venise.

Hainele murdare

Nastratin Hogea era îmbrăcat mereu cu haine murdare, până când un prieten l-a mustrat:

– Hoge, de ce nu-ți speli hainele?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că se murdăresc din nou.

Bărbatul a continuat:

– Sigur că da, însă le vei spăla iar și vor fi din nou curate.

Nastratin s-a supărat și i-a răspuns bărbatului:

– Parcă eu nu am altceva mai bun de făcut decât să spăl haine! Am lucruri mult mai importante de făcut!

Viața de apoi

Oamenii i-au spus lui Nastratin Hogea:

– Hoge, mai termină cu prostiile pe care le faci. Dacă ai citi cărțile istorice și pe cele religioase, ți-ar folosi și pe lumea asta, și pe lumea cealaltă.

Nastratin le-a răspuns:

– Dar eu chiar am citit cărțile.

Oamenii au continuat:

– Păi și ce ai înțeles?

Nastratin a răspuns:

– Am înțeles că Dumnezeu îi va ierta păcatele celui care are două calități.

Oamenii l-au întrebat:

– Și care sunt cele două calități?

Hogea a răspuns:

– Pe una dintre ele nu o mai țin minte, iar pe a doua nu am știut-o niciodată.

Pași de hoț

Nevasta l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Nastratin, cum fac hoții de intră în casele oamenilor și nu sunt auziți?

Hogea i-a răspuns:

– Merg atât de încet, că nu li se aud pașii.

Într-o noapte, pe nevasta lui Hogea nu o lua somnul. L-a trezit pe Nastratin și i-a spus:

– Nastratin, cred că a intrat un hoț în casă.

Pe jumătate adormit, Hogea a întrebat:

– De ce crezi asta?

Nevasta i-a răspuns:

– Păi, oricât încerc să-i aud pașii, nu reușesc.

La război

Între orașul lui Nastratin Hogea și un alt oraș a izbucnit război. Dregătorul orașului a strâns o mână de oameni, printre care și pe Nastratin Hogea, le-a dat săbii și scuturi și i-a trimis la război. După câteva zile, Nastratin s-a întors rănit și cu capul spart.

Oamenii care nu merseseră la război l-au întrebat:

– Hoge, de ce nu te-ai apărat și ai lăsat dușmanii să te rănească?

Nastratin le-a răspuns:

– De ce vorbiți prostii?! Dacă erați voi în locul meu și aveați într-o mână sabia, iar în cealaltă scutul, cum v-ați fi apărat?

Socoteala

Nastratin Hogea a întrebat-o pe nevasta lui:

– Tu de ce nu ții socoteala, ca să știi câți ani ai?

Nevasta a răspuns:

– Eu țin socoteala lucrurilor din gospodărie, ca să nu le pierdem și să nu ni le fure. Anii mei nu trebuie să-i socotesc, că nu mi-i fură nimeni.

Călăreț priceput

Într-o zi, o mână de oameni vorbeau despre isprăvile lor și despre cât sunt de deștepți.

A venit și rândul lui Nastratin Hogea, care a spus:

– În tinerețe, am fost foarte isteț. Odată, au adus un cal nărăvaș în oraș. Parcă ar fi mâncat jeratic. Se smucea, lovea cu copitele, dădea să muște oamenii care se apropiau de el. Cine încerca să-l încalece era trântit la pământ. Văzând că nu mai îndrăznește nimeni să se apropie de acel cal, mi-am ridicat călcâiul, să stea încălțarea bine pe

picior, și am alergat în jurul lui până l-am amețit, apoi am sărit și l-am prins de frâu.

Chiar atunci au sosit și doi prieteni din tinerețe de-ai lui Hogea. Nastratin i-a văzut și a continuat povestirea:

– Oricât am încercat să-mi liniștesc bătăile inimii, nu am reușit; nu am mai încălecat calul.

Hogea oropsit

Într-o zi, fata lui Nastratin Hogea a coborât în pivniță să ia provizii și l-a găsit pe Hogea culcat printre butoaie. L-a trezit și l-a întrebat:

– Tată, ce faci aici?

Hogea a răspuns:

– Încet, să nu ne audă! Din cauza maică-tii m-am ascuns aici. Poate crede că am murit și mă lasă în pace.

Liniștit

Nastratin Hogea zăcea bolnav. S-a întors spre nevasta lui și i-a spus:

– Dragă nevastă, dacă vrei să te recăsătorești după moartea mea, te rog să nu te măriți cu vecinul ăla care mi-a amărât atâta zilele și cu care am trăit în dușmănie atâția ani de zile.

Nevasta i-a răspuns:

– Stai liniștit dragul meu, i-am promis deja altcuiva.

Prezentare

Nevasta lui Nastratin Hogea a murit. Vecinii s-au sfătuit și i-au luat o altă nevastă. Femeia era bătrână, urâtă și certăreață.

După petrecerea de nuntă, noua nevastă l-a întrebat pe Nastratin:

– Cui din familia ta vrei să mă prezinți prima dată?[1]

Hogea i-a răspuns:

– Prezintă-te singură cui vrei, numai mie nu.

Puterea tinereții

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a întâlnit cu niște prieteni din tinerețe și stăteau de vorbă. Din vorbă în vorbă, au ajuns să discute despre puterea avută în anii tinereții și despre greutățile aduse de bătrânețe.

Nastratin Hogea le-a spus celorlalți:

– La mine nu s-a schimbat nimic. Acum, la bătrânețe, am aceeași putere ca în tinerețe.

Prietenii s-au mirat și i-au zis:

– Bravo, Hoge! Dumnezeu să-ți dea sănătate! Dar cum se poate așa ceva?

Nastratin le-a răspuns:

– Încă din tinerețe aveam în curte un bolovan mare și nu puteam să-l mișc din loc. Chiar în urmă cu câteva zile, am trecut pe lângă bolovan și, oricât am încercat, nu am

[1] Obiceiul popular iranian este ca după nuntă mirii să meargă să viziteze toate rudele soțului. Vizitele se fac în ordinea vârstei și a importanței rudelor în cadrul familiei.

reușit să-l urnesc. Astfel am înțeles că am aceeași putere ca în tinerețe și că anii nu mi-au micșorat cu nimic puterea mușchilor.

Peștele

Într-o zi, Nastratin Hogea a cumpărat un pește, a venit cu el acasă și i l-a dat nevestei să-l frigă pe grătar. Așteptând să fie gata peștele, pe Nastratin l-a luat somnul. În timp ce el dormea, nevasta a gătit peștele și l-a mâncat singură pe tot. Cu grăsimea rămasă, a uns mâinile lui Hogea. Cum s-a trezit, Nastratin a vrut de mâncare.

Nevasta i-a răspuns:

– Păi ai mâncat peștele. Iar vrei de mâncare? Ia miroase-ți mâinile.

Hogea și-a mirosit mâinile și i-a răspuns:

– Ce ciudat! Mâinile îmi spun că am mâncat peștele, dar burta îmi spune că mâinile mint.

Regretul tinereții

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a pus piciorul în scara șeii calului și a vrut să încalece. Oricât s-a chinuit, nu a reușit. Apoi a început să-și laude cu voce tare isprăvile din tinerețe și să se vaite de greutățile bătrâneții.

La un moment dat, văzând că nu-l aude nimeni, și-a spus încet în barbă:

– Între noi fie vorba, nici în tinerețe nu eram bun de nimic.

Scuze

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea cu sluga lui spre târg. Dintr-odată, sluga lui Hogea i-a pus mâna pe fund.

Hogea, care mergea în față, s-a întors și l-a mustrat:

– Obraznicule! Ce înseamnă asta?

Rușinată, sluga a răspuns:

– Iertare, stăpâne! Am crezut că este nevasta dumitale.

Somn dulce

Într-o noapte, Nastratin Hogea dormea și a visat că vecinele[1] voiau să îl însoare cu sila cu o fată frumoasă.

Chiar când visul era mai dulce, s-a trezit. S-a întors și a văzut că lângă el dormea nevasta lui. A trezit-o și i-a spus:

[1] În mod tradițional, familia și vecinii se ocupau de alegerea soțiilor.

– Scoală repede! Nu știi că vecinele vor să mă însoare cu sila cu o fată frumoasă? Dacă te opui, te rog să spui chiar acum, iar apoi să nu te plângi că nu te-am întrebat[1].

Luna

Într-o zi, Nastratin Hogea se întâlnește în târg cu un prieten, care îl întreabă:

– Hoge, astăzi cât e luna[2]?

Nastratin Hogea răspunde:

– Cum să spun...? Habar n-am, de mult n-am mai cumpărat și n-am mai vândut nicio lună!

Onorabil

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea pe drum și, nefiind atent, s-a ciocnit de un bărbat înalt și puternic. Omul l-a înjurat urât. Hogea s-a oprit, s-a uitat arogant la el și a întrebat:

– Pe mine m-ai înjurat?

Bărbatul a răspuns:

– Nu! Pe onorabila ta mamă și pe onorabilul tău tată.

Nastratin s-a îndepărtat de bărbat și i-a spus:

– Scuză-mă! Am crezut că m-ai înjurat pe mine[3].

[1] Prima soție trebuie să-și dea consimțământul, dacă bărbatul dorea să-și mai ia o soție. Musulmanii își pot lua până la patru neveste simultan, pe baza consimțământului acestora.

[2] Sensul întrebării este în a câta zi a lunii suntem; în persană, în original, *ciandome moh ast*.

[3] În societatea iraniană tradițională, o jignire adusă părinților unei persoane este mai gravă decât cea adusă persoanei respective.

Mâncare grasă

Într-o seară, Nastratin Hogea și-a întrebat nevasta:

Femeie, în seara asta ce-ți trebuie ca să pregătești pilaf?

Nevasta i-a răspuns:

– Jumătate de *man* de orez și un *man* de ulei.

Mirat, Nastratin a întrebat:

– Un *man* de ulei la jumătate de *man* de orez?

Nevasta i-a răspuns:

– N-o să mâncăm noi pilaf. Bani de orez și de ulei nu avem, așa că, dacă tot visăm, măcar orezul să fie mai gras.

Amenințarea

Odată, Nastratin Hogea se afla într-un alt sat, cu treburi, când un hoț i-a furat șaua măgarului.

Hogea a strâns oamenii satului și a strigat:

– Vreau să găsiți repede hoțul care mi-a furat șaua, că, de nu, voi face ceva ce nu ar trebui să fac.

Vocea și atitudinea lui Nastratin inspirau teamă. Oamenii satului au pornit cu toții să caute hoțul și cu greu au reușit să-l găsească și i-au adus șaua măgarului înapoi.

Nastratin Hogea s-a bucurat mult, a luat șaua, a pus-o pe măgar și a încălecat, cu gând să plece.

Unul dintre oameni l-a întrebat:

– Onorate Hoge, dacă nu s-ar fi găsit șaua, ce ai fi făcut?

De pe măgar, Nastratin i-a răspuns:

– Am acasă un covor vechi, din care aș fi tăiat o bucată, ca să fac o altă șa pentru măgar.

Pofta

Nastratin Hogea și-a strâns vecinii și le-a spus:

– Uite așa o nevastă vreau să-mi găsiți: să fie fecioară, să fie bogată, frumoasă și cuviincioasă.

Nevasta unui vecin i-a răspuns:

– Greu de găsit toate aceste patru calități într-o singură persoană. Dacă vrei, îți găsim patru neveste, fiecare cu câte una dintre calități.

Nastratin a răspuns:

– Vorbiți sau vă apucați de treabă?

Minunea

Într-o zi, venind pe neașteptate acasă, Nastratin Hogea și-a găsit nevasta cu un bărbat. Hogea l-a luat pe bărbat și l-a închis într-o ladă, apoi a plecat să cheme rudele nevestei, ca să o facă de rușine în fața familiei. În lipsa lui, nevasta a deschis lada, a scos bărbatul de acolo și în locul lui a pus un măgăruș.

Când au venit rudele nevestei în curte și au găsit măgarul în ladă, au tăbărât cu bâtele[1] pe Nastratin și l-au bătut bine.

Hogea și-a spus:

– Doamne Dumnezeule! Nevasta asta a mea mai face și minuni!

[1] Pentru bâtă sau ciomag, în persană avem cuvântul *ciomaq*; cuvântul a fost adus de turci (în limba turcă se pronunță *„ćumak"*) în Peninsula Balcanică și a intrat ulterior în vocabularul limbii române.

Moștenirea

Într-o seară, chiar înainte de culcare, Nastratin Hogea a luat sabia atârnată de perete și și-a prins-o la brâu. Nevasta s-a mirat și l-a întrebat:

– De ce îți pui sabia acum, la culcare?

Nastratin i-a răspuns:

– Noaptea trecută am visat că m-am certat cu cineva. Ne-am luat la bătaie și când eram gata-gata să-l învinge, a pus mâna pe sabie. Eu nu eram înarmat, și astfel am pierdut. Acum îmi pun sabia la brâu și, dacă îl mai visez, o să-l învăț minte.

Nevasta a răspuns:

– Bine faci! Dar ai multă grijă de sabie, să n-o pierzi când te bați cu el. Știi doar că este singura moștenire a mea de la tata, Dumnezeu să-l ierte!

Casă în rai

Într-o zi de vineri, un predicator le spunea oamenilor strânși la moschee că cine va fi apropiat și bun cu perechea lui va avea o casă specială în rai.

În aceeași seară, nevasta i-a spus lui Nastratin Hogea cuvintele acelui predicator despre casa în rai. Au fost buni împreună și și-au construit casa din rai.

Apoi femeia i-a spus lui Hogea:

– Bine, bărbate, asta e casa noastră în rai. Acum hai să construim una numai pentru mine.

Nastratin Hogea abia mai sufla, fiind la capătul puterilor, și i-a răspuns:

– Femeia și bărbatul ei trebuie să trăiască într-o singură casă!

Să dea Dumnezeu!

Nastratin Hogea mergea pe drumul spre târg, când s-a întâlnit cu un prieten și s-au pus pe vorbă.

Prietenul l-a întâmpinat:

– Stimate Hoge, să fii sănătos! Încotro mergi?

Hogea a răspuns:

– Merg în târg să-mi cumpăr un măgar.

Prietenul a spus:

– Spune: „Să dea Dumnezeu!"

Hogea s-a mirat:

– Cum așa? Am banii în buzunar și în târg sunt măgari de vânzare. Pentru ce să mai spun „Să dea Dumnezeu"?

Apoi Nastratin și-a continuat drumul. A ajuns în târg și a ales un măgar, dar când să plătească, a văzut că cineva îi furase toți banii din buzunar. S-a întors spre casă și pe drum s-a întâlnit din nou cu prietenul cu care se întâlnise și la venire. Acesta l-a văzut fără măgar și l-a întrebat:

– Stimate Hoge, ce s-a întâmplat? Nu voiai să cumperi un măgar?

Nervos, Nastratin i-a răspuns:

– „Să dea Dumnezeu!" un hoț mi-a furat toți banii și „Să dea Dumnezeu!" să te bată Dumnezeu că te-ai întâlnit cu mine și ai cobit și de-aia am pierdut banii, și „Să de Dumnezeu!" să ajung sănătos acasă și „Să dea Dumnezeu!" să-mi găsesc casa la locul ei.

Prietenul i-a replicat:

– În loc de toate astea, mai bine spuneai atunci „Să dea Dumnezeu!" și acum ai fi fost liniștit.

Tu ești nap

Într-o zi, nevasta lui Nastratin Hogea era cu un bărbat acasă, ca de obicei, când Hogea a venit acasă pe neașteptate. Femeia l-a ascuns repede în dulap și a ieșit în calea lui Nastratin.

În acea zi, Hogea cumpărase douăzeci de vinete și le-a dat nevestei, să le gătească. Nevasta a pus nouăsprezece vinete în dulap și pe una a ascuns-o. După câteva minute, a mers la dulap și a strigat mirată:

– Nastratin, una dintre vinete s-a transformat în om!

Hogea a alergat și el la dulap și a văzut că femeia avea dreptate. A numărat și a văzut că erau nouăsprezece vinete. L-a luat de mână pe bărbat, l-a dus la vânzătorul de legume de la care cumpărase vinetele și i-a spus:

– Măi omule, mi l-ai vândut pe omul acesta, în loc de vânătă.

Vânzătorul era isteț și a înțeles repede situația. I-a tras o palmă zdravănă bărbatului și i-a spus:

– Tu ești nap. De ce te amesteci printre vinete?

Apoi i-a dat o vânătă lui Nastratin, care s-a întors cu ea bucuros la nevasta lui.

Nevasta fără nume

Nastratin Hogea se săturase de câte pocinoage îi făcea nevasta; hotărât să divorțeze, a mers în fața judecătorului.

Judecătorul l-a întrebat:

– Care este numele nevestei tale?

Hogea a răspuns:

– Nu știu!

Judecătorul a continuat:

– De câți ani e nevasta ta?

Nastratin a răspuns:

– De peste douăzeci de ani.

Judecătorul s-a mirat și a spus:

– Păi și cum se poate să nu-i știi numele?!

Hogea a răspuns:

– Tocmai pentru că nu trăim împreună nu-i știu numele!

Ceartă pe acoperiș

Într-o seară de vară, Nastratin Hogea și nevasta lui s-au luat la ceartă și la bătaie pe acoperiș. În toiul certei, lui Hogea i-a alunecat piciorul și a căzut pe pământ cu zgomot. Vecinii au auzit și au alergat să vadă ce s-a întâmplat. L-au găsit pe Nastratin leșinat de pe urma căzăturii, l-au stropit cu apă și l-au readus în simțiri. Apoi l-au întrebat:

– Onorate Hoge, cum de s-a întâmplat una ca asta?

Nastratin le-a răspuns:

– Oricine vrea să afle, să se bată cu nevasta pe acoperiș.

Generozitate

Într-o zi, băiatul lui Nastratin Hogea i-a adus o veste bună, și anume că învățase pe de rost a treizecea parte din Coran.

Nastratin s-a bucurat mult și i-a spus:

– Pentru această reușită, îți voi îndeplini orice dorință; spune ce vrei.

Băiatul lui Nastratin nu se aștepta la atâta generozitate și i-a răspuns:

– Dă-mi voie să mă gândesc până mâine și îți voi spune ce vreau.

A doua zi băiatul a venit la Hogea și i-a spus:

– Dragă tată, vreau să-mi cumperi un mânz.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Ieri ți-am spus să ceri ce vrei. Tu mi-ai cerut voie să te gândești, iar eu ți-am dat voie!

Două neveste

Nastratin Hogea avea două neveste – prima, ceva mai în vârstă și a doua, mai tânără. Într-o zi, nevestele au venit la el și l-au întrebat:

– Pe care dintre noi o iubești mai mult?

Hogea, care încercase mereu să le mulțumească pe amândouă la fel, a răspuns:

– Eu vă iubesc pe amândouă la fel de mult.

Cele două neveste nu erau mulțumite și îi tot puneau întrebări.

Nevasta mai tânără l-a întrebat:

– Dacă, de pildă, noi două suntem într-o barcă și barca se scufundă, tu pe care dintre noi o salvezi prima de la înec?

Oricât s-a gândit, Hogea nu a mai găsit un răspuns mulțumitor. Cum parcă ținea puțin mai mult la nevasta mai tânără, s-a întors spre prima nevastă și i-a spus:

– Dacă nu greșesc, tu parcă știi să înoți!

Renașterea

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Când va fi renașterea[1]?

I-a întrebat și el:

– Ce renaștere?

L-au întrebat:

– Parcă ar fi mai multe renașteri?

Hogea a răspuns:

– Când moare nevasta mea, am o renaștere mică; atunci când voi muri eu, va fi o renaștere mare.

Generos

Într-o zi, băiatul lui Nastratin Hogea a mers la tatăl lui și i-a spus:

– Tată, azi-noapte am visat că mi-ai dăruit doi dinari.

Hogea i-a răspuns:

– Așa este! Și, dacă ești băiat cuminte, nu ți-i mai cer înapoi; acum du-te și cheltuiește-i cum dorești.

Nevasta șașie

Nastratin Hogea voia să se însoare, iar vecinii i-au lăudat atât de mult o anumită femeie, încât s-a îndrăgostit de ea nu cu una, ci cu o sută de inimi[2]. Într-un sfârșit, s-au

[1] Renașterea sufletelor de după Judecata de Apoi.

[2] „A se îndrăgosti nu cu una, ci cu o sută de inimi" – expresie tradițională persană care indică o dragoste fără seamăn.

căsătorit și în seara nunții Hogea a adus acasă un pepene. Nevasta l-a întrebat:

– Dragă Nastratin, de ce ai cumpărat doi pepeni?

Abia atunci a înțeles Nastratin că nevasta lui era șașie și că vede dublu.

Apoi, când s-au așezat să mănânce, l-a întrebat din nou pe Hogea:

– Nastratin, mai stă cineva lângă tine?

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Dragă nevastă, nu e nici o problemă dacă vezi totul dublu, dar te rog ca pe *asta* să nu o vezi dublu!

Plata broaștelor

Odată, Nastratin Hogea se întorcea călare din deșert, sfârșit de sete, ca măgarul lui. În zare s-a ivit o mlaștină, măgarul a iuțit pasul să ajungă la apă și, din grabă, a căzut în mlaștină, intrând în nămol până la piept.

Nastratin a tras de măgar în toate părțile, dar nu a reușit să-l scoată din nămol. Văzând că nu îl mai putea scoate, s-a așezat pe marginea mlaștinii, regretând pierderea măgarului.

S-a înnoptat și broaștele au început să orăcăie. De frică, măgarul s-a smucit atât de tare, că a ieșit singur din mlaștină și a venit lângă Nastratin. Tare mult s-a bucurat Hogea că și-a recuperat măgarul! A scos monedele pe care le avea în buzunar, le-a aruncat în mlaștină și a spus:

– Vouă, broaștelor cu glas frumos! Monedele astea sunt pentru voi, pentru binele ce mi l-ați făcut! Cumpărați-vă prăjituri[1] de ele și fiți bucuroase!

Vinovată fără vină

Nastratin Hogea i-a dat fetei sale un ulcior, i-a tras o palmă sănătoasă peste obraz și i-a spus:

– Du-te la izvor și adu apă.

Cu lacrimi în ochi, fata a plecat spre izvor. Un vecin care îl văzuse l-a întrebat:

– Hoge, de ce ai dat în fată fără ca ea să aibă vreo vină?

Nastratin i-a răspuns:

– I-am dat o palmă ca să nu spargă ulciorul. Dacă îl sparge, nu mai rămâne nimic de făcut.

Amintirea scumpă

Într-o zi, un om sărac a venit la Nastratin Hogea să-i ceară ajutorul, căci și el îl ajutase demult. Nastratin i-a dat pantalonii rupți ferfeniță ai tatălui său și i-a spus:

– Pantalonii ăștia sunt de la tatăl meu, Dumnezeu să-l ierte! Țin mult la ei, dar ți-i dăruiesc ție. Fie ca bunul Dumnezeu să-mi dea de o sută de ori mai mult!

Săracul s-a uitat lung la pantalonii ferfeniți, i-a înapoiat lui Nastratin zdrențele și i-a spus:

– Dumnezeu să-l ierte pe tatăl tău; trebuia să mai trăiască! Dar, dacă mai trăia, cât ar mai fi purtat pantalonii

[1] În mod tradițional, recunoștința se manifesta la iranieni prin cumpărarea de prăjituri și dulciuri; obiceiul acesta a fost adus în Balcani de turcii otomani, iar în limba română se folosește în acest sens termenul „ciubuc".

ăștia? Stimate Nastratin, nu pot primi darul acesta atât de prețios pentru tine, scumpă amintire de la onorabilul tău tată. Dă-mi în schimb niște bani; eu voi fi fericit pentru bani, și dumneata vei păstra amintirea cea scumpă.

Lauda

Nastratin Hogea avea o vacă și încercase în fel și chip să o vândă, dar degeaba. Un geambaș care auzise de asta a venit și i-a spus:

– Dă-mi mie vaca și o s-o vând eu la târg.

Geambașul a mers cu vaca în târg și lăudat-o:

– Vaca asta e grea în șase luni și cine o cumpără primește și vițelul încă nenăscut.

În felul ăsta a vândut vaca Nastratin Hogea.

După câteva zile, la Nastratin a venit un pețitor pentru fata lui. Hogea voia să mărite fata și a început să o laude:

– Fata mea e frumoasă, e cuminte și, mai mult decât atât, e grea în șase luni...

Ori una, ori alta

Nastratin Hogea era în vizită la dregătorul orașului, când un ostaș beat a fost adus pentru a fi pedepsit. Dregătorul a poruncit:

– Două mii de bice pe spinare!

Nastratin a izbucnit în râs când a auzit în ce consta pedeapsa. Dregătorul s-a mâniat și l-a întrebat:

– Nu-ți e rușine să râzi în fața mea? Îți râzi de mine?

Nastratin i-a răspuns:

– Mărite dregător, eu am râs numai de pedeapsa poruncită de Înălțimea Voastră. Asemenea poruncă putea da numai cineva care ori nu a simțit lovitura de bici, ori nu știe să socotească.

Dovedirea lui Dumnezeu

Odată, un străin l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Hoge, crezi în Dumnezeu?

– Da! a răspuns el fără șovăire.

– Și de ce crezi? Poți să-mi aduci o dovadă a existenței lui?

– Chiar foarte ușor: mă rog la el în fiecare zi.

– Susții că nu există decât un singur Dumnezeu. Ai vreo dovadă?

– Sigur. Nu mă rog decât la el.

– Dar o dovadă a atotputerniciei lui poți să-mi dai?

– Bineînțeles! Nu-mi îndeplinește nicio rugăminte!

Al patrulea cer

Nastratin Hogea se afla într-un sat mai îndepărtat, ca să propovăduiască. Într-o zi, urcat în *membar*, le vorbea oamenilor despre Sfântul Isus:

– Acum, când vă vorbesc vouă, Sfântul Isus se află în al patrulea cer al lui Dumnezeu și trăiește liniștit acolo.

Când a coborât și voia să plece de la moschee, o femeie l-a întrebat pe Nastratin:

– Onorabile Hoge, ce mănâncă și ce bea Sfântul Isus acolo, în al patrulea cer?

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Ce întrebare ciudată! De două luni sunt în satul vostru, flămând și însetat. Nimeni nu m-a întrebat ce și unde mănânc și din ce trăiesc, iar tu mă întrebi acum ce mănâncă și ce bea Sfântul Isus?!

Rezolvarea

Nevasta lui Nastratin Hogea era grea și amândoi erau fericiți că vor avea un copil. Când a venit sorocul, nașterea era anevoioasă și toate vecinele au sărit în ajutor, dar degeaba. Au venit și la Nastratin și l-au întrebat ce să facă. Nastratin a răspuns:

– Voi rezolva eu problema asta.

A ieșit în stradă și după o vreme s-a întors cu câteva nuci; le-a dat femeilor și le-a spus:

– Pune-ți nucile astea sub nevasta mea. Când copilul va simți nucile, va ieși singur afară să se joace cu ele[1].

Cămilele

Într-o zi, Nastratin Hogea urcase în *membar* și aștepta să-i vină vreo idee despre ce să le cuvânteze oamenilor. Atunci, s-au auzit de afară cum o caravană de cămile trecea prin fața moscheii.

Nastratin și-a mângâiat barba și a spus:

– Mare e mila Ta, Doamne! Să mulțumiți Domnului că nu i-a dat aripi cămilei să zboare și să se așeze pe casele voastre, să vă dărâme acoperișurile în cap.

[1] Aluzie la jocul cu bile, cu pietre sau cu nuci (numele persan este *tile bozi*), foarte răspândit și iubit de copii din Orientul Mijlociu.

Subiectul principal

Într-o seară, nevasta îi spune lui Nastratin Hogea:

– Hoge, băiatul nostru a crescut, vreau să îl văd însurat.

Nastratin i-a răspuns:

– Știi bine că nu avem bani de nuntă.

Nevasta a răspuns:

– Vinde măgarul și cu banii luați pe el hai să-i facem băiatului nuntă.

Apoi discuția lor a alunecat spre alte subiecte și nu au mai pomenit de nunta băiatului. Atunci, acesta a scos capul de sub așternuturi și a întrebat:

– Păi și ce s-a întâmplat cu vânzarea măgarului?

Proștii norocoși

Odată, Nastratin Hogea predica în moschee și le spunea oamenilor că bunul Dumnezeu i-a trimis o revelație profetului Moise :

– „Știi tu, Moise, de ce le-am dat mai multă bogăție proștilor?" Profetul Moise a răspuns: „Nu știu, Doamne". Vocea lui Dumnezeu a spus: „Pentru ca cei care au minte să știe că din știință nu te îmbogățești".

Nastratin ajunge doctor

Odată, Nastratin Hogea se afla într-o călătorie și nu mai putea de foame. La capătul puterilor, a ajuns într-un oraș unde oamenii locului l-au întrebat cu ce se îndeletnicește. Le-a răspuns că este doctor, că lecuiește bolile și îngrijește bolnavii.

A fost dus de îndată la căpătâiul fiului dregătorului orașului, care zăcea tare bolnav și despre care doctorii locului spuneau că nu mai are scăpare.

Nastratin abia dacă s-a uitat la bolnav.

– Cum să-mi lecuiesc fiul? l-a întrebat tatăl.

– Aveți pâine, unt și miere?

– Sigur că avem.

– Poruncește să-mi aducă imediat.

I-au adus pâinea, iar Nastratin a tăiat-o în felii, pe care le-a uns cu unt și cu miere. Apoi s-a pus pe mâncat, ca și cum ar fi fost un leac strașnic pe care trebuia să-l încerce pentru salvarea tânărului. A mâncat toată pâinea, untul și mierea.

Nu peste multă vreme, a venit o slugă și i-a spus:

– Ce faci aici, vindecătorule? Copilul a murit!

– Nu l-am putut salva, dar, dacă nu mâncam, a răspuns Nastratin, muream și eu odată cu el.

Scuze

Într-o zi, băiatul lui Nastratin Hogea a jignit un bărbat din oraș. Cum a auzit asta, Nastratin Hogea a mers la acel bărbat ca să ceară scuze și i-a spus:

– Stimate domn, băiatul meu este un măgar. Trebuie să-l ierți. În fond, e ca și copilul tău.

Copil deștept

Într-o zi, o mână de vecini i-au arătat o vânătă băiatului lui Nastratin Hogea și l-au întrebat:

– Știi ce e asta, copile?

Băiatul a răspuns:

– Este un vițel foarte mic, atât de mic, că nu a făcut ochi.

Nastratin Hogea a râs și le-a spus mândru oamenilor:

– Să nu credeți că știe asta de la mine. El însuși e tare deștept.

Sfat părintesc

Fata lui Nastratin Hogea s-a căsătorit cu un bărbat dintr-un sat învecinat. Rudele băiatului au venit să ia mireasa și au pornit împreună spre acel sat, când au văzut că Nastratin alerga după ei. L-au așteptat și l-au întrebat:

– S-a întâmplat ceva, Nastratin? De ce alergi așa după noi?

Nastratin Hogea a răspuns:

– E vina mea. Am uitat să-i dau miresei un sfat părintesc important.

Apoi s-a aplecat la urechea fetei și i-a spus:

– Draga mea copilă, atunci când vei vrea să coși ceva, trebuie mai întâi să faci nod, să nu iasă ața din ac.

Importanța cefei

Odată, Nastratin Hogea stătea cu un grup de oameni și le vorbea despre importanța cefei:

– Ceafa este foarte importantă, căci îl ferește pe om de durerea de cap, împlinește creația omului, îi îmblânzește pe cei nervoși, pe cel încruntat îl alină, alungă oboseala din ochi și îngroașă vinele gâtului. Însă cel mai important este că îi face pe ceilalți să râdă când văd pe cineva primind o palmă peste ceafă.

Să trăiască!

Dumnezeu l-a fericit pe Nastratin Hogea cu un copil. Unul dintre prietenii lui a venit să îl felicite și i-a spus:

– Să-ți trăiască pruncul! E băiat?

Nastratin a răspuns:

– Nu!

Prietenul a continuat:

– Înseamnă că e fată.

Nastratin s-a mirat și i-a răspuns:

– Așa este! Cum de-ai știut?

Schimbarea hainelor

Într-o zi, Nastratin Hogea și băiatul lui au fost chemați la judecător. S-au dus, dar portarul nu i-au lăsat să intre, spunându-le:

– Cu hainele astea murdare nu puteți merge în fața judecătorului. Mergeți acasă și schimbați-vă straiele.

Nastratin și băiatul s-au dus acasă și nu au mai venit. După câteva ore a venit pristavul după ei și a spus:

– De ce nu mai veniți? Toată lumea vă așteaptă.

Nastratin a răspuns:

– Onorate, noi am venit, dar portarul ne-a spus să mergem acasă și să ne schimbăm hainele. Asta am și făcut, dar, oricât am încercat, hainele mele sunt largi pe băiatul meu, iar ale lui nu mă încap pe mine!

În vreme de furtună

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea așezat într-o barcă ce încerca să ajungă la țărm. În fața lui, doi bărbați vâsleau din greu. Nastratin stătea în partea din spate a bărcii și nu făcea nimic.

Dintr-odată, izbucnește o furtună năprasnică. Valuri uriașe izbesc barca și amenință să o înghită ca pe o coajă de nucă. Cei doi vâslași trudeau, încercând să țină piept furtunii. Unul dintre ei se întoarce să vadă ce face Nastratin și vede că acesta ia apă din mare și o toarnă în barcă. Uluit, vâslașul îi strigă:

– Ce faci, omule? Ești nebun? Vrei să ne scufundăm? Trebuie să golești apa din barcă, nu s-o pui la în ea!

– Mama mea, îi răspunde Nastratin, m-a învățat să iau întotdeauna partea celui mai tare!

Mintea la cap

Odată, Nastratin Hogea voia să-și însoare băiatul. Un prieten i-a spus:

– Măi Nastratin, nu te grăbi. Să mai crească băiatul, e încă mic.

Nastratin a răspuns:

– Dacă mai crește, o să-i crească și mintea, și atunci nu se va mai însura el.

Urletul câinilor

Într-o noapte, băiatul lui Nastratin Hogea a ieșit în curte și a început să cânte cât îl țineau plămânii.

Unul dintre vecini s-a uitat peste gard și a spus:

– Hei! E miezul nopții! Acum v-ați găsit să cântați și să urlați, mai ales cu vocea aia spartă?

Nastratin i-a răspuns:

– Măi netrebnicule! Zi și noapte câinii tăi latră și urlă, iar noi nu am crâcnit niciodată, iar tu nu ai putut îndura câteva minute cântatul fiului meu?!

Locul secretelor

Într-o zi, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Măi Nastratin, tu cu cine vorbești despre secretele tale?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Urechile altora nu sunt locul unde să-mi țin eu secretele, așa că nu le spun nimănui[1].

Primire

Un prieten i-a adus vorbă lui Nastratin Hogea că murise sluga unui negustător bogat.

Nastratin s-a îmbrăcat în negru din cap până-n picioare și, cu ochii plânși, a pornit spre casa negustoru-

[1] În fond, Nastratin Hogea tocmai a spus acest secret.

lui bogat. Pe drum, a aflat că înțelesese greșit; nu sluga, ci chiar negustorul cel bogat murise. Imediat, Nastratin s-a întors acasă și s-a întâlnit cu un vecin, care l-a întrebat de ce s-a întors.

Nastratin i-a răspuns:

– Eu mă duceam să-i spun negustorului: „Bine ai venit!" Acum cui să-i mai fac primirea?!

Pomana

Într-o zi, s-a pierdut măgarul lui Nastratin Hogea. Nastratin a promis că, dacă va găsi măgarul, va da de pomană zece dinari la mormântul unui sfânt din apropiere[1]. După câteva ceasuri, s-a găsit măgarul pierdut. Nastratin a mers la mormântul sfântului cu pricina și a spus:

– Promit solemn că, dacă astăzi voi face rost de o sută de dinari fără nicio muncă, voi da de pomană alți zece dinari.

Istețime

Într-o zi, Nastratin Hogea a cumpărat din târg un sac cu făină, l-a dat hamalului să i-l ducă acasă și a pornit și el. Hamalul a greșit drumul și nu a mai găsit casa lui Nastratin; nu a mai venit cu sacul de făină. Timp de zece zile, Nastratin l-a căutat pe hamal pe fiecare stradă și străduță

[1] Credincioșii musulmani șiiți obișnuiesc să facă donații și pomeni la mormintele descendenților profetului Mohammad. Aceste morminte sunt sfinte pentru musulmanii șiiți, sunt locuri de pelerinaj cu un rol religios asemănător moscheilor.

a orașului. L-a găsit pe o stradă, ducând un sac în spinare, dar s-a ascuns repede și și-a spus:

– Mulțumescu-ți ție, Doamne! Bine că nu m-a văzut hamalul, că altfel, îmi cerea banii pentru zece zile de cărat în spate sacul cu făină și mă nenorocea.

De ce?

Odată, Nastratin Hogea s-a întâlnit cu un grup de bărbați care stăteau de vorbă și unul dintre ei l-a întrebat:

– De ce închide vânătorul un ochi atunci când ține?

Nastratin a răspuns:

– Pentru că, dacă ar închide amândoi ochii, nu ar mai vedea ținta.

Apoi, un altul l-a întrebat pe Nastratin:

– De ce găina ridică un picior și stă apoi doar într-unul?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă găina ar ridica ambele picioare, nu ar mai avea pe ce sta și ar cădea.

Altcineva l-a întrebat:

– De ce își acoperă muezinul o ureche cu mâna atunci când strigă chemarea la rugăciune?

Nastratin a zâmbit și a răspuns:

– Pentru dacă, și-ar acoperi gura, nu s-ar mai auzi vocea și chemarea la rugăciune.

Urechea bolnavă

Pe Nastratin Hogea și pe vecinul lui îi durea rău o ureche. Amândoi au mers la doctor.

Prima dată, doctorul a spălat și a uns cu ulei urechea bolnavă a vecinului. Acesta a strigat și s-a văitat de durere până a venit rândul lui Nastratin; acesta nu a scos niciun sunet până când doctorul i-a spălat urechea și i-a uns-o cu ulei. Apoi au ieșit amândoi de la doctor, iar vecinul i-a spus:

– Bravo ție, Nastratin! Am crezut că mi-a rupt urechea, dar tu ai mare răbdare. N-ai scos un sunet!

Nastratin i-a răspuns:

– Știi ce am făcut ca să nu mă doară urechea?

– Ce-ai făcut?

– Nimic. I-am dat doctorului să-mi spele urechea sănătoasă.

Dorința

Îmbătrânit și văduv, Nastratin Hogea s-a hotărât să-și ia altă nevastă. Un prieten i-a spus:

– Stimate Hoge, nu crezi că e cam târziu să te însori? Ai îmbătrânit, ești cu un picior în groapă și trebuie mai degrabă să te gândești la cele veșnice decât la lumea asta.

Nastratin i-a răspuns:

– Așa este, ai dreptate. Tocmai de asta vreau să mă însor. Anul ăsta nu am bani să cumpăr lemne de foc și, bătrân fiind, mi-e frică să nu mor de frig și să nu mai apuc primăvara. De asta vreau să mă însor.

Prăjituri

Odată, Nastratin Hogea vorbea în târg, cu un prieten, despre prăjituri. Prietenul spunea:

– Eu zic că cele mai bune prăjituri sunt alea făcute în casele bogătașilor.

În aceeași zi, cum a ajuns acasă, Nastratin i-a spus nevestei să-i facă prăjituri.

Nevasta i-a răspuns:

– N-avem ouă.

– Nicio problemă, fă-le fără ouă.

– Dar n-avem nici zahăr.

– Bine, fă-le fără zahăr!

Indiferent ce spunea femeia că îi lipsește, Nastratin răspundea să pregătească prăjiturile doar cu ce au. Zis și făcut. Nevasta i-a adus lui Nastratin prăjiturile.

De la prima gură, Nastratin n-a putut nici măcar să mestece prăjitura. A aruncat bucata din gură și i-a spus nevestei:

– Nu înțeleg cum pot bogătașii să mănânce așa ceva. Nu sunt bune de nimic!

Răspunsul

Odată, Nastratin Hogea se afla într-o zonă rău famată a orașului, printre haimanale și hoți. Încălțat fiind, s-a apucat să își facă rugăciunea[1]. Un hoț care spera să-i fure încălțările i-a spus:

– Măi Hoge, nu se face rugăciunea[2] încălțat.

Nastratin i-a răspuns:

[1] Musulmanii trebuie să se roage de cinci ori pe zi, cu fața îndreptată spre spre Mecca. Înainte de rugăciune, trebuie să-și spele fața, mâinile și picioarele. Nu se pot ruga încălțați.

[2] Rugăciunea musulmanilor constă în recitarea de câteva ori în limba arabă a primei strofe sau „sure" din Coran, strofă cu titlul „Sura care deschide Cartea".

– Poate că pierd eu rugăciunea asta, dar rămân cu încălțările!

Prea mult

Într-o seară, Nastratin Hogea a venit în noapte acasă. Supărată din pricina lipsei lui, nevasta a încuiat ușa și nu l-a mai primit în casă. Neavând unde să doarmă, la miezul nopții Nastratin a ajuns să bată la ușa hanului pe unde treceau caravanele de cămile[1].

Din spatele ușii închise s-a auzit un glas:

– Cine-i?

Nastratin a răspuns:

– Robul lui Dumnezeu, învățatul orașului, un nefericit, Nastratin Hogea, un predicator ale celor sfinte. Luminatul dregător al orașului a spus să-i ajutăm pe sărmani!

Din spatele ușii închise, glasul i-a răspuns:

– Iertare, dar nu avem loc pentru atâția oameni!

Îngerul

Nevasta lui Nastratin Hogea era urâtă, smeadă și cu urme de vărsat de vânt pe față. Într-o zi s-a uitat în oglindă și l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

Ai mai văzut până acum vreo femeie așa de frumoasă ca mine?

Nastratin a răspuns:

[1] Drumul Mătăsii și alte rute importante de comerț străbăteau teritoriul Persiei medievale; caravanele și hanurile (numite caravanseraiuri) pentru caravane erau des întâlnite.

– Nu, draga mea! Dacă o vedeam înainte de a te vedea pe tine, mă căsătoream cu ea. Tu ești un înger, un înger care a căzut din cer pentru mine, pe pământ. Din păcate, când te-ai izbit de pământ, ți-ai strâmbat nasul, ți-ai învinețit fața și așa ai rămas...

Adam

Odată, Nastratin a întrebat un bărbat urât:

– Cum te cheamă?

Omul a răspuns:

– Adam.

Nastratin a continuat:

– Bunul Dumnezeu să-l ierte pe tatăl tău că ți-a pus acest nume! Ești atât de urât, că, dacă nu te-ar fi chemat așa, aș fi crezut că nu ești om.

Gustarea

Într-o seară, Nastratin Hogea a trecut pe la casa unor prieteni, ca să mai stea de vorbă. S-a întâmplat să îi găsească la masă, așa că l-au poftit și pe el la cină.

Nastratin a răspuns:

– Vă mulțumesc, dar eu am luat deja cina acasă. Dar ca să nu vă refuz, am să gust și eu din bucatele voastre.

Nastratin s-a așezat și s-a pus cu sârg pe mâncat, de nu a mai rămas nimic din bucate. Când a văzut că musafirul a terminat tot ce era de mâncare, gazda a zis:

– Onorate Nastratin, de aici înainte, vino și ia cina la noi. De gustat bucatele însă, să le guști acasă la tine.

Grădinărit

Era într-o primăvară și Nastratin Hogea ziua punea pomi în livadă, însă noaptea scotea pomii puși și îi aducea în odaia în care dormea.

Văzând asta, vecinii l-au întrebat:

– Măi Hoge, ce fel de grădinărit faci tu așa?

Nastratin le-a răspuns:

– Fac asta pentru ca noaptea hoții să nu-mi poată scoate pomii din rădăcini și să-i fure.

Medicină

În lipsa altcuiva mai priceput, Nastratin Hogea a ajuns medic în satul lui. Într-o zi, a venit la el un bărbat și i-a spus:

– Onorate Hoge, mă doare burta.

Nastratin l-a întrebat:

– Spune-mi: ce ai mâncat?

Omul a răspuns:

– Am mâncat doi *mani* de castraveți, dar dumneata socotește numai unul; am mâncat doi mani de pepeni, dar dumneata socotește numai unul; am mâncat un *man* de pâine și de brânză, dar dumneata socotește numai jumătate de *man*; am mâncat trei *mani* de struguri, dar dumneata socotește numai doi *choreki*[1].

Nastratin a masat puțin burta omului și i-a spus:

– Vei avea febră șase luni, dar dumneata socotește numai trei. Apoi vei muri, dar dumneata socotește că vei

[1] *Chorek* –unitate tradițională de măsurare a greutății, egală cu 750 de grame.

trăi. Te vor pune în mormânt, dar dumneata socotește că vei fi în odaie. Vor arunca pe tine un *harvar*[1] de pământ, dar dumneata nu mai socoti nimic la asta!

Hogea și pisica

Într-o zi, Nastratin Hogea a mers în târg cu o tavă plină cu carne, vrând să o vândă. A început apoi să-și laude cu voce tare marfa:

– Avem vinete proaspete! Dovleac gustos pentru halva avem!

De el s-a apropiat un bărbat, a văzut că pe tavă este carne și l-a întrebat:

– Onorate Hoge, tu ai carne de vânzare. De ce spui că ai vinete și dovleci?

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Îmi dădea târcoale o pisică. De frica ei spun că vând vinete și dovleci.

Din familie

Într-o zi, Nastratin Hogea a văzut un câine care își făcea nevoile pe un mormânt. A vrut să-l alunge, dar câinele s-a întors spre el și a început să mârâie.

Nastratin i-a răspuns:

– Scuză-mă! Nu știam că ești rudă cu defunctul[2].

[1] *Harvar* – unitate tradițională de măsurare a greutății, egală cu 300 de kilograme.

[2] Musulmanii obișnuiesc să viziteze și să ude cu apă mormintele rudelor decedate.

Fără voie

Odată, Nastratin Hogea stătea de vorbă cu niște prieteni și tocmai îl lăuda pe unul dintre bărbații de față:

– Am visat aseară că erai călare pe un cal foarte frumos.

Bărbatul era bucuros și zâmbea cu toată gura.

Nastratin a continuat:

– Oamenii se dădeau la o parte și îți făceau loc să treci.

Bărbatul plesnea de încântare.

Nastratin Hogea a mai spus:

– M-am uitat mai atent și am văzut că pe cap aveai o coajă de pepene.

Bărbatul îngâmfat s-a supărat și i-a zis:

– Cum îți permiți să mă vezi pe mine așa în visele tale?

Nastratin i-a răspuns:

– Dar tu cum îți permiți să vii în visele mele?!

Cunoștințe

Odată, Nastratin Hogea s-a întâlnit cu un străin și l-a salutat respectuos.

Bărbatul a răspuns și l-a întrebat:

– Dumneata de unde mă cunoști?

Nastratin a clătinat din cap și a răspuns:

– Nu te-am văzut niciodată, dar turbanul și halatul tău sunt ca ale mele. Mi-am închipuit că ești tot eu.

Sinuciderea

Într-o zi, tatăl lui Nastratin Hogea a murit. Nastratin era atât de supărat, că voia să se arunce peste mort, în groapă. Oamenii l-au oprit, dar atât de mult insista Nastratin, încât l-au lăsat să facă ce vrea.

Nastratin s-a dus la groapă, dar când a văzut cât era de adâncă, s-a tras repede înapoi și a spus:

– Nu credeam că este atât de multă murdărie și atât de mult pământ în groapă, că nu vă mai dădeam atât de furcă să mă țineți!

Scrisul

Odată, pe la Nastratin Hogea a venit alt hoge.

Nastratin l-a întrebat cum se descurcă la muncă și acesta i-a răspuns:

– Mulțumesc lui Dumnezeu, mă descurc foarte bine. Pentru fiecare scrisoare pe care o scriu, iau o sută de dinari. Eu scriu atât de urât, că nu îmi înțelege nimeni scrisul și trebuie să se vină iar cu scrisoarea la mine, să o citesc, și de acolo mai iau o sută de dinari.

Nastratin Hogea a răspuns:

– Bravo ție! Eu a doua sută de dinari n-o mai iau. Scriu atât de urât, încât nici eu nu îmi înțeleg scrisul!

Fără probleme

Un bărbat a legat câteva caise într-o batistă, a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Măi Hoge, dacă ghicești ce am eu în batista asta, îți dau una dintre caisele legate în batistă.

Nastratin i-a răspuns:

– Măi omule! Eu sunt un om simplu și nu îmi place bârfa. Nu sunt ghicitor, nu cunosc voia lui Dumnezeu. Du-te în treaba ta cu batista ta cu tot!

Muzica

Era târziu în noapte când Nastratin Hogea și sluga lui se întorceau acasă. Pe o stradă, niște hoți încercau să spargă lacătul unei prăvălii. De frica hoților, Nastratin a cotit repede pe altă stradă. Sluga l-a întrebat:

– Domnule, ce era cu zgomotul ăla metalic? Dumneata ai auzit?

Nastratin a răspuns:

– Am auzit și eu. Niște oameni stăteau și cântau.

Sluga a zis:

– Parcă nu suna ca și cum ar fi cântat cineva la un instrument.

Nastratin a explicat:

– La o asemenea cântare, zgomotul se aude mai târziu.

Raiul și iadul

Într-o zi, dregătorul orașului l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Până când se vor mai naște și vor muri oamenii?

Nastratin a răspuns:

– Până când se vor umple raiul și iadul.

Acasă

Odată, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Până să fie creat cerul și pământul, unde era îngerii?

Nastratin le-a răspuns:

– La casele și la treburile lor.

Socoteala corectă

Într-o zi, un credincios a venit la Nastratin Hogea, i-a dat o sută de dinari și i-a spus:

– Vreau ca timp de o lună de zile să-ți faci rugăciunile zilnice de două ori: o dată pentru tine și o dată pentru mine[1].

Hogea i-a dat înapoi cincizeci de dinari și i-a spus:

– În nopțile scurte de vară, eu de obicei sar peste rugăciunea de dimineață, căci nu mă pot scula. Banii pentru acele rugăciuni nu-i iau, să nu rămân dator la dumneavoastră.

[1] O cutumă islamică prevede ca bolnavii și cei care nu își pot face rugăciunile să plătească o persoană care să se roage în locul lor.

Ideea

Odată, unul dintre învățăceii lui Nastratin Hogea se spăla pentru rugăciune[1] pe marginea bazinului cu apă din curtea casei. Din buzunarul tânărului o monedă a căzut în bazin, iar tânărul tot căuta prin curte un băț cu care să scoată moneda. Atunci Nastratin a intrat în curte, a văzut că elevul agită un băț prin apă și a aflat de întâmplarea cu moneda. Hogea s-a gândit puțin și a spus:

– Îți voi arăta un mijloc de a scoate mai ușor moneda de pe fundul bazinului.

Apoi a continuat către tânăr:

– Dă cu salivă pe capătul bățului, apoi vâră-l în apă, iar când moneda se va lipi de capăt, să-l tragi afară.

Tratamentul

Băiatul lui Nastratin Hogea căzuse la pat, greu bolnav. Nastratin, care îl veghea, s-a întors spre nevastă și i-a spus:

– Femeie, pune mâna și îngrijește-te de caftan și de cele trebuincioase înmormântării.

Femeia i-a răspuns răstit:

– Ce vorbești acolo, bărbate? Bietul băiat încă trăiește.

Nastratin i-a răspuns:

– Păi tu nu ai auzit, femeie, că e mai bine să previi decât să tratezi[2]? Până cumperi caftan, până tocmești groapa și groparii, el a și murit.

[1] Spălarea rituală a feței, a mâinilor și a picioarelor înainte de fiecare rugăciune islamică.

[2] Referire la un proverb persan – *aloge voqee qabl az voquh* – al cărui sens este „să fii pregătit înainte de întâmplare, „mai bine să previi decât să tratezi".

Cartea de filosofie

Nastratin Hogea a fost invitat la o nuntă și când a ajuns, de frică să nu i se piardă încălțările printre atâția invitați, le-a învelit în batistă și le-a vârât în buzunar. S-a așezat apoi alături de alți invitați. Un bărbat care stătea lângă el i-a spus:

– Cred că ai o carte valoroasă în buzunar, de ai venit cu ea la nuntă și ai atâta grijă de ea.

Hogea i-a răspuns:

– Chiar așa este.

Bărbatul a continuat:

– Ce carte este?

Nastratin a răspuns:

– O carte de filosofie.

Bărbatul a continuat:

– Și de unde ai cumpărat cartea?

Hogea i-a răspuns:

– De la cizmar.

Mormânt vechi

Într-o zi, când Nastratin Hogea era grav bolnav, prietenii lui au venit să-l viziteze. Hogea i-a rugat:

– Când va fi să mor, să mă puneți într-un mormânt vechi.

Prietenii s-au mirat și l-au întrebat:

– Onorate Hoge, cum așa? De ce vrei să te îngropăm într-un mormânt vechi?

Nastratin a răspuns:

– Pentru ca în felul ăsta îngerii să creadă că am murit mai demult și să nu mă ia la întrebări[1].

Siguranță

Într-o zi, Nastratin Hogea i-a legat nevestei mâinile și picioarele și a așezat-o în mijlocul odăii. Când au aflat, vecinii l-au întrebat:

– Ce faci, Hoge? Nu ne așteptam la așa ceva de la tine. De ce ți-ai legat nevasta?

Nastratin a răspuns:

– Nu vreau să iasă din casă fără știrea mea.

Vecinii au continuat:

– Dar tu însuți ești în casă.

Hogea i-a lămurit:

– Sunt, dar stau mai liniștit în felul ăsta. Nu se spune întotdeauna să fii cât mai bine pregătit[2]?

Împărțeala corectă

Odată, la Nastratin Hogea au venit trei copii cu o mână de alune și i-au cerut să le împartă corect între ei. Hogea a luat alunele. Primului copil i-a dat trei alune, al doilea a primit cinci alune, iar al treilea copil nu a primit nicio alună.

Copii au protestat:

[1] Musulmanii consideră că atunci când cineva moare, vin doi îngeri – Nakir și Monkar – și îl întreabă pe defunct ce a făcut în această viață. Nakir îl va întreba de faptele bune, iar Monkar, de cele rele.

[2] Aluzie la un proverb persan care are sensul „Legătura strânsă se dezleagă mai greu".

– Stimate Hoge, cum de-ai împărțit așa alunele?

Nastratin le-a răspuns copiilor:

– Dacă erați voi în locul meu, împărțeați alunele în părți egale; dar dacă vă gândiți că nici voi trei nu sunteți la fel, nici alunele nu pot fi împărțite la fel.

Capul spart

Într-o zi, Nastratin Hogea i-a spus unui prieten ca atunci când va muri să nu îi pună o placă de marmură pe mormânt.

Prietenul l-a întrebat:

– De ce?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că nu vreau ca la Judecata de Apoi, atunci când voi ieși din mormânt, să dau cu capul de placa de marmură și să merg pe lumea cealaltă cu capul spart.

Oameni primitori

Într-o zi, Nastratin Hogea trecea pe lângă o prăvălie care vindea halva. Dintr-odată, i s-a făcut o poftă grozavă de halva, nu a mai putut răbda, a intrat în magazin și a început să mănânce. După ce și-a făcut pofta și s-a săturat, a dat să plece, dar proprietarul l-a oprit și l-a întrebat:

– Păi și banii?

Nastratin Hogea și-a întors buzunarele pe dos, ca să se vadă că nu are niciun ban, și a spus:

– Nu am nicio para.

Proprietarul a luat un băț și a început să-l lovească pe Nastratin. Printre lovituri, Nastratin lua halva cu două mâini și mânca. Apoi a spus:

– Of, of, of...! Ce oameni buni la suflet sunt în orașul acesta! Îți dau halva și prăjituri și te silesc să mănânci!

Picioarele măgarului

Odată, Nastratin Hogea trecea pe drum călare pe măgar, când un bărbat l-a văzut și a întrebat:

– Hoge, câte picioare are măgarul tău?

Nastratin s-a oprit, a coborât de pe măgar, a numărat picioarele și a răspuns:

– Are patru picioare.

Bărbatul a râs și l-a întrebat:

– Adică până acum nu știai că are patru picioare? A fost nevoie să cobori și să le numeri?

Hogea i-a răspuns:

– Ba chiar aseară i-am numărat picioarele, dar am vrut să fiu sigur că de aseară până acum nu s-a schimbat nimic!

Scara cerului

Într-o zi, pe la Nastratin Hogea a venit un preot creștin și cei doi s-au apucat să vorbească despre chestiuni religioase.

Preotul l-a întrebat pe Hogea:

– Onorate Hoge, profetul dumneavoastră Mohammad cum a urcat la cer[1]?

Nastratin Hogea i-a răspuns imediat:

– Cu aceeași scară cu care și profetul Isus a urcat în al patrulea cer[2].

Chipul diavolului

Într-o zi, un bărbat care se ținea numai de scandaluri și de bătăi l-a văzut pe Nastratin Hogea și l-a întrebat:

– Stimate Hoge, vreau tare mult să-l văd pe diavol, că nu l-am văzut niciodată.

Nastratin i-a răspuns:

– Păi dumneata nu ai oglindă acasă?

Bărbatul a răspuns:

– Ba da, am!

Hogea a continuat:

– Păi și de ce spui că nu l-ai văzut niciodată până acum?

Vorba vacii

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea de vorbă cu câțiva țărani, când s-a auzit un muget de vacă. Țăranii i-au spus:

– Hoge, te strigă vaca aia. Mergi și vezi ce vrea de la tine.

Hogea s-a dus, s-a întors și le-a spus:

[1] Musulmanii consideră că într-o noapte profetul Mohammad a făcut o călătorie foarte lungă, în decurs de câteva clipe, urcând în al șaptelea cer al lui Dumnezeu.

[2] Musulmanii consideră că profetul Isus Cristos nu a murit ucis pe cruce, ci s-a ridicat la cer și trăiește în al patrulea cer al lui Dumnezeu.

– Vaca mă întreabă de ce stau de vorbă cu niște măgari ca voi.

Nevasta fără minte

Odată, un prieten l-a întâlnit pe Nastratin Hogea și i-a spus:

– Am auzit că nevastă-ta și-a pierdut mințile. E adevărat?

Nastratin i-a răspuns:

– Ai auzit greșit, prietene. Nevastă-mea nu a avut niciodată minte, ca s-o piardă acum.

Tremurat

Într-o zi, oamenii i-au spus lui Nastratin Hogea:

– Anul ăsta avem o iarnă grea și foarte geroasă. Dumneata cum o să te păzești de ger?

Hogea a răspuns:

– Eu sunt obișnuit să tremur iarna. Asta voi face și iarna asta.

Doamne ferește

Odată, guvernatorul provinciei s-a întâlnit cu Nastratin Hogea și i-a spus:

– Așa cum știi, pe vremea califilor Abbasizi[1] se obișnuia ca oamenii importanți, califii, regii, guvernatorii să aibă porecle, iar numele lui Dumnezeu să facă parte din ele. După părerea ta, ce poreclă ar fi potrivită pentru mine?

Nastratin s-a gândit puțin și i-a răspuns:

– Cea mai bună poreclă pentru dumneata este „Doamne Ferește".

Haine scumpe

Odată, Nastratin Hogea predica din *membar* oamenilor:

– Cine va fi desculț pe lumea asta va avea haine scumpe pe lumea cealaltă!

Apoi s-a uitat la un vecin al lui, care era foarte sărac și avea hainele ponosite, și i-a spus:

– Dragă vecine, dacă pe lumea asta nu ai cu ce să te îmbraci, să nu fii supărat, căci pe lumea cealaltă vei avea toate hainele scumpe pe care inima ta le dorește. Te rog să nu mă uiți pe lumea cealaltă.

Casa fără acoperiș

Într-o zi, dregătorul orașului i-a dăruit lui Nastratin Hogea un inel fără piatră. Hogea și-a scos inelul pe deget și, cu palmele ridicate spre cer, pentru bunătatea dregătorului a cerut de la Dumnezeu o casă în rai, dar fără acoperiș.

Dregătorul s-a mirat și l-a întrebat:

[1] Dinastie de califi descendenți din unul dintre unchii profetului, pe nume Abbas; dinastia a condus Imperiul Arab între anii 750 și 1258. Sfârșitul dinastiei a însemnat și sfârșitul Imperiului Arab; cuceritorul mongol Hulagu Khan a prădat capitala Bagdad și a ucis ultimul calif.

– De ce fără acoperiș?

Nastratin a răspuns:

– Înălțimea Voastră, să nu vă supere vorba mea! Să dea Dumnezeu ca atunci când va veni și piatra inelului meu, să apară și acoperișul casei Înălțimii Voastre în rai!

Lapte de vacă

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus în târg cu o oală. S-a oprit în fața unui țăran care vindea lapte și i-a spus:

– Vreau un *man* de lapte de vacă.

Țăranul s-a uitat la oală și i-a răspuns:

– Un *man* de lapte de vacă nu încape în oala asta.

Nastratin i-a răspuns:

– Bine. Atunci pune lapte de oaie.

Ciorbă de iepure

Într-o zi, un călător a ajuns în fața casei lui Nastratin Hogea și l-a rugat să-l găzduiască. Hogea l-a primit bine pe străin și a luat iepurele pe care acesta i l-a dăruit pentru osteneala sa.

După o săptămână, același călător a bătut din nou la ușa lui Nastratin Hogea și l-a rugat să-l găzduiască. Nastratin Hogea l-a primit bine pe străin și au mâncat împreună ciorbă de iepure.

După încă o săptămână, o mână de oameni au bătut la ușa lui Nastratin și l-au rugat să-i găzduiască, spunând că sunt rude cu acel călător care îi adusese iepurele. Hogea i-a primit și a împărțit între ei ce mai rămăsese din ciorba de iepure.

Săptămâna următoare, alți oameni au bătut la ușa lui Nastratin și l-au rugat să-i găzduiască, spunând că sunt vecini cu acel călător care îi adusese iepurele. Hogea i-a primit și i-a ospătat cum a putut mai bine.

După încă o săptămână, alți câțiva oameni au bătut la ușa lui Nastratin și l-au rugat să-i găzduiască, spunând că sunt vecini cu vecinii călătorului care îi adusese iepurele. Hogea i-a poftit în casă, iar când s-au așezat la masă, le-a pus în față castroane mari pline cu apă. Oamenii se uitau lung la castroane.

Văzându-le mirarea, Nastratin le-a spus:

– Poftiți de mâncați! Apa asta este apa de la apa în care a fiert iepurele adus de vecinul vecinilor voștri.

Haine groase

Într-o zi, Nastratin Hogea i-a strâns pe țăranii satului și le-a spus:

– Anul ăsta bumbacul trebuie întâi tors și apoi semănat, ca să sărim peste vânturatul lui. Apoi, trebuie să mai semănăm și lână, ca anul ăsta să ne facem haine groase pentru iarnă numai din ce produce satul nostru.

La închisoare

Odată, dregătorul orașului l-a chemat pe Nastratin Hogea la castel, i-a recitat niște versuri fără noimă și fără valoare, apoi i-a cerut părerea despre acestea.

Nastratin a răspuns:

– Din păcate, versurile Înălțimii Tale sunt foarte slabe.

Dregătorul s-a supărat și a poruncit ca Nastratin Hogea să fie aruncat în închisoare o zi și o noapte, fără pâine și apă.

A doua zi, a trimis după Nastratin și i-a recitat alte versuri, la fel de proaste ca cele de dinainte, și l-a întrebat ce părere are.

Nastratin nu a scos niciun cuvânt, s-a ridicat și a plecat. Dregătorul s-a supărat și a strigat:

– Ce înseamnă asta? Unde pleci?

Hogea s-a oprit și a răspuns:

– La închisoare!

Coada cocoșului

Un hoț a furat cocoșul lui Nastratin Hogea și l-a vârât în desagă. Hogea l-a văzut, la oprit și i-a spus:

– Stai, hoț nemernic! Dă-mi cocoșul înapoi!

Hoțul i-a răspuns:

– Mă jur pe Sfântul Abbas[1] că nu ți-am furat eu cocoșul.

Nastratin i-a răspuns:

– Jurământul pe Sfântul Abbas să îl cred sau să cred coada cocoșului, care se vede ieșind din desagă?!

Supărarea mortului

Într-o seară, Nastratin Hogea s-a certat cu vânzătorul de apă din cartier. După o vreme, vânzătorul de apă a murit și oamenii l-au chemat pe Nastratin Hogea, care era

[1] Personaj real, unchi al profetului Mohammad, ulterior sanctificat și foarte iubit de musulmanii șiiți. Dinastia Abbasidă, care a condus Imperiul Arab, se trage din acest Abbas.

cleric, să îngroape mortul. Nastratin a refuzat, iar când oamenii l-au întrebat din ce motiv refuză, el a răspuns:

– Acest mort este supărat pe mine. Nu ascultă ce-i spun.

La judecată

Un bărbat a venit în fața judecătorului și a pretins că Nastratin Hogea îi datorează o sută de dinari. Nastratin a fost și el adus la judecată.

Judecătorul l-a întrebat pe bărbat:

– Ai martori?

Acesta a răspuns:

– Da, pe Dumnezeu!

Atunci Nastratin Hogea a spus:

– Ca să poți depune mărturie, ai nevoie de un martor pe care judecătorul să-l cunoască.

Câinele de vânătoare

Orașul avea un dregător foarte zgârcit, care l-a chemat pe Nastratin Hogea și i-a spus:

– Tu ești cel mai bun la vânătoare din orașul nostru. Vreau să-mi aduci un câine de vânătoare care să fie suplu, cu picioarele lungi și să alerge ca vântul.

Nastratin a primit, a plecat și peste câteva zile a venit la castel aducând un câine vagabond.

Dregătorul s-a mirat când a văzut câinele și a spus:

– Eu vreau de la tine un câine slab, de vânătoare, care să alerge ca vântul, și tu îmi aduci un câine vagabond atât de mare?

Nastratin a răspuns:

– Onorate dregător, nu fiți îngrijorat. După o săptămână de stat în casa Înălțimii Voastre, acest câine va fi mai slab decât unul de vânătoare.

Poetul

Într-o zi, un poet i-a recitat lui Nastratin Hogea câteva versuri pe care le scrisese.

Hogea a spus:

– Versurile tale nu au nici cap și nici coadă.

Poetul s-a supărat și a început să-l înjure pe Nastratin.

Nastratin i-a răspuns:

– Bravo! Pe cuvântul meu că înjurăturile tale sunt mai bune decât poezia!

Nastratin poet

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Din domeniul poeziei știi ceva?

Nastratin a răspuns:

– Ce întrebare e asta? Eu însumi scriu poezii.

Atunci i-au cerut să recite câteva versuri scrise de el. Hogea a înșirat niște cuvinte fără rimă și fără măsură.

Oamenii au spus:

– Hoge, gata! Versurile tale nu au nici rimă și nici măsură.

Nastratin a răspuns:

– Sunteți niște proști. Voi nu știți că tot ceea ce nu are nicio noimă se cheamă poezie[1]? Eu compun poezie, nu rimă și nici măsură.

Diavolul din vis

Odată, un bărbat a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Aseară am văzut un diavol în vis și tare m-am speriat!

Hogea l-a întrebat:

– Ia spune-mi, cum arăta?

Bărbatul a răspuns:

– Ca un măgar.

Nastratin i-a spus apoi:

– Mergi liniștit acasă și nu te teme. Nu a fost diavolul. Mai degrabă îmi pare că te-ai speriat de umbra ta.

Iubirea

Într-o zi, un bărbat l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Pe cine iubești tu cel mai mult pe lume?

Nastratin a răspuns:

– Pe cine mă satură.

Bărbatul a continuat:

– Să dea Dumnezeu ca într-o zi să te satur eu cu mâncare bună! Asta înseamnă că pe mine mă iubești cel mai mult pe lume?

Hogea a răspuns:

– Din păcate, nu! Nu pot iubi pe credit.

[1] În Persia medievală, oamenii simpli obișnuiau să spună că poeții sunt nebuni, că versurile lor nu au o latură practică.

Firul domnului

Odată, Nastratin Hogea era așezat la masă cu o mână de prieteni și mâncau. A venit și un alt cleric, unul dintre învățații orașului, și toți l-au invitat să se așeze și să mănânce, dar învățatul s-a așezat departe de mâncare.

Toți i-au spus:

– Onorate Hoge, vino aici, ca să stai mai bine și să fii mai aproape de mâncare.

Clericul a răspuns:

– Nici o problemă. Eu am firul lung, ajung[1].

Dar cum s-a aplecat să ajungă la mâncare, cum a stricat aerul. Fără să stea pe gânduri, Nastratin Hogea a spus:

– Cred că firul domnului s-a rupt.

Faci cum știi

Rudele lui Nastratin Hogea l-au păcălit și i-au luat o nevastă atât de urâtă, că nici nu se putea uita la ea.

A doua zi după căsătorie, când Nastratin a dat să iasă din curte, nevasta l-a întrebat:

– Dragă Hoge, înainte să pleci, spune-mi și mie despre rudele tale, cum și în ce fel să mă comport.

Nastratin s-a întors și i-a răspuns:

– Faci cum știi, nu mă interesează. Numai pe mine să mă lași în pace.

[1] Aluzie la proverbul persan *Rismon sare deroz dorad,* cu sensul „Firul este lung"; Expresia se folosește referitor la o persoană care se descurcă în orice situație.

Partea lui Nastratin

Într-o zi, un cleric urcase în *membar* și predica oamenilor aflați în moschee:

– Oricine va recita două *rakate*[1] în plus la rugăciunea din seara asta, va primi în rai, de la Dumnezeu, o hurie[2] atât de mare, că va avea capul la nord și picioarele la sud.

Nastratin Hogea a răspuns:

– Nu-i nevoie. De unde știu eu ce parte din această hurie ajunge la mine?

Raiul sau iadul

Un cleric urcase în *membar* și predica oamenilor despre cât de bine este în rai și cât de rău este în iad. Când și-a terminat cuvântarea, i-a întrebat:

– Cine vrea să ajungă în rai?

Toți au ridicat mâna, în afară de Nastratin Hogea.

Predicatorul a întrebat din nou:

– Cine vrea să ajungă în iad?

Nimeni nu a mai ridicat mâna. Predicatorul s-a întors spre Nastratin Hogea și l-a întrebat:

[1] *Rakat* este primul capitol din Coran, cartea sfântă a musulmanilor. Acest capitol are șapte versete care sunt recitate în timpul celor cinci rugăciuni zilnice ale musulmanilor: dimineața, înainte de răsărit, de două ori; la prânz, de patru ori; seara, înainte de apusul soarelui, de patru ori; seara, după apusul soarelui, de trei ori; la miezul nopții, de patru ori.

[2] Întruchiparea frumuseții feminine, fecioare care îi vor aștepta pe credincioșii musulmani în rai.

– Stimate Hoge, tu nu vrei să ajungi nici în rai, nici în iad; unde vrei să ajungi la sfârșit?

Nastratin i-a răspuns:

– Chiar aici e foarte bine pentru mine. Sunt mulțumit și-i mulțumesc lui Dumnezeu pentru ce am.

Mângâierea bărbii

Odată, Nastratin Hogea îi lăsase ceva cu împrumut învățătorului satului. După un timp a venit la învățător ca să-i ceară lucrul împrumutat.

Învățătorul a răspuns:

– Mai așteaptă puțin, să termin lecția, și apoi voi merge să-ți aduc lucrul împrumutat.

Nastratin a așteptat până s-a plictisit. Învățătorul își mângâia barba și tot nu termina lecția începută.

Într-un final, Nastratin a mers la învățător și i-a spus:

– Tu mergi și adu-mi lucrul împrumutat. Între timp, stau eu aici și îmi voi mângâia barba în locul tău.

Mirosul urât

Într-o zi, un oaspete a venit la Nastratin Hogea și cei doi s-au așezat să stea de vorbă. Dintr-odată, oaspetele a stricat aerul și dinspre el a venit un miros urât. Ca să-i distragă atenția lui Nastratin, oaspetele s-a pornit pe tușit și pe lovit cu picioarele în pământ.

Nastratin i-a spus:

– Atât ai tușit și ai dat din picioare, că i-ai acoperit zgomotul. Cu mirosul ăsta urât sunt curios să văd ce vei face.

Scrisoare de departe

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea lângă nevasta lui, când aceasta i-a spus:

– Nu crezi că, dacă te-ai da puțin mai încolo, ar fi mai bine?

Nastratin s-a ridicat, a mers la staul, a încălecat măgarul și a plecat într-un sat aflat la câțiva *farsanghi* distanță. De acolo i-a trimis scrisoare nevestei și a întrebat-o dacă este suficient de departe și dacă trebuie să se îndepărteze mai mult.

Numele Domnului[1]

Într-o noapte de vară, Nastratin Hogea și nevasta lui dormeau pe acoperiș, când Nastratin a auzit un sunet în

[1] Musulmanii consideră că Dumnezeu are 100 de nume. Nouăzeci și nouă dintre ele sunt cunoscute oamenilor, dar unul este secret, necunoscut și acela care îl descoperă va primi absolut orice, chiar și imposibilul, din partea lui Dumnezeu.

casă și s-a trezit. A înțeles că în casă intrase un hoț, și-a trezit nevasta și a început să-i vorbească de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat:

– Hei, măi femeie, aseară ușa acoperișului era închisă și nu m-ai întrebat cum am coborât de pe acoperiș în curte.

Nevasta i-a răspuns:

– Nu, nu te-am întrebat. Cum ai coborât?

Nastratin a continuat:

– Foarte ușor. Am spus Numele Domnului, am pus mâna pe lumina lunii și am sărit în curte pe ea. Dumnezeu este mare și puternic!

Nastratin a spus apoi un nume, la întâmplare.

Hoțul, care căutând prin casă ajunsese pe acoperiș, l-a auzit și s-a bucurat. A pus mâna pe lumina lunii, a repetat Numele Domnului auzit de la Nastratin, a sărit de pe acoperiș și și-a rupt picioarele.

Nastratin i-a spus apoi nevestei:

– Scoală-te și adu un felinar, să vedem ce a făcut Numele Domnului.

Din curte, cu picioarele rupte, hoțul a strigat:

– Dumnezeu a făcut asta ca să pot sta la voi câteva zile, ca oaspete.

Versuri de toaletă

Odată, un om s-a întâlnit cu Nastratin Hogea și, fiind singuri, i-a recitat niște versuri nerușinate.

Nastratin l-a întrebat:

– Măi cutare, când ai compus versurile astea?

Omul a răspuns:

– Adineauri, când am fost la toaletă.

Hogea a continuat:

– Eram sigur! Când le-ai recitat, un miros urât a acoperit tot locul ăsta.

Casa lui Nastratin

Nastratin Hogea avea o casă veche, plină de crăpături, furnici, gândaci și alte insecte.

Într-o zi, fiind la muncă, vecinii l-au anunțat pe Nastratin că i-a ars casa din temelii, de nu a mai rămas nimic din ea. Auzind aceasta, Hogea și-a ridicat mâinile spre cer, mulțumind Domnului.

Vecinii s-au mirat și l-au întrebat:

– Nastratin, ce-i cu tine? Nu auzi că ți-a ars casa, de ai rămas să dormi sub cerul liber? Pentru ce mulțumești Domnului?

Hogea a răspuns:

– Dacă nu-mi ardea casa, n-aș fi știut cum să scap de insectele alea supărătoare.

Primarul cel ieftin

Odată, s-a întâmplat ca, mergând la baia publică, Nastratin Hogea să îl întâlnească pe primarul satului, care mergea tot într-acolo. Au pornit împreună.

Primarul l-a întrebat:

– Hoge, dacă n-aș fi fost primarul satului, ci o simplă slugă, cât aș fi valorat?

Nastratin a răspuns:

– Cinci dinari.

Primarul s-a supărat și i-a răspuns:

– Țăran prost ce ești! Ce prostii spui? Păi numai prosopul de baie ăsta scump cu care sunt înfășurat valorează cinci dinari!

Nastratin i-a răspuns:

– Păi eu chiar prețul prosopului l-am spus. Fără el, nu ai valora nimic!

Vorbele peștilor

L-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Peștii de ce nu vorbesc?

Hogea a răspuns:

– Cum să nu vorbească? Vorbesc, dar nu-i înțelegeți voi. Dacă nu mă credeți, băgați capul într-o găleată cu apă și vorbiți. Dacă vă înțelege cineva vorbele, acela înțelege și vorbele peștilor.

Peștii sărați

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– De ce este apa mării atât de sărată?

Hogea a răspuns:

– Parcă nu ați mâncat pește sărat până acum! Câțiva asemenea pești sărați ajung ca să săreze toată marea.

Nunta vecinului

Acasă la Nastratin Hogea a venit un bărbat și i-a spus:

– Se pare că vecinul tău face pregătiri de nuntă.

Hogea i-a răspuns:

– Și ce treabă am eu cu asta?!

Bărbatul a continuat:

– Am auzit că vrea să-ți aducă o tavă plină cu prăjituri.

Hogea i-a răspuns în continuare:

– Aha, și ce treabă ai tu cu asta?!

Plata cu aceeași monedă

Într-o zi, în lipsa altcuiva mai priceput, Nastratin Hogea a ajuns judecător în orașul lui. A venit o fată și a făcut plângere că un băiat a sărutat-o cu forța.

Hogea i-a răspuns:

– Eu zic să-i plătești cu aceeași monedă. Sărută-l și tu cu forța!

Hotărâre religioasă

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a dus la dregătorul orașului și i-a spus:

– Înălțimea Ta, simt că trebuie să merg în pelerinaj la Mecca, la casa lui Dumnezeu.

Dregătorul a spus:

– Să fii sănătos! Dumnezeu să-ți vegheze călătoria și să te întorci cu bine!

Hogea a continuat:

– Înălțimea Ta, nu am bani să fac pelerinajul.

Dregătorul i-a răspuns:

– Păi dacă nu ai bani, pelerinajul nu este obligatoriu.

Nastratin a continuat:

– Înălțimea Ta, eu de la dumneata vreau bani, nu hotărâri religioase!

Porumbeii fripți

Nastratin Hogea s-a întâlnit odată cu un bărbat care mâncase salată de vinete și pe barbă îi rămăsese puțină mâncare. Hogea l-a întrebat:

– Ce ai mâncat astăzi la prânz?

Bărbatul a răspuns:

– O mâncare strașnică! Șapte, opt porumbei[1] am fript și am mâncat cu ai mei.

Nastratin i-a răspuns:

– Se vede! Puțin din găinațul lor a rămas pe barba ta.

Memoria

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Câți ani aveai când te-ai însurat?

Hogea a răspuns:

– Nu mai știu. Nu mă ajută memoria. Nu-mi venise mintea la cap și nu înțelegeam nimic.

Pui de somn

Într-o seară, Nastratin Hogea fusese și el invitat la cina unui bogătaș. Văzând că gazda nu se mai oprea din vorbit și nu se grăbea deloc să poruncească să se aducă cina, Hogea a început să caște.

Gazda l-a întrebat:

– Onorate Hoge, de ce cești așa?

[1] Mâncarea gătită din porumbei era foarte scumpă în Evul Mediu, în Persia, și aducea automat un prestigiu deosebit celui care o mânca.

Nastratin a răspuns:

– Am două motive să casc: ori mi-e foame, ori mi-e somn. Însă trebuie să spun că astăzi, după prânz, am tras un pui de somn strașnic.

Vecinul curios

Într-o zi cu totul deosebită, Nastratin Hogea a vrut să cumpere o livadă de la un vecin. Vecinul a venit și a început să-și laude livada, pământul și pomii.

Nastratin l-a oprit și l-a întrebat:

– Dacă tot îți lauzi atât livada, de ce nu spui și care-i cea mai mare problemă a ei?

Mirat, vecinul s-a interesat:

– Care problemă?

Hogea a răspuns:

– Are un vecin curios.

Miracolul

Într-o zi, Nastratin Hogea le-a spus sătenilor că poate să facă miracole. Toți au rămas muți de uimire, dar apoi i-au cerut să dovedească.

Hogea a răspuns:

– Poftim, vă dovedesc. Pot să vă spun exact la ce vă gândiți toți acum.

Oamenii au răspuns:

– Spune, dacă știi!

Hogea a răspuns:

– Cu toții vă gândiți dacă eu pot sau nu pot să fac miracole.

Jumătate

Un bărbat a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Împrumută-mi o sută de dinari și dă-mi timp o lună de zile ca să-ți înapoiez împrumutul.

Nastratin i-a răspuns:

– Pot să te ajut numai cu jumătate din ce mi-ai cerut.

Omul s-a bucurat și și-a spus că își rezolvă treburile și cu cincizeci de dinari. A întins mâna după bani.

Hogea i-a răspuns:

– Am spus că-ți dau doar jumătate. Mi-ai cerut și bani, și timp – eu îți dau timp. Ba chiar îți dau mai mult de o lună, cât mi-ai cerut.

Cauza morții

Nastratin Hogea i-a spus unui prieten:

– Ai auzit că a murit prietenul nostru, cutare?

Prietenul a zis:

– Nu știam. De ce-a murit?

Hogea i-a răspuns:

– El, săracul, nu știa nici de ce trăiește, darămite să mai știe de ce a murit!

Om rău

Nastratin Hogea avea un cunoscut care era un om rău, un om ca un coșmar pentru restul sătenilor. Într-o zi, a auzit că omul cel rău a murit și a spus:

– Acum s-au liniștit și sătenii, și el.

Zi proastă

Nastratin Hogea tocmai frigea o găină pe jar, când câțiva amici au dat buzna în curtea lui, neanunțați și neinvitați.

Unul dintre acești prieteni a zis:

– Îți mulțumim ție, Doamne, că ne-ai dat și ziua de astăzi!

Nastratin s-a supărat și a răspuns:

– Nu face greșeala asta! De foarte multe ori, Dumnezeu nu-i permite omului să-și înghită nici mâncarea lui, ce să mai zic de a altuia!

Apoi i-a dat pe toți pe poartă afară.

Vizită întâmplătoare

Mergând pe drum în afara orașului, Nastratin Hogea a nimerit peste câțiva oameni care se opriseră să mănânce. S-a apropiat de ei și a spus cu o voce puternică:

– Binecuvântare vouă, celor din tribul Bahilan!

Unul dintre acei oameni i-a răspuns:

– Ce legătură au cei din tribul Bahilan cu noi? Dumnezeu e martor că niciunul dintre noi nu ține de acest trib.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Dacă însuși Dumnezeu este martor, eu regret vorbele spuse.

Apoi s-a așezat alături de ei și a început să mănânce cu poftă.

Fără minte

L-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Când te-ai căsătorit?

Hogea a răspuns:

– Înainte să-mi vină mintea la cap.

Turbanul cult

Un bărbat care nu știa să scrie și să citească a venit la Nastratin Hogea, i-a dat o scrisoare scrisă foarte urât și i-a spus:

– Onorate Hoge, te rog să-mi spui ce scrie aici.

Nastratin Hogea a încercat să citească scrisoarea și nu a reușit, căci scrisul era de nedescifrat. S-a întors spre bărbat și i-a spus:

– Îmi pare rău, dar nu pot citi scrisoarea.

Bărbatul s-a supărat și i-a strigat:

– Dacă nu știi să citești, de ce mai porți ditamai turbanul[1] pe cap?

Hogea și-a scos imediat turbanul de pe cap și l-a pus pe capul bărbatului. Apoi i-a spus:

– Poftim! Dacă tu crezi că turbanul aduce știința de carte, citește singur!

Sculatul devreme

Într-o zi, pe când Nastratin era copil, tatăl său i-a spus:

– Măi băiete, ar trebui să te scoli mai devreme.

[1] Toți clericii musulmani au absolvit o școală religioasă și știu să scrie și să citească. Ei poartă turban și, indirect, purtarea turbanului indică faptul că posesorul știe să scrie și să citească.

– De ce mai devreme, tată?

– Pentru că este un obicei sănătos. Uite, odată, când m-am trezit devreme, am găsit pe drum o pungă cu bani de aur.

– Dar poate că o pierduse cineva în ajun! i-a răspuns Nastratin.

– Nici vorbă, a spus tatăl. În ajun, punga nu era acolo. Aș fi văzut-o când veneam seara spre casă.

– Atunci, i-a zis Nastratin, cel care și-a pierdut banii s-a sculat chiar mai devreme decât tine. Așadar, este limpede că trezitul dimineața devreme nu e bun pentru toți oamenii.

Amintire

Un om i-a spus lui Nastratin Hogea:

– Stimate Hoge, dă-mi mie inelul tău ca amintire, și de fiecare dată când mă voi uita la el, o să-mi amintesc de tine.

Nastratin i-a răspuns:

– Nu ți-l dau! În felul ăsta, de câte ori vei vedea inelul pe mâna mea, și mai mult te vei necăji că nu ți l-am dat și te vei gândi și mai mult la mine.

Urechea sau capul

S-a întâmplat ca Nastratin Hogea să devină judecătorul orașului. Într-o zi, în fața lui s-au înfățișat doi oameni. Primul a spus:

– Acest om m-a mușcat de ureche și a rupt o bucată din ea.

Al doilea bărbat a spus:

– Minte, dreptule judecător! Singur s-a mușcat de ureche.

Hogea, vrând să judece corect între cei doi oameni, și-a apucat o ureche și a tras de ea, încercând să o ajungă cu gura, să o muște. Oricât a încercat, nu a reușit. Dar tot încercând, și-a pierdut echilibrul, s-a lovit cu capul de scaun și și-a spart capul. Apoi a spus:

– Nimeni nu poate să-și muște singur urechea, dar poate să-și spargă capul.

Binecuvântare

În toiul verii, Nastratin Hogea mânca înghețată[1].

Un trecător l-a întrebat:

– Ce mănânci?

Nastratin i-a răspuns:

– Baie.

Trecătorul s-a mirat și a întrebat din nou:

– Cum adică?

Nastratin a răspuns:

– Am auzit că baia este cea mai mare binecuvântare a Domnului.

La cumpărături

Nastratin Hogea a intrat într-o prăvălie cu haine. A luat o pereche de pantaloni și i-a îmbrăcat. A făcut câțiva pași cu ei și a văzut că nu i se potrivesc. I-a dezbrăcat, i-a întins vânzătorului și i-a spus:

– Ia pantalonii ăștia și dă-mi o cămașă în locul lor.

Vânzătorul i-a adus o cămașă, Hogea a îmbrăcat-o și a ieșit din prăvălie. Vânzătorul a ieșit după el și a spus:

– Nu ai plătit cămașa.

Hogea a răspuns:

– Păi în locul cămășii, ți-am dat pantalonii.

Vânzătorul a răspuns:

– Păi nici pantalonii nu i-ai plătit.

Nastratin i-a spus:

– Păi am plecat eu cu pantalonii, ca să-i plătesc?!

[1] Înghețata tradițională persană se numește *folude*.

Miros de supă

Într-o zi, lui Nastratin Hogea i s-a făcut poftă de supă și își spunea că, dacă ar avea un castron mare plin cu supă, nimic nu ar mai rămâne din ea.

Chiar atunci, cineva a bătut la poartă. Fără chef, Hogea s-a dus să deschidă poarta și a văzut că venise copilul vecinilor, care avea un castron mare în mână. Nastratin l-a întrebat:

– Ce vrei?

Copilul i-a arătat castronul mare și gol și i-a spus:

– Mama îți transmite salutări și spune că, dacă supa dumitale este gata, să ne dai și nouă un castron cu supă.

Mirat, Nastratin a clătinat din cap și i-a răspuns:

– Mare e mila ta, Doamne! Ce vremuri trăim! Vecinii îți miros și gândurile...

Datoria

Nastratin Hogea îi datora douăzeci și trei de dinari proprietarului prăvăliei de pe strada vecină. Într-o zi, stătea în prăvălia de pe strada sa, căci era prieten și cu proprietarul, când pe stradă a trecut proprietarul prăvăliei de pe strada vecină. Când l-a văzut pe Nastratin, a intrat în prăvălie și i-a zis:

– Ori îmi dai datoria, ori te fac de râs chiar aici, în fața oamenilor.

Nastratin l-a întrebat:

– Cât îți datorez?

Proprietarul a răspuns:

– Douăzeci și trei de dinari.

Nastratin a continuat:

– Foarte bine. Mâine îți voi da înapoi zece dinari, iar poimâine, alți zece dinari. Acum spune cât a mai rămas din datorie?

Proprietarul a răspuns:

– Trei dinari.

Hogea i-a spus:

– Tu ești om serios. Nu ți-e rușine? Pentru trei dinari vrei să mă faci pe mine de rușine!

Măgarul lui Timur

Într-o zi, Timur Leng l-a chemat pe Nastratin Hogea, i-a dat două mii de dinari, ca într-un an de zile să îl învețe carte pe măgarul său. Nastratin Hogea a acceptat.

Prietenii lui Nastratin s-au mirat și l-au întrebat:

– Hoge, ce înțelegere ai făcut tu? Dacă nu vei putea să-i înveți măgarul carte, Timur o să-ți taie capul.

Nastratin a răspuns liniștit:

– Nu fiți îngrijorați. Într-un an de zile se pot întâmpla multe. Poate că Dumnezeu vrea ca unul dintre noi trei să moară.

Cinci degete

Într-o zi, Nastratin Hogea mânca cu mare poftă la marginea drumului. Un cunoscut a trecut pe lângă el și l-a întrebat:

– De ce mănânci cu cinci degete[1]?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că nu am mai multe.

Casă sărmană

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea pe drum cu băiețelul lui. În depărtare, au văzut că un mort era dus la cimitir pentru îngropăciune.

Băiatul l-a întrebat:

– Tăticule, ce duc oamenii în cutia aia?

Nastratin i-a răspuns:

– Un om.

Băiatul a întrebat din nou:

[1] În mod tradițional, persanii mâncau cu mâna, tacâmurile fiind introduse relativ recent în Iran.

– Unde îl duc?

Nastratin i-a răspuns:

– Acolo unde nu este nici mâncare, nici căldură, nici lumină.

Băiatul a spus:

– Tăticule, înseamnă că îl duc acasă la noi.

Rugăciune fără efect

Unul dintre vecini a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Fata mea se poartă urât și se ceartă cu mine din orice. Hoge, scrie-mi o rugăciune pentru ea, să fie iar cuminte.

Hogea i-a răspuns:

– De-acuma eu sunt om bătrân și rugăciunea mea nu mai are putere la ea. Trebuie dusă la un tânăr de douăzeci și cinci de ani ca să o facă bine.

Grăbitul

Unul dintre vecinii lui Nastratin Hogea s-a căsătorit și, după trei luni, nevasta i-a născut un băiat. La petrecerea dată în cinstea nașterii copilului, l-au invitat și pe Nastratin Hogea și i-au cerut să aleagă un nume pentru copil.

Nastratin Hogea a răspuns:

– Să-i puneți numele „Grăbitul"!

Părinții s-au mirat și au întrebat:

– De ce?

Nastratin a răspuns:

– Pentru că a făcut drumul de nouă luni în doar trei.

Oala cu bumbac

Într-o zi, Nastratin Hogea a mers la târg cu o oală veche, să o vândă. Primul meșteriu s-a apropiat și s-a uitat cu atenție la oală. Apoi a spus:

– În fundul oalei este o gaură. O să curgă totul din ea.

Nastratin i-a răspuns:

– Da' de unde! De câțiva ani de zile nevasta mea ține bumbac în oala asta și până acum nu a curs deloc.

Ochelarii

Într-o noapte, Nastratin Hogea și-a trezit nevasta și i-a spus:

– Femeie, scoală repede și adu-mi ochelarii!

Femeia i-a adus ochelarii și l-a întrebat:

– E trecut de miezul nopții. Ce vrei să faci cu ochelarii?

Nastratin i-a răspuns:

– Visam foarte frumos adineauri, dar unele locuri nu le vedeam bine. Știi că nu văd bine fără ochelari.

Secretul genezei

Nastratin Hogea îmbătrânise și se descurca tot mai greu cu cele necesare vieții.

Oamenii l-au întrebat:

– Hoge, care este secretul genezei omului?

Nastratin a răspuns:

– Păi, cât am înțeles și eu din asta, omul trebuie să muncească zi și noapte ca un rob și să se împrumute de la

unul și de la altul. Apoi, trebuie să muncească zi și noapte ca să înapoieze datoriile făcute.

Ouă de rață

Odată, Nastratin Hogea mergea pe malul unei mlaștini, când dintre trestii s-a ridicat în zbor o rață. Nastratin și-a ridicat poalele caftanului și a pornit în fugă după rață. Un trecător l-a văzut și l-a întrebat:

– Ce faci, Hoge?

Din fugă, Nastratin i-a răspuns:

– Cum nu dă Dumnezeu să ouă rața aia și să pice oul drept în poala mea!

Postul islamic

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Dacă în luna postului Ramazan un bărbat își sărută nevasta, se consideră că a încălcat postul?

Hogea a răspuns:

– Dacă sunt proaspăt căsătoriți, postul este încălcat. Dacă au trecut doi ani de la căsătorie, nu știu. Însă dacă – așa cum e în situația mea – au trecut trei ani de la căsătorie, sunt sigur că postul nu este încălcat.

Pe vapor

Nastratin Hogea era călător pe o corabie, când pe mare s-a iscat o furtună puternică. Corabia se clătina în

toate părțile și amenința să se scufunde. Toți marinarii alergau pe punte și strângeau pânzele.

Dintr-odată, Nastratin a strigat:

– Fundul vasului se mișcă, ține-i bine capul!

Napul

Nastratin Hogea s-a întâlnit cu un prieten care i-a spus:

– Hoge, dacă ghicești ce am în mână, ți-l dau ție să faci omletă.

Nastratin a răspuns:

– Nu pot ghici numai din atât, mai dă-mi detalii.

Prietenul a continuat:

– De jur împrejur este alb și înăuntru este galben.

Nastratin a răspuns:

– Gata, am înțeles. Este vorba de un nap căruia i-ai scos miezul și pe care l-ai umplut cu morcov tocat.

Cutia cu bijuterii

Într-o noapte, un hoț a intrat în casa lui Nastratin Hogea și a furat cutia cu bijuterii a nevestei lui.

Nevasta a auzit ceva și s-a trezit din somn; imediat a căutat cutia cu bijuterii și a văzut că lipsește. S-a pus pe plâns și pe jelit, de l-a trezit pe Nastratin.

Pe jumătate adormit, Nastratin a liniștit-o:

– Nu fi îngrijorată. Cheia cutiei cu bijuterii e la mine.

Fuga de moarte

Odată, Nastratin Hogea a găsit o nucă pe drum și a vrut să o spargă cu o piatră, ca să-i mănânce miezul. Dar nuca i-a alunecat din mână și a sărit câțiva pași într-o parte.

Nastratin s-a mirat, a privit lung nuca și a spus:

– Ei, Doamne, toți fug de moarte. Chiar și nuca asta atât de mică.

Un pantof

Într-o zi, Nastratin Hogea își făcea spălarea rituală pentru rugăciune la marginea unui șanț cu apă. Dar a alunecat și unul dintre pantofi i-a căzut în apă și a pornit la vale, purtat de apă.

Nastratin Hogea s-a ridicat mâniat, a tras o bășină și a spus:

– Uite, îți dau spălarea rituală înapoi. Dă-mi și tu pantoful înapoi[1].

Plapuma

Într-o noapte rece de iarnă, Nastratin Hogea dormea liniștit în casa lui. La un moment dat, din stradă s-au auzit multe voci și strigăte. Nastratin s-a ridicat din așternuturi, s-a înfășurat în plapuma cu care era acoperit și a ieșit și el în stradă, să vadă ce se petrece.

[1] Acest gest murdărește omul care s-a curățat prin spălare înainte de rugăciune. În acest caz, trebuie făcută o nouă spălare rituală.

Fiind pe jumătate adormit, nu a putut opri hoțul, care într-o secundă i-a luat plapuma de pe umeri și dus a fost. Tremurând de frig, Nastratin a intrat imediat înapoi în casă. Nevasta l-a întrebat:

– Ce s-a întâmplat de strigau așa la ora asta, pe stradă?

Nastratin a răspuns:

– Nimic. S-au luat la ceartă pentru săraca mea plapumă.

Răspuns la întrebări

Într-o zi, un bărbat a venit la Nastratin Hogea să îl întrebe mai multe chestiuni care îl interesau.

Nastratin i-a spus:

– Dacă-ți răspund la întrebări, ce-mi dai în schimb?

Bărbatul i-a arătat desaga plină cu mere și a spus:

– Pentru fiecare răspuns, îți voi da un măr.

Nastratin Hogea s-a învoit și bărbatul a început să îl întrebe. La fiecare răspuns, Hogea primea un măr și îl mânca. Au continuat până când Nastratin a mâncat toate merele din desagă.

Mirat, bărbatul i-a spus:

– Mere nu mai am, dar pot să-ți pun o ultimă întrebare?

Hogea i-a răspuns:

– Întreabă.

Bărbatul l-a întrebat:

– Cum ai putut să mănânci atâtea mere?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă mai aveai un măr, rezolvam și întrebarea asta.

Trup și suflet

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea pe stradă, când un grup de copii au tăbărât pe el, vrând să-l necăjească. Ca să scape de copii, Hogea s-a ascuns printre niște dărâmături.

Proprietarul pământului plin de dărâmături l-a văzut, l-a poftit în casă și l-a pus la masă. În timp ce mâncau, l-a întrebat pe Nastratin:

– Onorate Hoge, care sunt semnele care prevestesc sfârșitul lumii?

Nastratin i-a răspuns:

– Unul dintre semne este că oricine are sufletul curat are trupul urât, iar oricine are trupul urât are sufletul curat.

Tuciurile

Într-o zi, Nastratin Hogea a împrumutat un tuci de la un vecin. După câteva zile, a pus un tuci mai mic în cel împrumutat și i l-a dat înapoi vecinului. Vecinul a întrebat:

– Păi cu tuciul cel mic ce este?

Hogea i-a răspuns:

– Tuciul dumitale avea pui în burtă. A născut și ți-am adus și tuciul mai mare, și puiul lui.

Vecinul s-a bucurat, a luat tuciurile și le-a dus în bucătărie.

După alte câteva zile, Nastratin s-a dus din nou la acel vecin să ceară un tuci cu împrumut, iar vecinul i-a dat tuciul. După o vreme, vecinul a venit acasă la Nastratin, să-i ceară tuciul înapoi.

Nastratin i-a răspuns:

– Să fii dumneata sănătos, tuciul dumitale a murit.

Vecinul s-a mirat și a răspuns:

– Cum așa? E posibil ca un tuci să moară?

Hogea i-a răspuns:

– La fel cum data trecută tuciul dumitale a făcut pui, tot așa de data asta a murit.

Coșciugul

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Atunci când ducem mortul cu sicriul spre cimitir, este mai bine să mergem în fața sau în spatele sicriului?

Nastratin a răspuns:

– Adevărul este că, dacă nu te afli tu în coșciug, nu mai contează dacă mergi în fața sau în spatele lui.

Formarea stelelor

Nastratin Hogea a fost întrebat:

Când răsare luna nouă ce se întâmplă cu luna cea veche?

Hogea a răspuns:

– Luna cea veche se face bucăți-bucățele și din acele bucățele se fac stelele.

Plesnesc de sătul

Într-o seară caldă de vară, Nastratin Hogea era invitat la o petrecere. Gazda pregătise șerbet[1] într-un tuci mare

[1] Băutură răcoritoare cu gusturi diverse de fructe. Se bea cu gheață când este foarte cald.

și îl pusese în mijlocul musafirilor. Fiecăruia dintre oaspeți îi dăduse o lingură pentru a mânca șerbet, iar el își oprise un polonic. După fiecare polonic băut din tuciul cu șerbet, spunea plin de încântare:

– Vai, vai, vai! Simt că plesnesc și mor de plăcere.

Nastratin s-a supărat din pricina comportamentului gazdei, i-a luat polonicul din mână și i-a spus:

– Gata! Acuma dă-ne și nouă polonicul! Mai lasă-ne și pe noi să murim de plăcere.

Izvorul

Odată, Nastratin Hogea mergea de ceva vreme pe un câmp și i se făcuse tare sete. În depărtare, a văzut o fântână și s-a grăbit spre ea. Când a ajuns la fântână, a văzut că era astupată cu un capac din lemn. Fiind foarte însetat, a scos capacul, apa a țâșnit din fântână și l-a udat fleașcă.

Nastratin s-a supărat și i-a spus apei:

– Uite, din cauza prostiilor pe care le faci, ți se înfundă gura cu capacul de lemn!

Focul iarna

Îmbătrânit și văduv fiind, Nastratin Hogea s-a hotărât să își ia o altă nevastă, mai tânără. Unul dintre prieteni, când l-a auzit, i-a spus:

– Ce ai, Hoge? De asta îți arde ție acum? Mai bine ai face să te gândești la cele veșnice, că ți s-a apropiat sfârșitul.

Nastratin i-a răspuns:

– Tare prost mai ești! Păi tu nu știi că iarna focul încălzește mai bine[1]?

De obicei

Un prieten s-a întâlnit cu Nastratin Hogea și l-a întrebat:

– Ce mai faci? Cum mai ești?

Nastratin i-a răspuns:

– Acum sunt bine, dar de obicei fac rău.

Bravo!

Odată, Nastratin Hogea era la vânătoare cu dregătorul orașului, într-o pădure. Dintr-odată, o căprioară a trecut prin fața lor. Dregătorul a tras repede cu arcul spre ea, dar căprioara a țâșnit și a scăpat cu fuga, neatinsă de săgeată.

Atunci Nastratin a strigat cu voce tare:

– Bravo ție!

Dregătorul s-a supărat și l-a mustrat:

– Ce faci, prostule? Îți râzi de mine?

Nastratin i-a răspuns:

– Ba deloc. Căprioarei i-am spus „bravo!". Merită, căci a țâșnit la timp și a reușit să scape de săgeata ta cea iute.

Acceptarea rugăciunii

Nastratin Hogea s-a îmbolnăvit și a căzut la pat. Întreaga familie și rudele mai îndepărtate au venit să îl viziteze și să se roage pentru sănătatea lui.

[1] Aluzie la un proverb persan care spune „Iarna plăcerea focului este mult mai mare".

După câteva zile în care a avut toată casa plină, Nastratin s-a săturat de atâția oaspeți, s-a ridicat din pat și le-a spus:

– Dumnezeu a primit rugăciunile voastre și m-am însănătoșit. Dar acum mai duceți-vă și la casele voastre.

Politețea nepotrivită

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea spre satul lui și s-a oprit la umbra unui pom, să mănânce din puțina mâncare pe care o avea. Cum mânca el, a văzut că se apropie un călăreț pe care îl cunoștea. Când a ajuns la el, din politețe, l-a salutat și l-a poftit să mănânce cu el.

Călărețul imediat a descălecat și i-a spus:

– Mulțumesc, o să mănânc și eu. Dar de ce să-mi leg calul?

Regretând invitația făcută, Nastratin i-a răspuns:

– Leagă-l de limba mea cea lungă.

Vocea lui Nastratin

Odată, Nastratin Hogea alerga și cânta în același timp. Un cunoscut l-a întrebat:

– Ce faci, Hoge? Așa se cântă, din alergare?

Nastratin s-a oprit și i-a răspuns:

– Nevastă-mea zice că vocea mea se aude mai bine de departe. De asta alerg, să o aud și eu de departe.

Fierăstrăul

Într-o zi, unul dintre prietenii lui Nastratin Hogea a găsit o lamă mare din metal. A mers cu ea la Hogea și l-a întrebat:

– Ce să fie asta, Nastratin?

Hogea s-a uitat lung și a răspuns:

– Este un fierăstrău, dar încă nu i-au crescut dinții.

A murit pisica

Când era copil, Nastratin Hogea s-a întâlnit pe stradă cu un vecin care se întorcea dintr-o călătorie.

Vecinul l-a salutat, l-a întrebat ce e nou prin oraș și ce mai face pisica lui – o pisică mare roșcată, la care ținea mult.

– Pisica ta a murit, i-a răspuns Nastratin.

– Of, ce veste tristă! Nu puteai să mi-o spui mai pe ocolite?

– Cum să ți-o spun altfel? l-a întrebat Nastratin.

– Puteai să spui așa: „Într-o zi, era foarte cald, pisica ta roșcată a vrut să urce pe acoperiș, dar acoperișul era fierbinte, pisica a sărit și a alunecat, a vrut să se agațe cu ghearele, dar nu a reușit. A căzut..." Așa, aș fi avut și eu timp să mă pregătesc pentru vestea cea rea!

– Ai dreptate. Te rog să mă ierți, i-a răspuns Nastratin.

– Ei, acuma așa a fost să fie, i-a răspuns vecinul. E trist, dar ce pot să fac? Biata mea pisicuță... Mai bine spune-mi ce face scumpa mea soție?

– Tocmai asta voiam să-ți spun. Într-o zi, era foarte cald, soția ta a vrut să urce pe acoperiș, dar acoperișul era fierbinte...

Părere de rău

Într-o zi, oamenii l-au invitat pe Nastratin Hogea la o petrecere. Gazda i-a pus în față pâine, unt și miere. Nas-

tratin a mâncat tot, ba chiar a lins și castronul în care fusese mierea.

Gazda l-a mustrat:

– Nastratin, să nu mai mănânci atâta miere goală, că o să te doară burta și o să-ți pară rău.

Hogea i-a răspuns:

– Știe Dumnezeu cui îi pare mai rău de mierea asta: mie sau dumitale!

Scărpinatul

Într-o noapte, Nastratin Hogea dormea lângă un prieten. Dintr-odată, a început să îl mănânce capul și s-a apucat să scarpine capul prietenului, care dormea lângă el.

Prietenul s-a trezit din somn și l-a întrebat:

– Ce faci, măi omule? De ce îmi scarpini capul?

Nastratin i-a răspuns:

– Credeam că e capul meu, dar văd că oricât scarpin, nu-mi place și nu îmi trece mâncărimea.

Doi judecători

Judecătorul orașului s-a schimbat și Nastratin Hogea a mers și el să îl cunoască pe noul judecător. S-au pus pe vorbit și, la un moment dat, Nastratin a spus:

– Este ceva foarte important să fii judecător. Dacă ești progresist, e ca și cum ai fi doi judecători. Dacă ești retrograd, de fapt ești jumătate de judecător.

Nastratin călărește invers

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea spre moschee cu elevii lui. El călărea înainte și elevii îl urmau pe jos. La un moment dat, Nastratin a descălecat, apoi a încălecat invers pe măgar și și-a continuat drumul în fruntea elevilor.

Elevii l-au întrebat:

– Ce faci, învățătorule? De ce călărești cu fața înapoi?

Nastratin le-a răspuns:

– Pentru că stăteam cu spatele la voi, iar dacă ați merge voi înainte, ați sta voi cu spatele la mine. Călărind invers, nu stau cu spatele la voi și nici voi, cu spatele la mine.

Pansament cu vată

Nastratin Hogea s-a dus la frizer să se tundă. Frizerul era neîndemânatic și în câteva locuri l-a tăiat cu foarfeca și l-a pansat cu vată, să nu mai curgă sânge. Regretând că venise la frizer, Nastratin s-a ridicat de pe scaun și i-a spus:

– Stimate frizer, gata! Mi-ai însămânțat jumate de cap cu bumbac, jumătatea cealaltă vreau să o însămânțez singur.

Despre vaci

Odată, Nastratin Hogea i-a întrebat pe elevii lui:

– Dacă două vaci merg una în urma celeilalte, pe o uliță îngustă, și se întâmplă ca vaca din urmă să agațe coada vacii din față cu coarnele, care dintre vaci poate spune că s-a agățat de cealaltă?

Elevii s-au gândit și au răspuns:

– A doua vacă.

Nastratin le-a răspuns:

– Nu!

Atunci elevii au spus:

– Prima vacă.

Nastratin a negat din nou:

– Nici aceea!

Elevii au continuat:

– Amândouă vacile!

Dar Hogea a negat iarăși:

– Nu!

Abia atunci elevii au întrebat:

– Atunci, care vacă?!

Nastratin le-a răspuns:

– Niciuna, căci vacile nu pot vorbi!

Politețea

Nastratin Hogea era odată în vizită la dregătorul orașului. Cum stăteau și mâncau, dregătorul a strănutat de câteva ori și de fiecare dată, parcă intenționat, drept în fața lui Nastratin, de i-a udat toată fața.

Cu fața udă, Nastratin l-a întrebat:

– Onorate dregător al nostru, după părerea Domniei Tale, este politicos ce ai făcut?

Dregătorul i-a răspuns:

– Da, în orașul nostru strănutatul nu este interzis.

Atunci Nastratin a tras un vânt puternic drept spre dregător. Dregătorul s-a supărat și l-a mustrat:

– Ce faci, nesimțitule? Cum îndrăznești să faci asta la masă?

Nastratin i-a răspuns:

– Bășina nu este interzisă în orașul nostru.

Cunoașterea datoriei

Nastratin Hogea s-a dus într-o zi neinvitat la o petrecere. Unul dintre oaspeți l-a întrebat:

– Hoge, dumneata nu ești invitat. De ce ai venit?

Nastratin i-a răspuns:

– Poate că gazda nu își cunoaște îndatoririle, dar eu le cunosc pe ale mele și le îndeplinesc întocmai.

Nastratin poftește mai mult

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a pus șaua măgarului pe umăr și a pornit la drum. S-a întâlnit cu dregătorul orașului, care l-a salutat și l-a întrebat:

– Ce mai faci, Nastratin?

Nastratin i-a răspuns:

– Ce să fac? Îmi trăiesc și eu zilele.

Dregătorul i-a spus:

– Nastratin, știi că eu țin la tine și vreau să te ajut. Ia spune, vrei o pungă cu bani din aur, sau un măgar, sau câteva oi, sau o livadă cu pomi fructiferi?

Nastratin i-a răspuns:

– Dreptule dregător al nostru, dacă mi-ați da o pungă cu galbeni să îmi schimb hainele peticite, și un măgar care să mă care în spate, și câteva oi de care ați amintit și pe care să le pasc în grădina cu pomi fructiferi, toată viața m-aș ruga pentru dumneata.

Lumea cea strâmbă

Odată, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– De ce dimineața unii oameni merg în partea asta, iar alții merg în partea cealaltă?

Hogea le-a răspuns:

– Pentru că, dacă ar merge toți într-o parte, partea aceea ar fi mai grea, pământul s-ar deplasa și s-ar strâmba, și tot echilibrul lumii s-ar pierde.

Minaretul

Nastratin Hogea, împreună cu o mână de prieteni, se apropiau de un oraș și de la depărtare au văzut minaretele înalte ale moscheilor.

Unul dintre prieteni l-a întrebat pe Nastratin:

– Hoge, cum se construiesc asemenea minarete înalte?

Nastratin i-a răspuns:

– La început, fac o groapă în pământ, apoi pun pietre peste pietre și le lipesc cu pământ, până construiesc minaretul.

Rugăciune într-un picior

Nastratin Hogea își făcea spălarea rituală de dinainte de rugăciune, când apa i s-a terminat și piciorul stâng a rămas nespălat. La rugăciune a stat într-un picior, iar după aceea oamenii l-au întrebat de ce s-a rugat așa.

Nastratin le-a răspuns:

– Pentru că piciorul stâng nu era spălat pentru rugăciune.

Nastratin și chitara

Într-o zi, Nastratin Hogea participa la o petrecere și invitații l-au rugat să le cânte ceva la chitară. Imediat, Nastratin a luat chitara, i-a desprins o coardă și s-a așezat înapoi. Oaspeții l-au întrebat:

– Păi ce faci, Hoge, așa se cântă la chitară? Trebuie să-ți treci degetele peste toate coarde ca să cânți bine, nu să desprinzi una dintre ele.

Nastratin le-a răspuns:

– Cei care vor să găsească coardele le caută cu degetele. Eu am găsit o coardă și nu mai e nevoie să mai caut altele.

Despăgubirea

Într-o zi, un vecin a venit la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Hoge, câinele dumitale a mușcat-o de picior pe nevastă-mea.

Nastratin i-a răspuns:

– Așa, și ce vrei de la mine?

Vecinul i-a spus:

– Păi, câinele este al dumitale. Trebuie să-mi despăgubești nevasta.

Apoi Nastratin i-a răspuns:

– Ce s-a întâmplat nu mai poate fi schimbat. Trimite-ți și dumneata câinele să o muște de picior pe nevastă-mea și suntem chit.

Plata frizerului

Într-o zi, Nastratin Hogea, deși aproape chel cu totul, s-a dus la frizer să se tundă și i-a plătit ca de obicei. A trecut o vreme și a mers din nou la frizer, dar nu a mai plătit.

Când dădea să iasă din frizerie, frizerul l-a întrebat:

– Păi și plata?

Nastratin i-a răspuns:

– Păi nu vezi că jumătate din capul meu nu mai are păr deloc? Mă tunzi de două ori și abia atunci meriți banii pentru o tunsoare. Când ți-am dat bani data trecută, ți-am plătit și pentru tunsoarea de astăzi.

Oaspetele prost

Într-o seară, Nastratin Hogea avea un oaspete și cei doi se culcaseră. Era trecut de miezul nopții, când oaspetele s-a trezit din somn ca să meargă la toaletă. A văzut că și Nastratin, care era întins lângă el, era treaz și i-a spus:

– Hoge, felinarul este în stânga ta. Ridică-te și dă-l încoace să luminez, că nu văd nimic.

Nastratin i-a răspuns:

– Tare prost ești! În bezna asta, de nu se vede nimic, cum îmi dau eu seama care este stânga și care dreapta?

Ciorba de gâscă

Într-o zi, Nastratin Hogea a văzut pe iazul de lângă sat un cârd de gâște sălbatice. În fel și chip a încercat sa prindă una, dar nu a reușit. Atunci s-a așezat pe malul

lacului, a scos din desagă o bucată de pâine, a muiat-o în apa lacului și s-a apucat să mănânce. Un cunoscut care trecea prin apropiere l-a văzut și l-a întrebat:

– Ce faci, Hoge?

Nastratin i-a răspuns:

– Mănânc ciorbă de gâscă.

Creierul lui Nastratin

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Creierul tău în ce parte a capului se găsește?

Hogea a arătat cu mână spre partea de jos a spatelui.

Oamenii au continuat:

– Onorate Hoge, acolo este exact partea opusă creierului!

Nastratin le-a răspuns:

– Până nu vezi pragul de jos, nu îl cunoști pe cel de sus.[1]

Lucrarea destinului

Într-o zi, Nastratin Hogea strângea pepeni pe o tarla și a fost văzut de paznic. Paznicul a venit în fugă și i-a strigat:

– Ce faci aici, omule?

Speriat, Nastratin a răspuns:

– Împlinesc lucrarea Domnului.

Paznicul s-a apropiat și mai mult și a continuat:

– Cum împlinești lucrarea Domnului pe tarlaua mea?!

Hogea s-a uitat în jur, a văzut o balegă de vacă și i-a arătat-o paznicului. Dar acesta i-a răspuns:

[1] Referire la proverbul persan *Har chizi be zedesh shenokhte misha-vad*, care se traduce prin „Fiecare lucru este cunoscut prin opusul său". Ex: lumina prin întuneric, frigul prin căldură etc.

– Păi asta e balegă de vacă, nu e de la tine.

Nastratin a izbucnit:

– Măi omule, păi dacă nu mă lași să împlinesc lucrarea Domnului!

Sforăitul

Într-o seară, soția i-a spus lui Nastratin Hogea:

– Hoge, de ce sforăi atât de tare atunci când dormi?

Nastratin i-a răspuns:

– De ce minți, femeie? Data trecută când mi-ai mai spus de sforăit, am stat treaz două nopți și nu am auzit deloc să fi sforăit.

Cioara

Într-o zi, nevasta lui Nastratin Hogea spăla haine. O cioară s-a apropiat încet, a luat bucata de săpun în cioc și a zburat cu ea cu tot. Femeia l-a strigat pe Nastratin și i-a spus:

– Vino încoace, că o cioară a furat bucata de săpun!

Nastratin s-a uitat la cioară și a spus:

– Nicio problemă. Ea are mai multă nevoie de săpun decât noi. Nu vezi cât de negre îi sunt hainele?

Capul vacii

Într-o zi, o vacă bea apă dintr-o găleată și nu a mai putut scoate capul din aceasta. Oamenii au venit și l-au întrebat pe Nastratin Hogea cum să scoată capul vacii din găleată.

Nastratin Hogea a venit repede la fața locului, a văzut vaca și le-a spus:

– Repede, tăiați-i capul, până nu moare!

Oamenii au trimis după măcelar, care a tăiat repede gâtul vacii. Dar capul tot în găleată rămăsese, și iarăși l-au întrebat pe Hogea cum să scoată capul din găleată. Nastratin Hogea a răspuns:

Am încercat și altfel, dar acum nu mai avem ce face decât să spargem găleata.

Iar oamenii au spart găleata și au scos capul vacii.

Transpirația neagră

Nastratin Hogea avea o slugă cu pielea foarte neagră, pe nume Amod. Era în toiul Sărbătorii Primăverii[1] și acesta îmbrăcase haine noi. Tocmai se apucase să scrie o scrisoare de felicitare către un prieten, când câteva picături de cerneală i-au căzut pe hainele noi. Hogea a încercat să se strecoare să schimbe hainele, dar nevasta l-a văzut și a început să strige la el:

– Nu meriți să ai haine noi pe tine!

[1] Sărbătoarea Primăverii, sau *nou ruz*, cum se numește în persană, este cea mai mare sărbătoare iraniană și coincide cu prima zi a primăverii astronomice. Este echivalentul Sărbătorii Paștelui la creștini. Cu această ocazie, oamenii trebuie să își curețe casa și să îmbrace haine noi.

Nastratin i-a răspuns:

– Draga mea, ce vorbă-i asta? Tu nu știi despre ce e vorba!

Nevasta l-a întrebat atunci:

– Atunci spune tu despre ce e vorba! Cum ai murdărit hainele?

Hogea i-a răspuns:

– Păi să vezi: astăzi fiind mare sărbătoare, Amod a venit să-mi sărute mână. Dar era transpirat și câteva picături au picat pe hainele mele și așa s-au murdărit.

Dorința lui Nastratin

Într-o zi, la Nastratin Hogea a venit un derviș[1] și a pretins că poate face minuni:

– Eu pot face ca omul mut din naștere să vorbească din nou, să cânte ca o privighetoare.

Nastratin i-a răspuns:

– Măi dervișule, dacă vrei să cred că poți face minuni, ia-i graiul nevestei mele. Să nu mai scoată o vorbă, iar eu îți voi plăti și mă voi ruga pentru tine toată viața mea.

Inelul pierdut

Într-o noapte, Nastratin Hogea și-a pierdut inelul și oricât a căutat, nu l-a mai găsit. A ieșit apoi în curte și s-a apucat să îl caute și acolo. Nevasta l-a văzut și i-a strigat:

[1] Dervișii erau călugări cerșetori, propovăduitori ai învățăturilor coranice. Aceștia cutreierau lumea islamică și trăiau din pomeni. Foarte respectați de către oameni, propovăduiau credința în Dumnezeu prin dragoste și nu prin dogmă, cum o face clerul. Erau organizați în ordine stricte și au avut un rol foarte important în promovarea Islamului. Știau să scrie și să citească, dar au dispărut, fiind eliminați de cler.

– Ce faci, Hoge? Tu ai pierdut inelul în casă. De ce îl cauți acum în curte?

Nastratin i-a răspuns:

– Nu te duce mintea deloc, nevastă! Păi n-ai văzut cât l-am căutat degeaba în casă? Îl caut acum și în curte. În plus, în curte este mai multă lumină.

Nimic

Nastratin Hogea, încălecat pe o cămilă, venea prin deșert cu o caravană, mergând spre orașul lui. La marginea drumului a văzut niște mărăcini cu fructe mici și dulci, roșii și coapte. Cum îi era foame, a descălecat să mănânce fructele sălbatice, dar chiar atunci o suflare puternică de vânt a smuls toate fructele din mărăcini și le-a dus departe.

Oamenii care veneau în spatele lui l-au întrebat:

– Ce mănânci singur acolo, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Dacă va bate vântul până la sfârșitul călătoriei, se pare că nimic.

Leac pentru sughiț

Într-o zi, Nastratin Hogea intră în prăvălia unui spițer și îi cere ceva împotriva sughițului.

Spițerul sloboade un urlet și se năpustește cu pumnii și picioarele asupra lui Nastratin. Hogea cade, spărgând câteva sticle și borcane așezate pe rafturi și se lovește destul de rău. Se ridică, plin de vânătăi, și-l întreabă pe spițer:

– Ce te-a apucat, omule? Ești nebun? De ce te-ai repezit la mine să mă bați?

– Pentru că se știe că nu există leac mai bun împotriva sughițului decât o sperietură zdravănă!

Atunci Nastratin își scoate turbanul și îi spune cu obidă:

– Dar nu sughit eu, ci fiul meu!

Mantaua

Iarna, Nastratin Hogea când își dădea jos mantaua, îi încheia întotdeauna nasturii și o agăța în cui, pe perete. Abia apoi venea lângă foc să se încălzească.

Un cunoscut la care venise în vizită l-a întrebat de ce mai încheie nasturii, dacă tot pune mantaua în cui. Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că vreau să păstreze căldura ca atunci când am dat-o jos; când o iau iar pe mine, vreau să fie la fel.

Așternuturile

Într-o noapte, Nastratin Hogea dormea pe acoperiș. În somn, a visat ceva care l-a făcut să se ridice, să cadă de pe acoperiș și să-și rupă mâinile și picioarele.

Prietenii au venit să-l viziteze pe bolnav și să-l întrebe cum se simte.

Nastratin le-a răspuns:

– Ca să înțelegeți foarte bine cum mă simt, puneți-vă așternuturile pentru somn la noapte pe acoperișul casei mele și cădeți de acolo.

Amenințarea măgarului

Într-o zi, Nastratin Hogea făcea curat în staulul măgarului, când deodată și-a strigat băiatul și i-a spus:

– Măi băiete, de azi înainte să nu-i mai dai nimic de mâncare măgarului ăstuia leneș; poate mai termină și el cu lenea asta.

Băiatul i-a strigat și el din afara staulului:

– Bine.

Când a ieșit din staul, Nastratin i-a șoptit băiatului la ureche:

– Fii atent! Să nu care cumva să faci ce ți-am spus și să nu-i dai de mâncare măgarului. Am spus vorbele alea numai așa, ca să-l amenințe și să termine cu lenea.

Femei și bărbați

Nastratin Hogea stătea înconjurat de oameni și le vorbea. Fiind mulți și înghesuiți, li s-a făcut cald. Cum era cald, oamenii au spus că în Africa este atât de cald, încât oamenii umblă dezbrăcați.

Mirat, Nastratin i-a întrebat:

– Păi, dacă umblă dezbrăcați, ei cum mai deosebesc femeile de bărbați?

Condiția divorțului

Într-o zi, Nastratin Hogea era în bazar și căuta de cumpărat pentru nevasta lui o cămașă cusută cu fir de aur. Un prieten l-a văzut și l-a întrebat:

– Cum vine asta, Hoge? Păi nu ziceai că o să divorțezi de nevasta ta? În loc să divorțezi, îi cumperi cămașă cu fir de aur?

Hogea i-a răspuns:

– Ba divorțez, dar nevasta mi-a pus o condiție. Dacă vreau să meargă cu mine în fața judecătorului și să accepte divorțul, trebuie să-i cumpăr o cămașă cusută cu fir de aur.

Ulcica

Într-o zi, nevasta i-a spus lui Nastratin Hogea:

– S-a găurit ulcica de la toaletă[1]. Curge toată apa din ea.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Nicio problemă! Întotdeauna te spălai după ce mergeai la toaletă. De data asta, fă invers: întâi te speli și apoi mergi la toaletă.

Fapta bună

Într-o zi, Nastratin Hogea sădea un copac în grădină. Un prieten care trecea pe uliță l-a văzut și i-a spus:

[1] Musulmanii nu foloseau hârtie igienică după folosirea toaletei, ci se spălau cu apă.

– Hoge, ce mai vrei? Ai îmbătrânit și ești cu un picior în groapă. Vrei să mai mănânci din fructele pomului, de îl sădești acum?

Nastratin s-a întors și i-a răspuns:

– Vai de capul tău! Eu fac o faptă bună. Până acum, alții au sădit și eu am mâncat. Acum sădesc eu și vor mânca alții.

Necinstea

Într-o zi, Nastratin Hogea a căzut la pat, grav bolnav. Deși nu mai avea speranțe să se facă bine și să trăiască, și-a chemat nevasta și i-a spus:

– Măi femeie, du-te și îmbracă-te cu cele mai bune haine pe care le ai, aranjează-te și boiește-ți chipul și apoi vino și stai lângă mine.

Femeia i-a răspuns:

– Cum așa? Tu ești atât de bolnav, și eu să mă gătesc? Toți oamenii ar crede că aștept să mori.

Nastratin i-a spus:

– Măi femeie, eu oricum știu că te bucuri. Ce gândesc ceilalți nu mă interesează. Eu vreau ca atunci când îngerul Ezrail[1] va veni să-mi ia sufletul, să-i placă de tine și în locul meu să te ia pe tine pe lumea cealaltă.

Soarele sau luna

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea de vorbă cu alți oameni. Oamenii l-au întrebat:

– Care este mai important, soarele sau luna?

[1] Înger al Domnului; musulmanii consideră că la moartea unui om, acest înger coboară și îi ia sufletul.

Nastratin a căzut puțin pe gânduri și a răspuns:

– Ce întrebare mai e și asta? E limpede că luna este mai importantă. Soarele luminează ziua, când oricum este lumină. Luna însă luminează noaptea, când e întuneric, așadar e mai importantă decât soarele.

Chibritul

Odată, Nastratin Hogea a văzut că un om pusese o cutie cu chibrituri în bazinul din fața moscheii și încerca să le aprindă.

Nastratin i-a spus:

– Tare prost ești! Ce faci aici?

Bărbatul i-a răspuns:

– În timp ce mă spălam, mi-au căzut banii în bazin. Vreau să aprind chibriturile astea, ca să-i găsesc.

Hogea a continuat:

– Ești nebun! Păi nu știi că nu se poate aprinde chibritul în apă?

Bărbatul i-a răspuns:

– Onorate Hoge! Dumneata, că ești atât de deștept, ia spune cum să fac să îmi găsesc banii în bazin!

Nastratin i-a spus:

– Mai întâi trebuie să aprinzi chibritul uscat deasupra apei și abia apoi bagi repede chibritul aprins în apă. În felul acesta, vei vedea mult mai bine.

Bobul de strugure

Într-o zi, Nastratin Hogea pusese câteva coșuri cu struguri pe măgar și îl ducea de căpăstru spre oraș. Copii satului l-au înconjurat și se rugau de el:

– Nene Hogea, dă-ne și nouă struguri!

Nastratin, când a văzut cât sunt de mulți, a socotit că dacă va da fiecăruia un ciorchine, nu va mai rămâne nimic din strugurii lui. Așa că a luat un ciorchine dintr-un coș și a dat fiecărui copil o boabă de strugure. spunând:

– Gustul trebuie încercat și nu mă lasă inima să nu vă dau. Gustul unei boabe este la fel ca gustul unui ciorchine, așa că vă ajunge câte o boabă fiecăruia.

Casa măreață

Într-o zi, Nastratin Hogea trecea pe lângă o moschee și și-a spus:

– Dumnezeu să-l ajute pe cel care a construit casa asta măreață!

Căscatul

Într-o seară, Nastratin Hogea fusese invitat la o petrecere la care gazda nu se mai oprea din vorbit. Hogea stătea într-un colț, se plictisise teribil și căsca fără întrerupere. Unul dintre oaspeți s-a întors spre el și i-a spus:

– Onorate Hoge, dumneata nu deschizi gura. Nu ai nimic de spus?

Nastratin i-a răspuns:

– Atât de mult mi-am deschis gura, că e gata-gata să se rupă.

În ajutor

Într-o zi, un bărbat a căzut într-un puț și nu a mai putut ieși. S-a pus pe urlat, ca să-l audă cineva și să-l ajute.

Nastratin Hogea, care trecea prin apropiere, l-a auzit, a venit la gura puțului și i-a spus:

– Mă duc să cumpăr frânghie și mă întorc cu ea să te scot din puț. Să nu pleci nicăieri și să mă aștepți!

Vaca iute

Odată, dregătorul orașului i-a chemat pe toți oamenii în piața publică, să joace *ciogan*[1]. Nastratin Hogea a încălecat pe vaca lui bătrână și s-a dus în piață.

Dregătorul a izbucnit în râs când l-a văzut și i-a spus:

– Măi Hoge, la jocul de *ciogan* fiecare vine cu calul cel mai bun și mai rapid pe care îl are. Și tu vii cu vaca asta, care abia își târăște zilele?

Nastratin i-a răspuns:

– Acum zece ani, vaca asta era o vițică sprintenă ca vântul și nici caii nu o întreceau la galop.

Promisiune

L-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Câți ani ai?

Hogea a răspuns:

– Patruzeci de ani.

După zece ani, din nou l-au întrebat pe Nastratin câți are, iar el a răspuns la fel:

– Patruzeci de ani.

Oamenii i-au spus:

– Păi și acum zece ani ai spus că ai tot patruzeci de ani.

Nastratin a răspuns:

– Păi voi nu știți că vorba bărbătească e ca o promisiune?! Peste alți zece ani, dacă mă veți întreba, vă voi răspunde că am tot patruzeci de ani.

[1] Joc persan antic asemănător cu jocul de polo călare.

Cu cuțitul

Într-o zi, Nastratin Hogea a vrut să ia ceva de pe raftul de sus din beci. Fiind cam întuneric, nu a văzut o sită mare plină cu ceapă, care i-a căzut pe față. Enervat, Hogea a luat sita și a izbit-o puternic de pământ. Căzând pe o latură, sita a sărit din pământ drept în barba lui Hogea, l-a zgâriat și sângele a început să-i curgă.

Hogea s-a dus la bucătărie, a luat un cuțit mare, s-a întors în beci și a spus:

– Acum să vă văd. Toate sitele să se arate cât sunt de curajoase, că le învăț eu minte!

Mai prost decât Hogea

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Cunoști pe cineva mai prost decât tine în toată lumea?

Nastratin a răspuns:

– Da. Într-o zi, voiam să fac o ușă la odaie. Am chemat un tâmplar priceput și i-am spus să-mi facă ușa. Când să măsoare dimensiunile, am văzut că tâmplarul nu avea nimic de măsurat la el. Așa că a deschis mâinile larg, a măsurat ușa și a plecat cu mâinile larg deschise spre atelierul lui de tâmplărie. Mergând cu mâinile larg deschise, a ridicat privirea, să nu se lovească de ceva sau de cineva. Mergând cu privirea în sus, a căzut într-un puț vechi și nu a mai putut ieși. Oamenii s-au strâns la gura puțului și i-au cerut să întindă mâinile, ca să-l poate trage afară din puț. Tâmplarul a răspuns: „Nu pot întinde mâinile, căci pierd măsurătoarea. Așa că apucați-mă de barbă și scoateți-mă afară".

Nastratin a continuat:

– Acel tâmplar este mai prost decât mine.

Privighetoarea

Odată, Nastratin Hogea trecea pe lângă o livadă cu pomi fructiferi și privirea i-a căzut pe un piersic. De poftă, i s-a umplut gura de apă, nu s-a mai putut abține, a sărit gardul și s-a urcat în piersic. Paznicul l-a văzut, a venit lângă piersic și i-a strigat:

– Ce faci, omule, în piersic?

Nastratin i-a răspuns:

– Eu sunt o privighetoare și privighetorile stau în copaci.

Când a auzit, paznicul a izbucnit în râs și a spus:

– Bun, dacă ești privighetoare, trebuie să-mi cânți ceva.

Cu vocea lui spartă, Hogea a început să cânte atât de prost, încât paznicul și-a acoperit urechile cu mâinile și a spus:

– Ce fel de privighetoare ești tu, de cânți mai rău decât o cioară?

Nastratin i-a răspuns:

– Ce voce crezi că poate avea o privighetoare care mănâncă din piersicile tale acre și necoapte?

Nap sau scară?

Odată, Nastratin Hogea a luat scara pe umăr, a rezemat-o de peretele livezii învecinate, a trecut în livadă și, cu tot cu scară, a urcat într-un pom și-a început să-i culeagă roadele.

Grădinarul a venit repede lângă pom și i-a spus:

– Te-am prins, tâlharule! Ce faci aici?

Hogea s-a supărat și i-a răspuns:

– Tu ești tâlhar! Nu vezi că vând scara asta?

Grădinarul i-a strigat:

– Măi prostule, păi aici e locul de vânzare pentru scări?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă voiam să vând napi, te supărai? Ei bine, eu am de vânzare scara asta și o pot vinde oriunde.

Caftanul judecătorului

Într-o zi, Nastratin Hogea se plimba cu o slugă pe nume Abas prin livezile de la marginea orașului. Astfel, l-a întâlnit pe judecătorul orașului, care zăcea beat și în nesimțire sub un pom, cu caftanul bogat așezat alături. Hogea a îmbrăcat caftanul bogat și a plecat mai departe. A doua zi, când s-a trezit din beție, judecătorul nu și-a mai găsit caftanul. Cum a ajuns acasă, a poruncit unei slugi:

– Umblă prin oraș și cum vei vedea un om purtând caftanul meu, să-l aduci la mine.

Caftanul judecătorului țesut cu fire scumpe sărea în ochi, iar sluga l-a recunoscut imediat când l-a văzut pe Nastratin Hogea, care îl purta cu mândrie. A mers la el și l-a chemat în fața judecătorului. Hogea nu s-a opus și l-a însoțit. Când au ajuns, Hogea a spus:

– Ieri, mă plimbam cu sluga mea Abas prin livezile de la marginea orașului. Am găsit un bețiv aflat în nesimțire, i-am luat caftanul și l-am îmbrăcat. Sluga mea este martor. Dacă veți afla cine este bețivul acela, să mă anunțați ca să-i dau înapoi caftanul, căci este lucru scump.

Judecătorul i-a răspuns:

– De unde să știu eu despre ce prost și bețiv este vorba? Caftanul este al dumitale. Dacă se va găsi stăpânul și îl va cere, te voi anunța!

Funia puțului

Odată, Nastratin Hogea s-a dus la fântână să scoată apă și chiar atunci funia s-a rupt și găleata i-a căzut în puț. Hogea s-a așezat lângă fântână și a așteptat.

Pe acolo a trecut un cunoscut care l-a întrebat:

– Hoge, ce faci aici, lângă fântână?

Nastratin i-a răspuns:

– Mi-a căzut găleata în fântână. Acum aștept să iasă să o iau de guler, s-o învăț minte și s-o leg din nou cu funia.

Stăpân credincios

Într-o zi, Nastratin Hogea venea spre casă de la târg, călare pe măgar, iar pe umăr avea o cutie mare.

Un prieten l-a salutat și l-a întrebat:

– Onorate Hoge, de ce te chinui degeaba și nu pui cutia pe măgar, în fața ta?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru că așa măgarul meu obosește mai puțin. Eu duc cutia și măgarul mă duce numai pe mine, nu și cutia.

Cocoșul și oul

Odată, prietenii lui Nastratin Hogea mergeau la baia publică și l-au luat și pe Nastratin. Ca să glumească pe seama lui, s-au vorbit și fiecare dintre ei luase în buzunar un ou de găină. Când au ajuns la baia publică, au spus:

– Cine reușește să facă un ou, nu plătește baia. Toată cheltuiala o va da cel care nu reușește să facă oul.

Prietenii lui Nastratin Hogea au început apoi să cot-codăcească precum găinile și fiecare a arătat oul făcut. Nastratin a început apoi să strige „cucurigu" și să dea din mâini, așa cum un cocoș dă din aripi.

Prietenii l-au întrebat:

– Ce faci, Hoge?

Nastratin le-a răspuns:

– Pentru ca atâtea găini să facă ouă, este nevoie de cel puțin un cocoș.

Frica de leu

Odată, Nastratin Hogea a băgat bucăți de pâine într-o desagă cu plante puternic mirositoare și apoi a început să presare bucăți din acea pâine în jurul casei. Un cunoscut care trecea pe uliță l-a văzut și l-a întrebat:

– Hoge! Ce faci?

Nastratin i-a răspuns:

– Uite, risipesc pâinea asta mirositoare ca să nu ajungă la casa mea vreun leu sau vreo panteră.

Bărbatul i-a răspuns:

– Păi în regiunea noastră nu trăiesc lei sau pantere.

Nastratin a continuat:

– La câtă pâine mirositoare am risipit, te așteptai la altceva?

Poftă de mâncare

Într-o zi, spre ora prânzului, un călător a bătut la ușa lui Nastratin Hogea și l-a rugat de găzduire. Hogea a întins cearșaful în mijlocul sufrageriei și a adus câteva bucăți de pâine. A mers iar la bucătărie să aducă și mâncare, dar la

întoarcere nu a mai găsit pâine. A lăsat mâncarea adusă și s-a întors la bucătărie, să aducă din nou pâine. Când s-a întors cu pâinea, nu a mai găsit mâncarea.

Hogea s-a mirat teribil de cât de mult și de repede poate să mănânce acel om și l-a întrebat:

– Iertați-mă, cinstite oaspete, pot să întreb care este scopul călătoriei dumneavoastră?

Oaspetele i-a răspuns:

– Sigur. De ceva vreme îmi pierdusem pofta de mâncare. Tocmai de aceea am plecat în această călătorie. Dar îmi prieste în orașul și în casa dumneavoastră. M-am hotărât ca după călătorie să rămân o lună de zile în casa dumneavoastră.

Nastratin i-a răspuns:

– Îmi face o deosebită plăcere și onoare. Din păcate, trebuie să mă mut din acest oraș.

Mirat, oaspetele l-a întrebat pe Nastratin:

– În ce oraș vreți să vă mutați?

Hogea i-a răspuns:

– Nici eu nu știu încă.

Deochiul

Ori de câte ori nevasta lui Nastratin Hogea voia să spele haine, se strica vremea și începea ploaia. Nastratin i-a spus nevestei:

– Femeie, m-am gândit la ceva ca să poți spăla hainele murdare. Trebuie să facem în așa fel ca Dumnezeu să nu priceapă ce vrem noi să facem.

Nevasta i-a răspuns:

– Ei, Hoge, cum așa? Că doar de Dumnezeu nu se poate ascunde nimeni.

Hogea i-a răspuns:

– Ba se poate! Când o fi vremea frumoasă și vrei să speli haine, să îmi faci un semn discret, iar eu voi merge la târg să-ți cumpăr săpun ca să speli.

Zis și făcut. După câteva zile cu vreme frumoasă, nevasta i-a făcut discret semnul convenit. Nastratin a încălecat pe măgar și a plecat spre târg. A cumpărat săpun și când să iasă din târg ca să plece spre casă, a văzut că încet-încet începe să plouă. A ridicat privirea întrebătoare spre cer. Chiar atunci cerul s-a luminat și un fulger a brăzdat tot cerul, cu un bubuit asurzitor.

Nastratin a ascuns săpunul cumpărat sub caftanul lui larg și a spus:

– Doamne, am greșit. Nu trebuie să faci atâta gălăgie și atât scandal. E limpede că nici astăzi nu vom putea spăla haine.

Corectitudine

Într-o zi, la Nastratin Hogea a venit un vecin și i-a cerut cu împrumut o funie.

Nastratin i-a spus:

– Nevastă-mea a întins grâul pe funie.

Vecinul i-a răspuns:

– Ce spui? Păi e imposibil să întinzi grâul pe funie.

Hogea a răspuns:

– Dacă n-aș fi vrut să-ți dau funia, ți-aș fi spus că a întins făina pe funie.

Schimbarea locuinței

Într-o noapte, un hoț a intrat în casa lui Nastratin Hogea, a pus câteva lucruri într-un sac și a dat să plece. Hogea l-a auzit, s-a ridicat din așternuturi și a pornit încet în urma lui. Astfel, a intrat odată cu hoțul în casa lui. Abia atunci l-a văzut hoțul și s-a speriat. L-a întrebat:

– Ce cauți tu aici?

Hogea i-a răspuns liniștit:

– Nimic. Mi-am schimbat locuința. În sacul ăla sunt lucrurile mele și se pare că e mai sigur aici.

Plata potrivită

Într-o zi, măgarul lui Nastratin Hogea s-a pierdut și oricât l-a căutat, nu l-a mai găsit. Atunci a dat veste în tot satul că cine îi va găsi măgarul va primi ca recompensă măgarul laolaltă cu șaua și cu frâul lui. Vecinii i-au spus:

– Hoge, dacă dai măgarul cu șaua și frâul drept recompensă, ce sens mai are găsirea lui?

Nastratin le-a răspuns:

– Voi nu știți ce mare bucurie aduce găsirea unui om pierdut.

Muncă ușoară

Odată, Nastratin Hogea mergea călare pe măgar; din senin, măgarul s-a smucit puternic și l-a aruncat la pământ. Copii de pe stradă l-au văzut, s-au pornit pe râs și au venit cu toții în jurul lui. Hogea s-a ridicat, s-a scuturat de praf și, fără să dea atenție copiilor, a luat măgarul de funie și a plecat spre casă. A bătut la poartă și și-a spus:

– Ce bine că măgarul m-a aruncat din șa aproape de casă, unde oricum trebuia să cobor! M-a scutit de efortul de a descăleca singur.

Peștele Sfântului Iona

Într-o zi, Nastratin Hogea stătea pe malul râului și se uita la pescarii care pescuiau. Dintr-odată, i-a alunecat piciorul și a căzut în apă. Se zbătea, iar unul dintre pescari l-a întrebat:

– Cine ești dumneata?

Nastratin a răspuns:

– Imaginează-ți că sunt peștele Sfântului Iona. Întâi salvează-mă și apoi întreabă-mă cine sunt.

Valoarea țăranilor

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Sunt mai importanți țăranii de la sate sau locuitorii orașelor?

Hogea a răspuns:

– Sigur că țăranii. Dacă n-ar fi țăranii să facă agricultură, orășenii ar muri de foame.

Fuga prin ploaie

Într-o zi, ploua cu găleata. Nastratin Hogea a deschis fereastra casei și privea ploaia. Chiar atunci, a văzut că vecinul lui alerga pe uliță spre casă. Hogea i-a strigat:

– Măi omule, unde te grăbești așa?

Vecinul i-a răspuns:

– Păi tu nu vezi că plouă?

Hogea a continuat:

– Vai de capul tău! Nu ți-e rușine să fugi de binecuvântarea lui Dumnezeu[1]?

Vecinului i s-a făcut rușine și a mers încet prin ploaie, spre casă. După câteva zile, s-a întâmplat din nou să plouă cu găleata și de data asta vecinul era în casă, privind pe fereastră, iar Nastratin alerga spre casă prin ploaie, cu poalele halatului ridicate.

Vecinul a strigat:

– Măi Hoge, unde te grăbești așa? Ai uitat învățătura pe care mi-ai dat-o mie? De ce fugi de binecuvântarea lui Dumnezeu?

Nastratin i-a răspuns:

– Măi omule, eu tocmai de asta fug: ca să calc cât mai puțin binecuvântarea în picioare.

Supa rece

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Arabii cum spun când se răcește supa?

Nastratin a răspuns:

– Arabii nu lasă supa să se răcească[2].

[1] Iranienii consideră ploaia o binecuvântare de la Dumnezeu.

[2] În mod frecvent, arabii sunt desconsiderați de către iranieni – atât în trecut, cât și în perioada contemporană.

Probă de moarte

Într-o zi, Nastratin Hogea trecea pe lângă un cimitir, când a văzut un mormânt săpat și rămas nefolosit. Și-a spus: „Ia să mor eu puțin, să vedem cum este" și s-a întins în acel mormânt.

S-a întâmplat ca pe drumul pe care venise Hogea să treacă o caravană. Hogea a auzit caravana, s-a ridicat din mormânt și le-a spus negustorilor din caravană:

– Eu nu am murit.

La vederea omului ieșind din groapă, negustorii s-au speriat strașnic. Au luat-o la goană care-ncotro, aruncând mărfurile pe care le cărau. S-au oprit apoi și s-au întors la marginea cimitirului. L-au întrebat pe Nastratin:

– Tu cine ești?

Hogea le-a răspuns:

– Am ieșit să mai iau aer.

Auzind asta, negustorii au tăbărât cu pumnii și cu bâtele pe Hogea, i-au rupt hainele și omul abia a scăpat cu fuga. Când a ajuns acasă, nevasta l-a întrebat:

– Ei, Nastratin, cum e pe lumea cealaltă?

Hogea i-a răspuns:

– Dacă nu te mai amesteci cu oamenii, nu are nimeni treabă cu tine.

Amintirea tinereții

Odată, copiii se jucau pe uliță și făceau multă gălăgie și tărăboi. Nastratin Hogea stătea în spatele zidului curții și se uita pe furiș la jocul copiilor. Unul dintre copii l-a văzut, i-a smuls turbanul de pe cap, l-a aruncat apoi altui copil și tot așa. Turbanul lui Hogea trecea din mână în mână și oricât alerga el după copii, nu putea ajunge la turban. Teribil de obosit, a renunțat la recuperarea turbanului și s-a îndreptat spre casă. Oamenii l-au văzut, s-au mirat și l-au întrebat:

– Hoge, unde ți-e turbanul?

Nastratin le-a răspuns:

– Turbanul meu își amintește de tinerețe. A plecat cu copii să se joace.

Un sfânt modest

Într-o zi, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Tu, care spui că ești un sfânt, cum poți demonstra asta?

Nastratin le-a răspuns:

– Dacă fac semn unui copac, acel copac vine la mine.

Au continuat:

– Dacă spui adevărul, uite bradul acela. Cheamă-l la tine, să vedem dacă vine!

Nastratin Hogea a chemat copacul, dar acesta nici nu s-a mișcat. Atunci Nastratin s-a dus încet la copac.

Oamenii râdeau de el și l-au întrebat:

– Dacă nu a venit copacul la tine, de ce te-ai dus tu la el?

Hogea a răspuns:

– Sfinții sunt oameni buni și smeriți. Ne lipsește mândria, iar dacă nu a venit el la mine, m-am dus eu la el.

Avarul

Un om bogat și foarte zgârcit a căzut odată într-un râu. Omul nu știa să înoate, iar curentul îl ducea la vale, sub ochii celor care alergau pe malul râului și îi strigau:

– Dă mâna! Dă mâna!

Zgârcitul însă nu întindea mâna și se lăsa înghițit de curent. Avea să se înece.

În ultima clipă, a fost salvat de Nastratin Hogea, care s-a apropiat de apă și a strigat:

– Ia-mi mâna! Ia-mi mâna!

Treabă importantă

Într-o seară, Nastratin Hogea stătea pe marginea fântânii și privea apa limpede. Dintr-odată, a văzut imaginea lunii în apă și și-a spus:

– Vai, Doamne! Luna se înecă în fântână, trebuie să o salvez!

Imediat a început să dea din mâini prin apa fântânii, vrând să salveze luna. O mână i s-a încurcat în funia care ținea legată găleata fântânii și nu a mai putut scoate mâna din fântână. Într-un sfârșit, a tras cu putere, a rupt funia găleții și a căzut pe spate, cu picioarele în sus. Stând așa, a văzut luna mare pe cer. Și-a spus:

– Și ce dacă am căzut? Am reușit în schimb să salvez luna de la înec.

Însănătoșirea

Nastratin Hogea s-a îmbolnăvit și a căzut la pat. Primii care au venit să se intereseze de starea sănătății lui au fost cei cărora le datora bani.

Nastratin Hogea le-a spus:

– Rugați-vă pentru însănătoșirea mea, să vă pot înapoia datoriile.

Oamenii s-au rugat, iar apoi au spus:

– Ascultă, Doamne, rugăciunea robilor tăi și dorința noastră, căci e sinceră și vine din inimă.

Hogea s-a bucurat și le-a spus:

– Știu acum o cale să nu mai mor niciodată.

Problema

Într-o zi, Nastratin Hogea tocmai fura un sac de cartofi dintr-o fermă, când l-a văzut și l-a oprit chiar stăpânul fermei. L-a întrebat:

– Ce cauți aici, măi ticălosule?

Stăpân pe sine, Hogea i-a răspuns:

– M-a adus vântul aici.

Bărbatul l-a întrebat:

– Păi și cu sacul ăsta cu cartofi ce faci?

Nastratin l-a lămurit:

– Tocmai asta e problema mea, sacul cu cartofi.

Cuiburi vechi

Un bărbat l-a văzut pe Nastratin Hogea cățărat în copac și l-a întrebat:

– Măi Hoge, ce cauți în copac?

Nastratin i-a răspuns:

– Vreau să găsesc ouă de păsări.

Bărbatul a continuat:

– Păi nu vezi, măi Nastratin, că toate aceste cuiburi de păsări sunt goale? Sunt de anul trecut, degeaba cauți ouă în ele.

Nastratin i-a răspuns:

– Ba văd, dar dacă ai fi tu în locul păsărilor și ai fi vrut să-ți ascunzi ouăle, ai fi construit un cuib nou, ca să se prindă toți?

Toporul și pisica

Nastratin Hogea avea un topor scump la care ținea foarte mult și în fiecare noapte, când se culca, ascundea toporul în cuptorul sobei. Nevasta l-a văzut că tot pune toporul în cuptor și l-a întrebat:

– De ce pui toporul în cuptor, Nastratin?

Nastratin i-a răspuns:

– Îl ascund de pisică.

Nevasta a continuat:

– De pisică?! Ce să facă ea cu toporul?

Hogea i-a răspuns:

– Nu ai minte deloc, măi nevastă. Pisica a furat o bucată de carne care nu valora nimic. Sunt sigur că va fura și toporul ăsta scump, pe care am dat zece dinari.

Mirosul neplăcut

Într-o zi, Nastratin Hogea s-a îmbolnăvit. Un prieten a venit să-l viziteze și l-a întrebat:

– Ce s-a întâmplat, Nastratin? Cum te-ai îmbolnăvit?

Nastratin i-a răspuns:

– Nu sunt bolnav rău, doar că am diaree.

Prietenul a continuat:

– E limpede că ai, mirosul neplăcut îți iese pe gură.

Al patrulea nefericit

Nastratin Hogea și-a luat drept nevastă o femeie care mai fusese căsătorită de două ori și ai cărei soți muriseră.

Nastratin era pe patul de moarte, iar nevasta a venit la căpătâiul lui plângând și jelindu-se:

– Dragă Nastratin, unde te duci tu și mă lași singură, fără nimeni pe lume?

Atunci Hogea i-a răspuns:

– Te las cu al patrulea nefericit.

Motiv suficient

Nastratin Hogea avea o vacă neagră. Într-o zi, un vecin a venit să-i ceară pentru câteva zile vaca împrumut.

Nastratin i-a răspuns:

– Am vacă, dar e neagră. Nu o pot împrumuta.

Vecinul a continuat:

– Și ce dacă e neagră? Foarte bine. Vacile negre sunt la fel de bune.

Hogea i-a răspuns:

– Nu vreau să-ți dau vaca, iar motivul culorii e suficient.

Copilul precoce

Nastratin Hogea s-a însurat cu o femeie care după cinci zile de la căsătorie a născut un băiat. Imediat, Nastratin Hogea a dat fuga la târg, să-i cumpere hârtie și pene de scris.

Un prieten l-a văzut și l-a întrebat:

– Hoge, copilul tău abia s-a născut. Pentru cine ai cumpărat atâta hârtie și pene de scris?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă a venit pe lume la cinci zile de la căsătorie, peste alte câteva zile, copilul va merge să învețe să scrie și să citească.

Minciuna

Într-o zi toții copiii uliței se strânseseră în jurul lui Nastratin Hogea și îl necăjeau. Ca să scape din mâinile copiilor, Nastratin le-a spus:

– În cutare loc este o grădină plină cu pepeni.

Bucuroși, copii au luat-o la fugă spre acel loc. În urma lor venea și Nastratin, fugind din toate puterile.

Oamenii l-au văzut și l-au întrebat:

– Hoge, tu unde alergi?

Nastratin le-a răspuns:

– Dumnezeu să mă ierte, poate că minciuna mea este adevărată.

Capra sărmană

Nastratin Hogea avea două capre. Una dintre ele a luat-o la fugă și oricât a alergat Hogea după ea, nu a mai prins-o. S-a întors acasă și a luat a doua capră la bătaie.

Un vecin l-a văzut și l-a întrebat mirat:

– Hoge, de ce bați sărmanul animal?

Nastratin i-a răspuns:

– Nu știi dumneata! Dacă nu era legată, capra asta fugea mai tare ca cealaltă!

Turbanul

Într-o zi, Nastratin Hogea scotea apă din puț ca să-și adape măgarul. Dintr-odată, măgarul a lovit capul lui Nastratin și turbanul acestuia a căzut în puț. Imediat, Hogea a desfăcut hamul măgarului și l-a aruncat în puț.

Un trecător l-a văzut și l-a întrebat:

– Hoge, de ce ai aruncat hamul în puț?

Nastratin i-a răspuns:

– Pentru ca cel care va coborî în puț ca să ia hamul măgarului să aducă și turbanul meu.

Rugăciunea de vineri

Nastratin Hogea mergea călare pe măgar. Oamenii pe lângă care trecea îl salutau și îl întrebau:

– Încotro mergi, Hoge?

Nastratin le-a răspuns:

– Vreau să merg la rugăciunea comună de vineri.

Oamenii au spus:

– Păi astăzi este marți.

Hogea a continuat:

– Dacă sărmanul meu măgar mă duce până vineri la moschee, e mare lucru!

Hogea sub papuc

Într-o zi, un prieten l-a întrebat pe Nastratin Hogea:

– Tu la ce ore din noapte și din zi te odihnești?

Hogea a răspuns:

– Câteva ore noaptea și două ore după-amiaza, când doarme.

Prietenul a întrebat:

– Când doarme cine?

Nastratin i-a răspuns:

– Nevastă-mea.

Prietenul a întrebat:

– Eu te întreb când te odihnești tu, nu când se odihnește nevasta ta.

Nastratin i-a răspuns:

– Păi dumneata nu știi, dar eu mă odihnesc numai atunci când nevasta mea doarme.

Pat de patru persoane

Lui Nastratin Hogea i-a murit nevasta și s-a recăsătorit cu o văduvă. Noua nevasta vorbea mereu despre fos-

tul soț, iar Hogea făcea la fel, vorbind despre fosta soție. Într-o seară, Nastratin și-a împins nevasta din pat.

A doua zi, cu ochiul vânăt în urma căzăturii din pat, nevasta s-a dus la tatăl ei, să se plângă de ce îi făcuse Hogea. Tatăl femeii l-a chemat pe Nastratin Hogea și i-a cerut să lămurească această purtare.

Nastratin Hogea i-a răspuns:

– Eu n-am nici o vină. Patul nostru e de două persoane, dar noi suntem patru. Eu și fosta mea nevasta, fata dumitale și fostul ei bărbat. Pentru că nu a fost loc în pat, nevasta mea a căzut și s-a lovit.

Nastratin în doliu

Când i-a murit nevasta, Nastratin Hogea nu a ținut doliu și nici prea supărat nu a fost. Dar când i-a murit măgarul, câteva zile a plâns și s-a jelit, de ți se rupea inima.

Oamenii l-au întrebat de ce se poartă așa, iar el a răspuns:

– Când a murit nevastă-mea, nu am fost supărat. Vecinii și prietenii au venit cu toții și mi-au spus să nu fiu supărat, că îmi vor găsi o altă nevastă. Când mi-a murit măgarul, nu mi-a spus nimeni că-mi voi găsi altul.

Păcăleala

Nevasta lui Nastratin Hogea avea un amant. Într-o zi, amantul l-a trimis la nevastă pe băiatul de casă, pentru a-i da un răvaș. Nevestei i-a plăcut băiatul de casă și l-a luat înăuntru. Văzând că nu mai vine băiatul de casă, amantul a venit și el la casa lui Nastratin Hogea. Nevasta l-a ascuns pe băiat în dulap și a rămas cu amantul.

Chiar atunci s-a auzit cum Nastratin Hogea intră în curte. Nevasta a luat o sabie de pe perete, a pus-o în mâna amantului și i-a spus:

– Fă mult tărăboi și scandal și urlă să scot sluga de unde am ascuns-o.

Când a intrat în casă, Hogea a găsit un mare tărăboi și un bărbat cu sabia în mână. A întrebat:

– Ce se întâmplă aici?

Nevasta a răspuns:

– Sluga acestui om a fugit, iar eu l-am adăpostit în casă, să îl scap.

Nastratin Hogea și nevasta lui au s-au rugat pentru slugă până ce bărbatului i-au trecut nervii, apoi și-a iertat sluga și au pornit împreună, în pace, spre casă.

Brățara

Nastratin Hogea avea două neveste și cu greu reușea să le facă toate poftele și să le satisfacă toate rugămințile. Tocmai ca să mai scape de gura lor, într-o zi le-a cumpărat amândurora câte o brățară.

După câteva zile, ambele neveste au venit la el ca să-l întrebe pe care dintre ele o iubește mai mult.

Nastratin a răspuns:

– Pe aceea căreia acum câteva zile i-am cumpărat o brățară o iubesc mai mult.

Leacul bolii

Mama lui Nastratin Hogea s-a îmbolnăvit. Hogea a adus un medic la căpătâiul bolnavei. După ce a examinat-o, medicul a spus:

– Singurul leac al bolii este să te măriți.

Bolnava s-a uitat la Nastratin Hogea și i-a spus:

– Ei, Doamne! Om învățat și mare doctor ne-a trecut pragul!

Fiu sau tată?

Sclava tatălui lui Nastratin Hogea adormise. Când a văzut-o, Hogea s-a dus și s-a culcat lângă ea. Sclava s-a trezit și l-a întrebat:

– Cine ești tu?

Nastratin Hogea a răspuns:

– Sunt tatăl meu.

Înălțimea culturii

Într-o zi, Nastratin Hogea predica din *membar* credincioșilor strânși la moschee. Unul dintre oameni l-a întrebat ceva și Hogea i-a răspuns:

– Nu știu.

Omul s-a supărat și a răspuns:

– Dacă nu știi, de ce te-ai mai urcat acolo și ne predici?

Nastratin a răspuns:

– Eu am urcat aici la înălțimea culturii și a cunoștințelor mele. Dacă aș fi urcat la înălțimea celor pe care nu le știu, până acum ar fi trebuit să ajung în cer.

Misiunea

Dregătorul din orașul lui Nastratin Hogea căuta un om viteaz pentru o misiune importantă. Nastratin Hogea s-a oferit voluntar.

Dregătorul a spus:

– Să vină țintașul să-l pună pe Nastratin la încercare.

Țintașul a venit, a țintit turbanul lui Nastratin și a tras. Săgeata a găurit turbanul, dar Nastratin nu s-a mișcat. A ochit apoi halatul lui, l-a găurit cu săgeata, dar Nastratin tot nu s-a mișcat.

Dregătorul s-a mirat și s-a încredințat de curajul și vitejia lui Nastratin. A dat poruncă să-i aducă un turban și un halat nou în locul celor găurite și să pornească în misiunea dificilă.

Nastratin a răspuns:

– Dacă se poate, aș vrea și o pereche de pantaloni noi.

Dregătorul s-a mirat și l-a întrebat:

– Păi, a găurit săgeata pantalonii?

Nastratin a răspuns:

– Pantalonii sunt uzi de la altceva.

Nastratin fumează opiu

Nastratin Hogea auzise că, dacă fumezi opiu, îți trec toată durerea și toată supărarea și te simți bine.

S-a dus la vânzătorul de opiu, a cumpărat și s-a întors acasă. S-a ascuns în baie, departe de ochii nevestei, și a fumat tot opiul cumpărat. A văzut că nu are niciun fel

de efect și s-a supărat. Dezbrăcat cum era, a plecat după omul de la care cumpărase opiul și i-a spus:

– Ce opiu mi-ai vândut? Nu are niciun efect asupra mea!

Bărbatul s-a uitat la Nastratin, care era în pielea goală, și i-a spus:

– Mai mult de atât, ce efect vrei?

Hogea și creștinul

Odată, Nastratin Hogea a ajuns în casa unui creștin și l-a găsit așezat la masă. Nastratin s-a așezat și el, dar creștinul l-a atenționat:

– Această carne de oaie nu este pregătită halal, cum mănâncă musulmanii.

Nastratin s-a pus pe mâncat și i-a răspuns:

– Pentru mine nu este nicio problemă. Eu sunt printre musulmani așa cum ești tu printre creștini.

Cu voie

Nastratin Hogea stătea odată la marginea unui drum și mânca dintr-o găină friptă. A mai apărut un călător și i-a spus:

– Hoge, tare mi-e foame. Dă-mi și mie voie să iau câteva îmbucături din găina ta.

Nastratin i-a răspuns:

– Nu pot, căci nu este găina mea.

Străinul a continuat:

– Păi văd că tu mănânci din ea.

Nastratin a răspuns:

– Așa este. Proprietarul găinii mi-a dat-o mie să o mănânc, nu altcuiva.

Plăcerea revederii

Într-o dimineață, când s-a trezit din somn, Nastratin Hogea a auzit o caravană trecând prin fața casei lui. Oamenii caravanei vorbeau cu voce tare și a înțeles că mergeau spre un oraș în care locuia și o rudă de-a lui. Fără să se mai îmbrace, de frică să nu piardă caravana, li s-a alăturat și a ajuns în orașul rudei lui.

Oamenii acelui oraș au auzit că Nastratin Hogea le vine ca oaspete și s-au strâns să-l primească. Când l-au văzut dezbrăcat, au rămas muți de uimire.

Nastratin i-a văzut tăcuți și le-a spus cu sânge-rece:

– Plăcerea revederii mele și tăcerea voastră nu-mi aduc și haine.

O altă limbă

Nastratin Hogea și sluga lui călătoreau spre un alt oraș. Fiind îmbrăcat cu haine scumpe, unul dintre locuitorii de acolo i-a invitat la masă și i-a servit cu multă mâncare foarte gustoasă. Nastratin a mâncat cât a putut de mult și după masă a tot stricat aerul.

La întoarcere, sluga i-a spus:

– Onorate Hoge, nu ai făcut bine ce ai făcut. Oamenii au fost foarte primitori cu noi și tu ai stricat aerul într-atât că nu se mai putea respira.

Nastratin i-a răspuns:

– Măi prostule, ei nu erau din orașul nostru și nu vorbeau limba noastră. Eu am dat vânturi în limba noastră, și ei nu au înțeles.

Bătrâna însărcinată

Odată, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Oare e posibil ca o femeie de o sută de ani să rămână grea și să nască?

Nastratin a răspuns:

– Femeia asta de care vorbiți are vecini?

Oamenii au răspuns:

– Are.

Nastratin a continuat:

– Femeia poate avea copii dacă vecinul ei e un tânăr de douăzeci de ani.

Nastratin Hogea norocos

Într-o zi, lui Nastratin Hogea i s-au furat cinci sute de dinari. Nastratin a mers la moschee și s-a pus pe rugăciune:

– Doamne, ajută-mă să găsesc banii furați!

La moschee venise și un negustător al orașului, care aflase că o corabie de-a lui se zbătea în furtună. El se ruga ca marfa și corabia să ajungă cu bine la destinație și a jurat că, dacă totul se va termina cu bine, îi va da lui Nastratin cei cinci sute de dinari furați.

Chiar atunci s-a aflat că marfa și corabia au ajuns cu bine în port. Conform jurământului, negustătorul i-a dat cinci sute de dinari lui Nastratin Hogea.

Nastratin i-a spus:

– Nici dacă-i dădeam o mie de dinari ghicitorul nu putea ghici că în felul ăsta o să obțin cei cinci sute de dinari furați.

Lenea

Nastratin Hogea a văzut un bărbat care căsca cu gura larg deschisă. S-a apropiat de el și i-a spus:

– Dacă tot ai gura deschisă, strig-o și pe nevastă-mea.

Valoarea pomenii

Nastratin Hogea fura oi, apoi le tăia și carnea o dădea de pomană oamenilor. L-au întrebat:

– De ce faci asta, Hoge?

Nastratin a răspuns:

– Binecuvântarea pomenii este egală cu blestemul furtului oilor. Diferența o face carnea.

Proprietatea

Nastratin Hogea stătea la umbră rezemat de un zid. A văzut că aproape de el niște oameni tocmai întindeau masa și se apucau de mâncat. Unul dintre acești oameni s-a întors spre el și i-a spus:

– Vrei să mănânci?

Nastratin i-a răspuns:

– Dacă am ceva al meu în lumea asta, tocmai asta este[1]!

Rapidul

După trei luni de la nuntă, nevasta lui Nastratin Hogea a născut un băiat. Oamenii l-au întrebat pe Hogea:

– Ce nume o să-i pui băiatului?

Hogea a răspuns:

– Rapidul.

Băuturi calde

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Ce numiți voi băuturi calde?

Nastratin a răspuns:

– Băuturile care sunt calde.

Oamenii au continuat:

– Păi și dacă se răcesc?

Hogea a răspuns:

– Le vom bea atât de repede, că nu vor avea timp să se răcească.

Bărbat frumos

Băiatul cel mic al lui Nastratin Hogea a ieșit din curte pe uliță. Unul dintre prietenii lui l-a întrebat:

– Tatăl tău unde este?

Băiatul a răspuns:

[1] În limba persană, cu sensul „Pe lumea asta, tot ce vreau este să mănânc, mai ales ca acum, pe degeaba".

Este în casă, îl minte pe Dumnezeu.

– Prietenul s-a mirat și l-a întrebat:

– Cum așa?

Băiatul i-a răspuns:

– Uite cum. De dimineață stă cu o oglindă în mână, se admiră în ea și spune: „Mulțumesc Ție, Doamne, că m-ai făcut un bărbat așa de frumos și de deștept!"

Măgarul pierdut

Nastratin Hogea avea zece măgari. Într-o zi, fiind călare pe unul dintre ei, și-a numărat măgarii. Oricât îi număra, vedea că unul lipsește. De câteva ori a descălecat și a încălecat înapoi pe măgar, ca să numere mai bine. Descălecat, măgarii îi ieșeau toți la numărătoare, dar când încăleca, îi lipsea unul, cel pe care încălecase. În final, a descălecat de tot și și-a spus:

– Nu merită să stau călare, dacă pentru asta pierd un măgar.

În copac

Într-o zi, niște draci de copii de pe ulița lui Nastratin Hogea s-au vorbit să-i fure cu orice chip încălțările. S-au strâns sub un copac falnic de pe uliță și s-au apucat de vorbit, în așa fel încât Hogea să audă:

– Toți oamenii de pe uliță spun că nimeni nu a reușit până acum să se urce în copacul ăsta.

Nastratin s-a apropiat și a spus:

– Mare scofală! Pot să mă urc în copac foarte ușor.

Copii i-au răspuns:

– Adevărat? Hai, să te vedem!

Nastratin Hogea și-a scos încălțările, le-a luat la subsuoară și a urcat în copac.

Copii au strigat la el:

– Hoge, de ce îți iei și încălțările în copac?

Nastratin a răspuns:

– Poate sus, în copac, este vreun loc unde încălțările îmi vor fi de trebuință.

Diferență de culoare

Într-o zi, un bărbat cu părul negru și cu barba albă s-a apropiat de un grup de oameni printre care era și Nastratin Hogea. Oamenii l-au întrebat pe Hogea de ce bărbatul are o diferență așa de mare între culoarea părului și culoarea bărbii.

Nastratin a răspuns:

– Negrul părului și albul bărbii arată că acest bărbat și-a folosit mai puțin creierul decât bărbia.

Hogea și bețivul

Într-o seară, Nastratin Hogea mergea spre casă și dintr-odată, un bărbat beat l-a lovit puternic. Supărat, Hogea l-a întrebat:

– Măi omule, ești orb? Cât sunt de mare, și nu mă vezi?

Bărbatul i-a răspuns cu greu:

– Sunt băut și nu mai văd bine. Văd totul dublu.

Hogea i-a spus atunci:

– Păi și cum de ai dat peste mine?

Bărbatul i-a răspuns:

– Eu am vrut să trec printre dumneavoastră.

Împărțirea sarcinilor

Un vecin a alergat la Nastratin Hogea în timp ce acesta muncea pe câmp și i-a spus să dea fuga în sat, că îi arde casa. Hogea s-a oprit din muncă și i-a răspuns:

– Vezi dumneata, eu am o înțelegere cu nevastă-mea. Ea se ocupă de treburile casei, iar eu fac treburile din afara casei. Sunt convins că dinăuntru a luat casa foc, așadar e treaba ei să o stingă. Mai bine dă fuga și spune-i nevestei mele că arde casa.

Curmalele

Într-o zi, Nastratin Hogea a cumpărat curmale și a mers cu ele acasă. Cum a ajuns în curte, a început să mănânce curmalele cu sâmburi cu tot. Nevasta l-a văzut și l-a întrebat:

– Ce faci, Hogea? Mănânci curmalele cu tot cu sâmburi?

Printre înghițituri, Nastratin i-a răspuns:

– Parcă eu le-am cumpărat fără sâmburi? Cu sâmburi le-am cumpărat, cu sâmburi le mănânc!

Oaspetele

Într-o zi, la Nastratin Hogea a venit cu treburi un bărbat și a rămas la masă. După ce au mâncat împreună, oaspetele i-a spus:

– Știi, Hogea, în orașul meu se obișnuiește ca după masă să se mănânce și fructe[1]. Face bine și la digestie.

Nastratin, care nu avea fructe, i-a răspuns:

– În orașul meu este tocmai pe dos: după masă nu se mănâncă fructe absolut deloc.

Schimbul

Odată, Nastratin Hogea mergea prin târg și se juca cu o monedă de aur. Un bărbat care auzise că Hogea ar fi ușor de păcălit s-a apropiat de el și i-a spus:

– Dacă îmi dai banul tău, îți voi da în schimb opt bani de aramă.

Hoge i-a răspuns:

– Fac asta dacă zbieri de trei ori ca măgarul.

Bărbatul s-a învoit și de trei ori a zbierat ca măgarul. Apoi, Nastratin i-a spus:

– Dragă măgarule, cât ești tu de măgar, tot ai înțeles valoarea banului de aur; dar eu tot nu sunt convins de valoarea banilor de aramă, așa că nu fac schimbul.

La muncă

Într-o dimineață, în loc să se ducă la muncă, Nastratin Hogea a rămas acasă să doarmă. Nevasta l-a văzut și i-a spus:

– Ce faci în așternuturi, Hogea? De ce nu te duci la muncă?

Nastratin i-a răspuns:

– Până când eu să muncesc și stomacul meu să mănânce? Lasă ca măcar o zi el să muncească și eu să mănânc.

[1] Iranienii obișnuiesc să mănânce fructe după masă.

Trasul la țintă

Într-o zi, mai-marii orașului au strâns toți locuitorii și i-au pus să tragă la țintă. Când a venit rândul lui Nastratin Hogea a tras și el, dar săgeata nu a atins ținta. Hogea a spus:

– Așa trăgea tatăl meu.

A mai luat o săgeată și a tras, dar nici aceasta nu a lovit ținta. A spus:

– Așa trăgea fratele meu.

A luat a treia săgeată și s-a întâmplat ca aceasta să lovească ținta. Nastratin a spus:

– Așa trag întotdeauna eu.

La târg

Într-o zi, Nastratin Hogea a plecat la târg să cumpere un măgar. Ajuns la târg, un bărbat îngâmfat s-a apropiat de el și i-a spus:

– În târgul ăsta sunt numai țărani proști și măgari.

Atunci Nastratin l-a întrebat:

– Dumneata ești țăran prost?

Bărbatul a răspuns:

– Nu sunt.

Umbra

Într-o zi, Nastratin Hogea săpa gropi pe câmp. Un om care trecea pe drumul din apropiere l-a întrebat:

– Ce faci, Hogea? Sapi gropi pe câmp?

Hogea i-a răspuns:

– Am îngropat niște bani și acum sap să-i găsesc, dar nu mai dau de ei.

Bărbatul l-a întrebat:

– Păi nu ai pus un semn, să recunoști apoi locul?

Hogea a răspuns:

– Ba da. Când am îngropat banii, un nor făcea umbră chiar deasupra locului unde i-am îngropat. Acum însă nu știu ce s-a întâmplat cu umbra.

Toate mâncărurile

Într-o zi, Nastratin Hogea a cumpărat jumătate de *man* de carne și când a ajuns cu ea acasă, și-a întrebat nevasta:

– Din carnea asta ce poți să gătești?

Nevasta a răspuns:

– Pot să gătesc orice.

Atunci Hogea i-a spus:

– Atunci, gătește toate mâncărurile.

Pâinea

Într-o zi, Nastratin Hogea mergea spre un alt oraș, când i s-a furat punga cu bani. Astfel a ajuns în acel oraș obosit, flămând și fără bani. S-a oprit în fața unei brutării, a intrat și l-a întrebat pe brutar:

– Brutăria este a dumneavoastră?

Brutarul i-a răspuns că tot ce este în brutărie îi aparține.

Nastratin l-a mai întrebat de două ori același lucru și a primit același răspuns. Atunci din nou l-a întrebat pe brutar:

– Dacă așa este, de ce stai de vorbă cu mine și nu mănânci toată pâinea asta?

Întrebările

Într-o zi, Nastratin Hogea predica oamenilor strânși la moschee, când un sclav negru, aflat în rândul din față, l-a întrebat:

– Doamne, cât înseamnă pentru tine o mie de ani?

Hogea i-a răspuns:

– Măi omule, pentru Dumnezeu o mie de ani înseamnă o secundă.

Sclavul negru a întrebat din nou:

– Doamne, cât înseamnă pentru tine o mie de dinari?

Nastratin i-a răspuns din nou:

– Măi omule, pentru Dumnezeu o mie de dinari înseamnă un dinar.

Sclavul a continuat:

– Doamne, de nu-mi dai mie acel dinar?

Hogea i-a răspuns din nou:

– Așteaptă o secundă.

Importanța hainei

Într-o zi Nastratin Hogea a mers la o nuntă cu hainele lui obișnuite. Ajuns la petrecere, nimeni nu l-a băgat în seamă și doar lângă ușă a găsit loc să se așeze. S-a

ridicat, s-a strecurat încet afară și a plecat. Nimeni nu i-a simțit lipsa.

A mers și a împrumutat haine scumpe de la un prieten, apoi s-a întors la petrecere. Gazda l-a întâmpinat respectuos încă de la intrare și l-a așezat în capul mesei, printre cei mai de seamă invitați. Cele mai bune bucate i-au fost aduse în față. Nastratin Hogea și-a apropiat mâneca halatului de mâncare și i-a spus:

– Hai, mănâncă, haină scumpă.

Oamenii aflați lângă el s-au mirat și l-au întrebat de ce face asta.

Nastratin Hogea a răspuns:

– Pentru că dumneavoastră îi respectați numai pe cei care au haine scumpe. Așadar, hainele merită mâncarea asta, nu eu.

Timpul mesei

Oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea:

– Când este timpul mesei?

Hogea a răspuns:

– Pentru cei bogați, mereu. Pentru cei săraci, atunci când au ce mânca.

Spus și auzit

Nastratin Hogea predica oamenilor:

– Oamenii au fost făcuți cu două urechi și o gură pentru ca două păreri auzite să spună o singură părere.

Condoleanțe

Un om înstărit și bătrân a căzut la pat. A mers și Nastratin Hogea să-l viziteze pe bolnav și le-a transmis rudelor condoleanțe. Oamenii s-au supărat și i-au răspuns:

– Dar încă nu a murit.

Hogea le-a răspuns:

– Pe vremea asta atât de rece, eu nu mai pot veni încă o dată la dumneavoastră. De asta vă spun „condoleanțe" încă de pe acum.

Măgarul pierdut

Măgarul lui Nastratin Hogea s-a pierdut. Hogea a jurat că, dacă se va găsi măgarul, îl va vinde cu un dinar. S-a întâmplat să se găsească măgarul pierdut.

Nastratin Hogea a prins pisica din bătătură, a legat-o cu o sfoară, a luat măgarul de frâu și a plecat spre târg. Când a ajuns, a început să strige tare, să îl audă toți oamenii:

– Vând măgarul cu un dinar și pisica o vând cu o sută de dinari; singura condiție este să le vând împreună.

Durerea ochiului

Un bărbat a venit la Nastratin Hogea, i-a spus că îl doare ochiul și l-a întrebat ce să facă. Hogea s-a gândit și apoi i-a răspuns:

– Cu ceva vreme în urmă, mă durea o măsea. Am scos-o, am aruncat-o și durerea a trecut.

Plata mirosului

Un om sărac mergea prin oraș, cu capul și cu umerii aplecați de greutățile vieții. A trecut prin fața unei prăvălii în care proprietarul frigea carne de oaie pe cărbuni, și mirosea de-ți muta nasul din loc; omul s-a oprit inspirând adânc. Îi era foame, dar bani pentru fripturi nu avea, așa că a scos o bucată de pâine din desagă și s-a apucat să mănânce mușcând din pâine și inspirând cu nesaț mirosul fripturilor.

Proprietarul l-a văzut, a ieșit din magazin și l-a apucat de mână, spunând:

– Să-mi plătești mirosul fripturilor, pe care îl inspiri!

Bărbatul nu avea bani să plătească, iar proprietarul magazinului nu voia să-l ierte.

Nastratin Hogea trecea prin apropiere, s-a apropiat și a spus:

– Omul nu are bani să-ți plătească mirosul fripturilor. Dacă accepți, îți plătesc eu imediat. Primești?

Proprietarul a acceptat imediat și se bucura la gândul câștigului ușor. Nastratin Hogea a scos o monedă din buzunar, s-a urcat pe o bancă și a lăsat moneda să cadă pe caldarâm, spunând:

– Ascultă sunetul monedei, căci este plata pentru mirosul fripturilor tale.

Cu ajutorul lui Dumnezeu

După ce s-a tocmit bine, Nastratin Hogea a cumpărat din târgul Damascului o bucată de pânză frumoasă, s-a dus la un croitor recomandat de un prieten și i-a cerut să-i facă un halat frumos, de care avea nevoie pentru o sărbătoare apropiată.

– O să-ți fac halatul, i-a spus croitorul luându-i măsurile.

– Când o să fie gata? a întrebat Nastratin.

– Într-o săptămână, cu ajutorul lui Dumnezeu.

Nastratin a plecat și s-a întors peste o săptămână, dar halatul nu era gata. Croitorul, copleșit de treabă, nu apucase nici măcar să-l croiască.

– Atunci, când să revin? l-a întrebat Nastratin.

– Peste o săptămână.

– Și halatul meu va fi gata?

– Cu ajutorul lui Dumnezeu, halatul tău va fi gata.

O săptămână mai târziu, halatul tot nu era gata. Fata croitorului fusese bolnavă, tatăl fusese nevoit să o ducă la doctor. Plus alte necazuri mai mărunte. Cum se spune, halatul – ioc[1].

– Bine, și eu când să revin? a întrebat Hogea, care începea să-și piardă răbdarea.

– Revino peste patru zile.

– Și caftanul meu o să fie gata?

– Cu ajutorul lui Dumnezeu, o să fie gata.

– Ascultă, i-a spus atunci Nastratin, vine ziua sărbătorii și mă prinde fără halat. N-ai putea să mi-l faci fără ajutorul lui Dumnezeu?

Mulțumit de nevastă

Într-o zi, Nastratin Hogea predica oamenilor în moschee. La un moment dat, le-a spus:

– Toți cei nemulțumiți de nevestele lor să se ridice în picioare.

Toți oamenii s-au ridicat în picioare, în afară de unul singur. Hogea l-a întrebat:

– Tu ești mulțumit de nevasta ta?

[1] *Ioc* este cuvânt de origine turcească, dar se folosește și în limba persană. Se traduce prin „nimic", ca în limba română.

Bărbatul a răspuns:

– Nu... Dar nevastă-mea mi-a rupt picioarele. Nu pot să mă ridic.

Omul care aduce ploaia

Într-o zi, pe o secetă cumplită, la Nastratin Hogea a venit un grup de oameni care l-a întrebat dacă nu cumva știe cum anume poate fi adusă ploaia.

– Firește că știu, a răspuns Hogea.

– Hai, repede, spune-ne ce-i de făcut.

Nastratin a cerut să i se aducă un lighean plin cu apă, ceea ce s-a și făcut, nu fără greutate. Când a fost adus ligheanul, și-a scos cămașa și, spre uimirea tuturor, a început s-o spele cu mare grijă.

– Cum! au început să strige cu toții. Am adunat toată apa care ne mai rămăsese, iar tu o folosești să-ți speli hainele!

– Nu vă speriați, a răspuns Nastratin, știu eu ce fac.

În ciuda insultelor și a amenințărilor, Nastratin nu s-a grăbit deloc. Și-a spălat bine cămașa, apoi a spus:

– Am nevoie de încă un lighean cu apă.

Oamenii au început să strige și mai tare. De unde să scoată încă un lighean cu apă? Și pentru ce? O luase cumva razna?

Nastratin nu și-a pierdut cumpătul și s-a încăpățânat să ceară încă un lighean cu apă.

– Știu bine ce fac, spunea.

Oamenii au scotocit peste tot, au căutat prin fântâni, au luat apa de la gura copiilor și au izbutit cu greu să umple cel de-al doilea vas.

Nastratin și-a băgat cămașa în apă și a clătit-o cu grijă.

Toți se uitau la el înmărmuriți, nemaiputând să scoată un cuvânt.

Nastratin le-a cerut apoi să-l ajute să răsucească veșmântul, ca să-l poată stoarce cât mai bine, după care l-a dus în spatele casei și l-a atârnat pe o funie, la uscat.

Îndată cerul s-a acoperit de nori groși și a început să plouă.

– Uite, a spus liniștit Nastratin. Așa pățesc de fiecare dată când îmi pun cămașa la uscat.

Trimiterea lui Noe

Într-o zi, Nastratin Hogea predica oamenilor la moschee un fragment din Vechiul Testament. Tocmai spunea „și Noi l-am trimis pe Noe să vă salveze...", când a uitat continuarea. A rămas tăcut, căutând în minte continuarea, dar degeaba. Tăcerea se prelungea și la un moment dat un credincios a spus:

– Onorate Hoge, avem treabă acasă. Dacă nu vine Noe să ne salveze, trimite pe altcineva!

Sănătatea

Într-o zi, oamenii l-au întrebat pe Nastratin Hogea cum să-ți păstrezi sănătatea și să te ferești de boală.

– Foarte ușor. Trebuie să ai grijă să-ți fie cald la picioare și răcoare la cap, să te îmbraci cum trebuie și mai ales să nu gândești prea mult.

Demonstrarea nevinovăției

Într-o zi, măgarul lui Nastratin Hogea a scăpat pe pajiștea dregătorului orașului. Dregătorul a făcut plângere la judecător și Nastratin a fost chemat la judecată. Ajuns în fața judecătorului, Hogea și-a susținut cauza:

– Onorate judecător, să spunem că dumneavoastră sunteți măgarul meu. Eu vă pun hamul și șaua și vă încalec. Pe drum sunt câini care vă latră și dau să vă muște. Ca să scăpați de ei, fugiți încotro vedeți cu ochii și ajungeți pe pajiștea dregătorului. Acuma spuneți sincer, este vina mea sau a dumneavoastră?

Întrebările sunt folositoare

Nastratin Hogea avea un fiu curios din fire, care l-a întrebat într-o zi:

– Cum se face că lemnul plutește pe apă, în loc să cadă la fund, ca o piatră?

Nastratin s-a gândit îndelung, apoi a răspuns foarte sincer:

– Fiule, habar[1] n-am.

– Și cum fac peștii ca să respire sub apă?

– N-am nicio idee, a răspuns Nastratin după o altă pauză de gândire, la fel de lungă.

– Dar mareele de ce se produc? Cum se face că marea înaintează și apoi se retrage întotdeauna, fără greș?

– Nu știu, fiule.

[1] *Habar* este un cuvânt de origine persană (în această limbă, se pronunță *khabar*). A ajuns în limba română prin intermediul limbii turce, unde se pronunță *haber*. În toate cele trei limbi are același sens.

– Tată, măcar nu te superi că-ți pun toate întrebările astea?

– Nici vorbă! Cum să mă supăr? Dacă n-ai pune întrebări, n-ai învăța niciodată nimic!

Doi măgari

Într-o zi, nastratin Hogea și un prieten își cumpără fiecare câte un măgar din târg. Apoi, prietenul îl întreabă:

– Nastratin, cum facem să știm care măgar este al meu și care al tău?

Nastratin Hogea răspunde:

– Eu îi tai o ureche măgarului meu. Asta înseamnă că cel cu două urechi este al tău.

A doua zi, au văzut că, de ciudă, măgarul lui Nastratin mâncase o ureche de-a celuilalt măgar. Prietenul întreabă din nou:

– Amândoi au numai o ureche. Cum îi deosebim?

Nastratin răspunde:

– O să-i tai măgarului meu și a doua ureche.

În ziua următoare, observă că niciunul dintre măgari nu mai avea urechi. Prietenul îl întreabă din nou pe Nastratin:

– Niciunul dintre măgari nu mai are urechi. Cum facem să știm care e al meu și care-i al tău?

Nastratin Hogea se uită lung la măgari și răspunde:

– Măgarul alb este al tău și măgarul negru este al meu.

Adunarea corectă

Nastratin Hogea s-a însurat și după trei luni de zile nevasta lui a născut. Foarte mirat de această naștere prematură, Hogea a întrebat-o:

– Măi nevastă, femeile nasc după nouă luni. Tu cum de ai născut după numai trei?

Nevasta a răspuns:

– Nu ai adunat tu corect. Nu sunt trei luni de când ne-am căsătorit?

– Ba trei luni sunt, a răspuns Nastratin.

Nevasta a continuat:

– Mai adună încă trei luni, de când m-ai luat, și se fac șase luni. Alte trei luni de zile copilul a stat în burta mea. Dacă aduni corect, se fac nouă luni.

Nastratin a răspuns:

– Ce ciudat! Socoteala e corectă. Nu știam că așa se nasc copii.

Rămășagul lui Nastratin Hogea

Nastratin Hogea a dat într-o seară un asemenea ospăț, încât vestea despre bogăția bucatelor a ajuns la urechile califului. Acesta l-a chemat la el și l-a întrebat de unde avusese bani pentru o asemenea petrecere.

– Pun rămășaguri, a răspuns Nastratin, și le câștig.

– Pe ce pui rămășag?

– Pe orice.

– Te încumeți să pui un rămășag cu mine?

– Sigur, dacă vrei, a răspuns Nastratin.

– Pe zece galbeni?

– Zece galbeni să fie.

– Și pe ce vrei să punem rămășag?

– Mă prind că mâine-dimineață, când ai să te trezești, o să ai o bubă mare pe buca dreaptă.

Zis și făcut. A doua zi, după o noapte de somn chinuit, califul s-a trezit și a băgat de seamă că nu avea nimic pe buca dreaptă, ba nici măcar pe stânga. L-a chemat pe Nastratin și i-a spus că pierduse rămășagul.

Nastratin a dorit să se încredințeze, iar califul s-a învoit. Și-a dat jos pantalonii și și-a arătat dosul în fața lui Nastratin, care a recunoscut că pierduse și a ieșit umil.

Chiar în acea seară, califul a aflat că Nastratin dădea un ospăț și mai strașnic decât primul. L-a chemat și l-a întrebat, destul de supărat, de unde avea banii pentru petrecere.

– Nimic mai ușor! a răspuns Nastratin. Am pus rămășag pe cincizeci de galbeni cu vizirul tău și am câștigat.

– Și pe ce anume ai pus rămășag?

– Că de dimineață, dacă vine destul de devreme și se ascunde în spatele unei perdele, are să-l vadă pe calif arătându-mi dosul.

Demonstrația

Într-o zi, Nastratin Hogea se odihnea în casă, la răcoare, dar o muscă îi tot deranja odihna. Nastratin prinde musca și îi rupe o aripă. Chiar și fără o aripă, musca tot zbura și îl deranja. Hogea prinde musca și îi rupe și a doua aripă. Apoi îi spune:

– Ei, acum, dacă nu mai ai aripi, nu poți zbura. Sari!

Dar musca nu sărea deloc. Nastratin Hogea spune apoi:

– Demonstrația e clară. Dacă-i rupi aripile, musca surzește.

Răspunsul

Un om din orașul lui Nastratin Hogea pusese cap la cap cele mai grele întrebări, multe dintre ele fără sens. Într-o zi, a venit la Hogea și i-a spus:

– Nastratin, lumea te știe drept om deștept. Dacă reușești să-mi răspunzi la patruzeci de întrebări cu o singură propoziție, îți dau banii ăștia.

Hogea i-a răspuns:

– În primul rând, dă banii acestui om, care va fi arbitrul, iar apoi pune întrebările.

Zis și făcut. Banii au ajuns la arbitru, iar bărbatul a pus cele patruzeci de întrebări. Când a terminat, Nastratin i-a spus:

– Bun. Îți voi da acum răspunsul la toate întrebările printr-o singură propoziție scurtă: NU ȘTIU!

Hogea a mers apoi și și-a luat banii câștigați cinstit, iar bărbatul a plecat rușinat.

Scrisoarea dregătorului

Se povestește că într-o zi Nastratin Hogea și-a părăsit orășelul și a plecat într-o călătorie la Damasc.

Aflând acest lucru, imamul din orășel i-a scris o scrisoare, rugându-l să-i cumpere de la Damasc mai multe bucăți de stofă, câteva covoare frumoase, un serviciu de porțelan chinezesc, câteva cărți legate în piele, mai multe miniaturi valoroase și alte obiecte de lux.

Imamul scria, la sfârșitul scrisorii: „Să nu-ți faci griji cu privire la costuri. Îți plătesc îndată ce ajungi acasă".

Când Nastratin s-a întors de la Damasc, imamul s-a grăbit să-l vadă și să-și ia obiectele comandate.

Mai întâi l-a întrebat:

– Ai călătorit bine?

– Da, a răspuns Nastratin, am călătorit foarte bine. Damascul e un oraș minunat. O să-ți povestesc tot ce am văzut. Dar mai întâi trebuie să-ți spun un lucru: scrisoarea pe care mi-ai trimis-o n-am primit-o.

Pilaful

Într-o zi, Nastratin Hogea a venit acasă cu învățăceii lui și i-a poftit să rămână la masă. A mers apoi și i-a spus nevestei să pregătească pilaf pentru oaspeți.

Nevasta i-a răspuns:

– Din ce vrei să fac pilaf? Nu avem nici orez și nici ulei în casă.

Nastratin s-a supărat și i-a răspuns:

– Măcar pune castroanele goale în fața oaspeților.

Nevasta a adus castroanele goale și Hogea a pus câte unul în fața fiecărui oaspete. Apoi le-a spus:

– Dacă am fi avut orez și ulei, aceste castroane ar fi fost pline cu un pilaf minunat.

Greutatea pisicii

Într-o zi, știind că are invitați la cină, Nastratin Hogea a mers încă de dimineață și a cumpărat un *man* de carne. I-a dat nevestei carnea ca să o pregătească pentru cină și a plecat după treburi. Nevasta a copt carnea pe grătar, și-a chemat prietenele și la prânz au mâncat carnea, de nu a mai rămas nici fărâmă.

Spre seară, când a venit acasă Hogea, cu invitații, nevasta i-a spus:

– Când am vrut să aprind focul să coc pe grătar carnea cumpărată, pisica a mâncat toată carnea. Dă fuga și cumpără altă carne, să nu rămână oaspeții nemâncați.

Nastratin s-a supărat, dar nu s-a lăsat până nu a prins pisica. A pus pisica pe balanță și a văzut că animalul cântărea aproape un *man*. I-a arătat și nevestei și i-a spus:

– Asta este greutatea cărnii mâncate. Greutatea pisicii unde este?

Sub papucul nevestei

Dregătorul orașului în care locuia Nastratin Hogea avea o nevastă tânără, frumoasă, și era cu totul sub papucul ei. Chiar și treburile administrației orașului le făcea după placul nevestei, iar oamenii sufereau.

Un grup de oameni au venit la Hogea și i-au cerut sfatul pentru a-l scoate pe dregător de sub papucul nevestei.

Nastratin le-a promis că rezolvă el această problemă și i-a trimis la treburile lor.

Când a auzit că dregătorul dă o petrecere, Nastratin și-a luat nevasta și au plecat spre casa dregătorului. Pe drum, au discutat și au făcut planul, iar când au intrat în curtea dregătorului, Nastratin și-a luat nevasta în spinare. Nevasta striga: „Diii, măgarule! Ce, crezi că nu ai stăpân?" Nastratin alerga cu nevasta în spate și necheza ca un adevărat măgar.

De la fereastră, dregătorul se uita împreună cu nevasta lui și plesneau de râs. Când s-a săturat de râs, dregătorul a coborât în curte la Nastratin și i-a spus:

– Ce-i cu tine, Hogea? Râde toată lumea de tine. Cum ai ajuns în situația asta?

Nastratin i-a răspuns:

– I-am lăsat cu totul controlul nevestei mele, fac numai ce spune ea, ba chiar o las să mă călărească, asemenea unui simplu măgar....

Ascultă, dar nu crede!

Într-o zi, în târg, Nastratin Hogea a chemat un hamal și i-a spus:

– Dacă îmi duci cutia asta cu geamuri până acasă, în loc de plată îți voi spune trei sfaturi bune.

Hamalul s-a învoit, a luat cutia cu geamuri în spinare și au pornit spre casă. După o bucată de drum, hamalul i-a spus lui Hogea:

– Spune-mi primul sfat bun.

Nastratin l-a spus:

– Dacă îți va spune cineva că e mai bine flămând decât sătul, tu să asculți, dar să nu crezi!

Când au ajuns pe la mijlocul drumului, hamalul i-a cerut lui Nastratin să-i spună al doilea sfat bun.

Hogea l-a spus:

– Dacă îți spune cineva că e mai bine să mergi pe jos decât călare, tu să asculți, dar să nu crezi!

Când au ajuns în pragul casei lui Nastratin, hamalul i-a cerut să-i spună și al treilea sfat bun.

Nastratin l-a spus:

– Dacă îți spune cineva că găsește un hamal mai ieftin și mai bun decât tine, tu să asculți, dar să nu crezi!

Obosit și nădușit, hamalul a aruncat din spate cutia cu geamuri și i-a zis lui Nastratin Hogea:

– Dacă îți spune cineva că vreunul dintre geamurile din cutie a rămas întreg, tu să asculți, dar să nu crezi!

Nastratin și cerșetorul

Într-o zi, Nastratin Hogea a auzit că cineva bate cu putere la ușă. Hogea se afla pe acoperiș, și a strigat:

– Cine e acolo?

Vocea celui care bătea la ușă i-a răspuns:

– Deschide ușa, omule.

Hogea a coborât de pe acoperiș, a deschis ușa și a văzut că un cerșetor bătea la ușă. Cerșetorul i-a cerut o bucată de pâine.

Hogea i-a spus:

– Hai sus cu mine.

Împreună au urcat pe acoperiș, cerșetorul șchiopătând, iar acolo Nastratin i-a spus cerșetorului:

– Să te ajute Dumnezeu!

Cerșetorul s-a supărat și i-a strigat lui Hogea:

– Măi omule, tu ești serios? Dacă nu ai vrut să-mi dai ceva de pomană, pentru ce m-ai făcut să urc degeaba până aici, pe acoperiș?

Nastratin i-a răspuns pe dată:

– Măi omule, tu ești neserios? Dacă ai vrut să-mi ceri ceva, pentru ce m-ai făcut să cobor degeaba până la ușă?

O sută de măgari

Într-o zi, Nastratin Hogea i-a dus în dar dregătorului orașului o oaie. Dregătorul s-a bucurat mult și, mișcat de gestul lui Nastratin, a poruncit slugilor să-i dea un măgar în schimbul oii. Hogea a auzit porunca și i-a răspuns dregătorului:

– Stăpâne, pentru mine Înălțimea Ta prețuiește mai mult decât o sută de măgari.

Fără împrumut

Într-o zi, Nastratin Hogea vindea pe o străduță rodii dintr-un cărucior pe care îl trăgea după el. O femeie l-a strigat și i-a cerut să îi dea câteva rodii pe datorie, zicând că îi va plăti când va mai trece pe acolo. Atunci Hogea i-a spus:

– Femeie, gustă din rodia asta. E dulce ca mierea.

Femeia nu a gustat din rodie, spunând că ține post. Nastratin s-a mirat, spunând că nu este luna postului Ramazan, dar femeia i-a explicat că încă mai avea de ținut câteva zile de post, pe care nu le putuse respecta în luna postului, timp de câțiva ani. Atunci, Nastratin Hogea a pus rodiile la loc în cărucior și i-a spus:

– Femeie, tu nu ți-ai plătit datoria față de Dumnezeu de câțiva ani. Cum vrei să-ți dau eu pe datorie?

Hainele schimbate

Într-o zi, Nastratin Hogea și-a pierdut măgarul și, tot căutându-l, a dat peste un măgăruș. A pus mâna pe măgăruș și i-a spus:

– Credeai că mă păcălești, tâlharule? Ți-ai schimbat hainele ca să nu te recunosc?

Cocoșul

Într-o zi, Nastratin Hogea a luat într-o cușcă câteva găini și un cocoș și a pornit spre orașul învecinat, să le vândă acolo. Cușca cu găini era grea și Nastratin s-a gândit: „Găinile au picioare și pot merge singure, în loc să stea înghesuite în cușcă; astfel, cușca devine mai ușoară și mai ușor de cărat pentru mine". A coborât cușca din spinare și a deschis-o. Găinile și cocoșul au luat-o la fugă care încotro, pe câmp. Nastratin a luat un băț și a pornit în fugă după cocoș strigându-i:

– Cocoș netrebnic! În miezul nopții tu vezi prin beznă venirea dimineții, dar acum, în plină zi, nu vezi drumul?

Bibliografie

Am cules aceste povestioare din folclorul persan încercând să ofer românilor acces la o pagină din cultura poporului iranian. Multe dintre ele se repetau sau erau aproape identice în mai multe surse și le-am selectat, pentru a nu plictisi cititorul. Altele erau prea greu sau deloc de înțeles pentru cititorul român necunoscător al religiei și culturii musulmanilor iranieni; am renunțat la ele pentru că nu am considerat că ar fi adus un aport culturii românești. Le-am selectat, le-am tradus și le-am interpretat, înlesnind cititorului accesul la tâlcul și morala povestirilor acestui fabulos personaj, Nastratin Hogea, dar am încercat constant să nu alterez mesajul textului original.

L-am întâlnit pe Nastratin Hogea în limba persană și în folclorul afgan și tadjik (spații care au făcut parte încă din Antichitate din spațiul cultural persan) și aș fi putut traduce și din aceste surse. Am evitat acest lucru pentru că se îndepărta de scopul lucrării de față și deoarece am considerat că nu stăpânesc suficient culturile de care aparțin aceste surse. Chiar și în folclorul persan iranian acest personaj este inepuizabil și a trebuit să mă opresc la un moment dat, altfel această lucrare nu ar mai fi văzut lumina tiparului. Adunând aproape cinci sute de povestioare selectate și traduse, am considerat că personajul este prezentat suficient și reprezentativ pentru cultura persană, iar acum vin cu el în fața dumneavoastră.

Principalele surse din care am tradus povestirile lui Nastratin Hogea sunt două culegeri tipărite în limba persană. Prima poartă titlul *Tanz va sukhtabi Mullah Nasr al Din* (în

traducere, *Glumele și năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea*), culese de Omran Salohi și publicată la Teheran în anul 2000, de Editura Nakhestin (sursa celor 22 de desene). A doua culegere poartă titlul *Mollah Nasr al Din* și a fost publicată în anul 2013, la Teheran, de Editura Pool, care s-a îngrijit și de culegerea povestirilor.

Am folosit mult și internetul, unde am găsit foarte multe siteuri în limba persană care conțineau colecții mai mari sau mai mici, cu isprăvile lui Nastratin Hogea. Principalele colecții folosite le găsiți la adresele de mai jos:

http://www.shamalionline.com/jokes/mullah/
http://www.bisheh.com/Group.aspx?GroupID=578
http://tanzemolla.blogspot.ro/
http://www.irannaz.com/news_detail_9425.html
http://aliahmadsadeqy.blogsky.com/1391/11/25/post-14/

Pentru proverbele și zicătorile întâlnite în textele persane originale, am folosit culegerea îngrijită de Manoochehr Moosavi, cu titlul *A Versified Dictionary of Farsi Proverbs & Their English Equivalents,* publicată în anul 2010, la Teheran, de Editura Jahane Rayane.

Mihai Cernătescu

Între 2003 și 2012 Mihai Cernătescu a fost student bursier în Iran, unde și-a obținut masteratul și doctoratul în istoria Islamului, ajungând să cunoască foarte bine limba și cultura poporului iranian. Este un promotor al culturii persane în România, predă limba persană și istoria Orientului Mijlociu în diverse instituții, administrează pagina de internet www.iranul.ro, înlesnind astfel o mai bună cunoaștere între cele două popoare prietene, cel român și cel iranian.

Cuprins

Prefață	*5*	Blestemul mamei	25
Notă asupra traducerii	*9*	Mâncarea	26
		Goana	27
Eu cine sunt?	11	Descoperit și experimentat	28
Cerșetoria	12	Horoscopul	28
Visul	13	Experiența	29
Găinile	13	Insomnia	29
Hogea la război	14	Nevoia de doctor	29
Bătaia	14	Boală ciudată	30
Unde e Dumnezeu	15	Mâncarea de vinete	30
Creșterea omului	15	Băiatul neînțelegător	31
Predica	15	Mai bun decât măgarul	32
Nastratin Hogea		Hoțul de pâine	32
mănâncă supă	16	Negoțul	33
Explicația	17	Numărarea stelelor	33
Compensare	18	Vânzarea măgarului	34
Vorba	19	Iertarea lui Nastratin	35
Păcăleală	19	Ulciorul	35
Învățătura vițelului	20	Răspuns respectuos	36
Omul fără cap	21	Vânzarea casei	36
Om deștept	21	Datoria	36
Dovada prostiei	22	Somn dulce	37
Chemarea la rugăciune	22	Știe ea	37
Neașteptat	23	Ruga la Dumnezeu	38
Dator măgarului	23	Prostia	39
Nastratin Hogea sărac	24	Minciuna	40
Foarfeca scumpă	24	Măgarul fără coadă	40

Și eu la fel 40
Turbanul cel mare 41
Măgarul econom 41
Noaptea nunții 42
Dorința nevestei 42
Vârsta 43
Trei proști 43
Banii lui Nastratin 44
Medicina lui Nastratin Hogea 45
Adevărul 45
Socoteala 46
Plânsul 46
Sfatul 47
Copilul 47
Facerea lumii 48
Concurs de călărit 48
Peștii la soare 49
Ocupația 49
Moartea lui Nastratin 50
Despre moarte 51
Nu știu 51
Echitabil 52
Halatul 52
Sfârșitul 53
Gâzdă primitoare 54
Oaspeți nepotriviți 55
Oaspetele lui Dumnezeu 56
Înghițitura 57
La țară 57
Cunoștință 58
Lecție de viață 58
Oaspete neinvitat 59
Mâncare completă 59
Mulțumirea 60
Închinare de mulțumire 60
Pomana 60
Pantofii norocoși 61
Nastratin Hogea cântă 61
De rușine 62
Puii în doliu 63
Legea lumii 63
Înotul 64
Mama lui Nastratin 64
Nevasta urâtă 65
Săracul măgar 65
Nu fi supărat 66
Mare prost 66
Stimate hoț 67
Oțet de șapte ani 67
Lungimea lumii 68
Eu cine sunt? 68
Fiecare cu a lui 69
Stăpân sau slugă 69
Haina târnăcopului 69
Vreme de primăvară 70
Abia sosit 70
Hoge sărman 71
Socoteala 71
Împrumut 72
Zilele intrate la apă 72
Iertarea păcatului 73
Luna plină 73
Rușine 74
Busola 74
Vițelul 75
Calitățile brânzei 76
Sărmanul 76
Păcăleli 77
Astronomul 78
Coada măgarului 78
Nastratin arhitect 79
Isteține 80
Judecată dreaptă 80
Partea mai mare 80
Vorba măgarului 81
Boala nevestei 81
Vă rog 82
Obosit 82
Supărat și îngrijorat 83
Fără plată 84
Măgarul nărăvaș 84
Pepenele și nuca 85
Arătatul cu degetul 85
Broasca 86
Măgarul judecător 86
Samarul măgarului 87
Hoțul nevinovat 88
Măgarul și rodiile 88
Dorința 89
Chemarea la rugăciune 90
Vizita 90
Păcatele 91
Tunetul 91
Alchimia 92
Depășit 93
Visul de trei dinari 93
Împrumutul 94
Mâncarea și ușa 94
Cu gândul la halva 95
Răspuns prompt 95
Eu ce spun, tu ce auzi... 96
Dogh 96
Dorința 97
Distanța 98
Oaspete supărător 98
Donația 99
Părere de rău 100
În schimb 100
Ulciorul 101
Împărțeala 102
Cuiul 102
Durere fără leac 102
Întrebarea corectă 103
Hainele murdare 104
Viața de apoi 105
Pași de hoț 105
La război 106
Socoteala 106
Călăreț priceput 107
Hogea oropsit 107
Liniștit 108
Prezentare 108
Puterea tinereții 109
Peștele 109
Regretul tinereții 110
Scuze 111
Somn dulce 111
Luna 111
Onorabil 112
Mâncare grasă 112
Amenințarea 113
Pofta 113
Minunea 114
Moștenirea 114
Casă în rai 115
Să dea Dumnezeu! 115
Tu ești nap 116
Nevasta fără nume 117
Ceartă pe acoperiș 117
Generozitate 118
Două neveste 118
Renașterea 119
Generos 120
Nevasta sașie 120
Plata broaștelor 120
Vinovată fără vină 121
Amintirea scumpă 122
Lauda 122
Ori una, ori alta 123
Dovedirea lui Dumnezeu 123
Al patrulea cer 124

Rezolvarea 125
Cămilele 125
Subiectul principal 126
Proștii norocoși 126
Nastratin ajunge doctor 126
Scuze 127
Copil deștept 127
Sfat părintesc 128
Importanța cefei 128
Să trăiască! 129
Schimbarea hainelor 129
La vreme de furtună 130
Mintea la cap 130
Urletul câinilor 131
Locul secretelor 131
Primire 131
Pomana 132
Isteține 132
De ce? 133
Urechea bolnavă 133
Dorința 134
Prăjituri 134
Răspunsul 135
Prea mult 136
Îngerul 136
Adam 137
Gustarea 137
Grădinărit 138
Medicină 138
Hogea și pisica 139
Din familie 139
Fără voie 140
Cunoștințe 140
Sinuciderea 141
Scrisul 141
Fără probleme 142
Muzica 142
Raiul și iadul 143
Acasă 143
Socoteala corectă 143
Ideea 144
Tratamentul 144
Cartea de filosofie 145
Mormânt vechi 145
Siguranță 146
Împărțeala corectă 146
Capul spart 147
Oameni primitori 147
Picioarele măgarului 148
Scara cerului 148
Chipul diavolului 149
Vorba vacii 149
Nevasta fără minte 150
Tremurat 150
Doamne ferește 150
Haine scumpe 151
Casa fără acoperiș 151
Lapte de vacă 152
Ciorbă de iepure 152
Haine groase 153
La închisoare 153
Coada cocoșului 154
Supărarea mortului 154
La judecată 155
Câinele de vânătoare 155
Poetul 156
Nastratin poet 156
Diavolul din vis 157
Iubirea 157
Firul domnului 157
Faci cum știi 158
Partea lui Nastratin 158
Raiul sau iadul 159
Mângâierea bărbii 160
Mirosul urât 160
Scrisoare de departe 161
Numele Domnului 161
Versuri de toaletă 162
Casa lui Nastratin 163
Primarul cel ieftin 163
Vorbele peștilor 164
Peștii sărați 164
Nunta vecinului 164
Plata cu aceeași monedă 165
Hotărâre religioasă 165
Porumbeii fripți 166
Memoria 166
Pui de somn 166
Vecinul curios 167
Miracolul 167
Jumătate 168
Cauza morții 168
Om rău 168
Zi proastă 169
Vizită întâmplătoare 169
Fără minte 170
Turbanul cult 170
Sculatul devreme 170
Amintire 171
Urechea sau capul 171
Binecuvântare 172
La cumpărături 172
Miros de supă 173
Datoria 174
Măgarul lui Timur 174
Cinci degete 175
Casă sărmană 175
Rugăciune fără efect 176
Grăbitul 176
Oala cu bumbac 177
Ochelarii 177
Secretul genezei 177
Ouă de rață 178
Postul islamic 178
Pe vapor 178
Napul 179
Cutia cu bijuterii 179
Fuga de moarte 180
Un pantof 180
Plapuma 180
Răspuns la întrebări 181
Trup și suflet 182
Tuciurile 182
Coșciugul 183
Formarea stelelor 183
Plesnesc de sătul 183
Izvorul 184
Focul iarna 184
De obicei 185
Bravo! 185
Acceptarea rugăciunii 185
Politețea nepotrivită 186
Vocea lui Nastratin 186
Fierăstrăul 186
A murit pisica 187
Părere de rău 187
Scărpinatul 188
Doi judecători 188
Nastratin călărește invers 189
Pansament cu vată 190
Despre vaci 190
Politețea 191
Cunoașterea datoriei 191
Nastratin poftește mai mult 192
Lumea cea strâmbă 192
Minaretul 193
Rugăciune într-un picior 193
Nastratin și chitara 193
Despăgubirea 194
Plata frizerului 195

Oaspetele prost 195
Ciorba de gâscă 196
Creierul lui Nastratin 196
Lucrarea destinului 196
Sforăitul 197
Cioara 197
Capul vacii 198
Transpirația neagră 199
Dorința lui Nastratin 199
Inelul pierdut 200
Nimic 200
Leac pentru sughiț 201
Mantaua 201
Așternuturile 202
Amenințarea măgarului 202
Femei și bărbați 203
Condiția divorțului 203
Ulcica 204
Fapta bună 204
Necinstea 204
Soarele sau luna 205
Chibritul 206
Bobul de strugure 206
Casa măreață 207
Căscatul 207
În ajutor 208
Vaca iute 208
Promisiune 208
Cu cuțitul 209
Mai prost decât Hogea 209
Privighetoarea 210
Nap sau scară? 211
Caftanul judecătorului 211
Funia puțului 212
Stăpân credincios 212
Cocoșul și oul 213
Frica de leu 213
Poftă de mâncare 214
Deochiul 215
Corectitudine 216
Schimbarea locuinței 216
Plata potrivită 216
Muncă ușoară 217
Peștele Sfântului Iona 217
Valoarea țăranilor 218
Fuga prin ploaie 218
Supa rece 219
Probă de moarte 219
Amintirea tinereții 220
Un sfânt modest 221
Avarul 221
Treabă importantă 222
Însănătoșirea 222
Problema 223
Cuiburi vechi 223
Toporul și pisica 224
Mirosul neplăcut 224
Al patrulea nefericit 224
Motiv suficient 225
Copilul precoce 225
Minciuna 226
Capra sărmană 226
Turbanul 227
Rugăciunea de vineri 227
Hogea sub papuc 227
Pat de patru persoane 228
Nastratin în doliu 229
Păcăleala 229
Brățara 230
Leacul bolii 230
Fiu sau tată? 230
Înălțimea culturii 231
Misiunea 231
Nastratin fumează opiu 232
Hogea și creștinul 232
Cu voie 233
Plăcerea revederii 233
O altă limbă 234
Bătrâna însărcinată 234
Nastratin Hogea norocos 235
Lenea 235
Valoarea pomenii 236
Proprietatea 236
Rapidul 236
Băuturi calde 237
Bărbat frumos 237
Măgarul pierdut 237
În copac 238
Diferență de culoare 238
Hogea și bețivul 239
Împărțirea sarcinilor 239
Curmalele 240
Oaspetele 240
Schimbul 240
La muncă 241
Trasul la țintă 241
La târg 242
Umbra 242
Toate mâncărurile 242
Pâinea 243
Întrebările 243
Importanța hainei 244
Timpul mesei 245
Spus și auzit 245
Condoleanțe 245
Măgarul pierdut 245
Durerea ochiului 246
Plata mirosului 246
Cu ajutorul lui Dumnezeu 248
Mulțumit de nevastă 249
Omul care aduce ploaia 249
Trimiterea lui Noe 250
Sănătatea 251
Demonstrarea nevinovăției 251
Întrebările sunt folositoare 251
Doi măgari 252
Adunarea corectă 253
Rămășagul lui Nastratin Hogea 253
Demonstrația 255
Răspunsul 255
Scrisoarea dregătorului 256
Pilaful 256
Greutatea pisicii 257
Ascultă, dar nu crede! 258
Nastratin și cerșetorul 259
O sută de măgari 260
Fără împrumut 260
Hainele schimbate 261
Cocoșul 261

Bibliografie *263*